

ΆΓΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ
ΕΤΟΣ ΔΣΤ' • ΤΕΥΧΟΣ 294 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ- ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2025

«Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ δ ἐν Σέρραις ἀθλήσας»

Περιοδική ἔκδοση τοῦ
Ἐπικοινωνιακοῦ καὶ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος
«Ο Ἅγ. Νικήτας ὁ Νέος»,
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης,
προνοίᾳ καὶ ἐπιμελείᾳ
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

Δ/ΝΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
Ἀλέξανδρος Ἀναγνωστόπουλος

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἄρχιμ. Νικήτας Χαλέμης
Πρωτ. Χριστόδουλος Καμπερίδης
Παναγιώτης Σκαλτσῆς
Φιλοκτήμων Φάκας
Χαράλαμπος Βουρουτζίδης

Διανέμεται δωρεάν.
Συνδρομές προαιρετικές.

Ἐπιστολές καὶ ἐμβάσματα:
Τερά Μητρόπολις
Σερρῶν & Νιγρίτης
Κύπρου 10, 621 22 ΣΕΡΡΕΣ
Τηλ. 2321 0 68 100
Fax 2321 0 68 119

Τὰ ἐνυπόγραφα ἀρθρα ἐκφράζουν
ἀπόψεις τοῦ ἀρθρογράφου, γιά τίς δόποιες
καὶ φέρει ὁ ἴδιος τὴν εὐθύνη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

• Κατηχητικός Λόγος Ἁγίου Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.	03
• Λόγος εἰς τὸ Άγιον Πάσχα τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.	06
• Παναγιωτάτον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχον κ.κ. Βαρθολομαίον, Λόγος κατηχητήριος ἐπί τῇ ἐνάρξει τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.	08
• Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου, Ποιμαντορική καὶ Πνευματική Διδαχή ἐπί τῇ εἰσόδῳ εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Τεσσαρακοστήν.	10
• Παναγιωτάτον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχον κ.κ. Βαρθολομαίον, Πατριαρχική Απόδειξις ἐπί τῷ Ἅγιῳ Πάσχᾳ	13
• Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου, Ποιμαντορική Διδαχή ἐπί τῇ λαμπροφόρῳ Αναστάσει τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.	16
• Πρωτοπρεσβυτέρου π. Χριστοδούλου Καμπερίδη, Ο ἡμερολογιακός καθορισμός τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα.	19
• Φωτίου Κόντογλου, Η εἰκόνα τῆς Ἀναστάσεως.	26
• Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου, "Μακάριοι οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες... τά δέ ἔργα αὐτῶν ἀκολούθει μετ' αὐτῶν", (Ἀποκ. ιδ', 13).	28
• Πρωτοπρεσβυτέρου π. Βασιλείου Κουτσούρα, Εὐλαβικό ὄδοιπορικό στήν Ιταλία.	31
• Τεραποδηρία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν στήν ὅμοδοξη χώρᾳ τῆς Ρουμανίας.	34
• Λ. Σκόντζου, "Ωσαννά, εὐλογημένος ὁ ἑρχόμενος". Θεολογικό σχόλιο στὸ περιεχόμενο καὶ τὸ νόμα τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων.	36
• Φ. Φάκα, "Ο Κύριος μου καὶ ὁ Θεός μου", (Ιω. 20, 18).	38
• Χ. Βουρουτζίδη, Η Ἑκκλησία κατά τὸν ἄγιο Μάξιμο τὸν Όμολογητή.	41
• Εκκλησιαστικές εἰδήσεις καὶ χρονικά.	45

Ἄσκητική Γωνιά

Αὐτός γάρ Κύριος θάνατον ὑπέμεινεν, ἵνα ἡμεῖς ζωῆς ἀπολαύσωμεν. "Υπέστη ταπείνωσιν, ἵνα ἡμεῖς τὴν δόξαν αὐτοῦ κληρονομήσωμεν.

Μέγας Θαυμάσιος

Ο Χριστός ἐξῆλθε ἐκ τοῦ τάφου ὡς νικητής, λύσας τὰ δεσμά τοῦ θανάτου, καὶ ἐποίησε τὴν ζωὴν ἀθάνατον ἐν ἑαυτῷ.
Ἄγιος Κύριος Ἀλέξανδρείας

Διά τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως, ὁ Χριστός ἀνέστησε τὴν πεπτωκυῖαν φύσιν, καὶ ἀνοιξε τὴν ὁδόν πρός τὴν αἰώνιον βασιλείαν.
Ἄγιος Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος

Κατηχητικός Λόγος Άγίου Ιωάννου τοῦ Χρυσοβολτόρου

Εἴ τις εὔσεβής καὶ φιλόθεος, ἀπολαύετω τῆς καλῆς ταύτης καὶ λαμπρᾶς πανηγύρεως.

Εἴ τις εὐγνώμων, εἰσελθέτω χαίρων εἰς τὴν χαράν τοῦ Κυρίου αὐτοῦ.

Εἴ τις ἔκαμε νηστεύων, ἀπολαυέτων γάρ το δηνάριον.

Εἴ τις ἀπό τῆς πρώτης ὥρας εἰργάσατο, δεχέσθω σήμερον τὸ δίκαιον δόφλημα.

Εἴ τις μετά τὴν τρίτην ἤλθεν, εὐχαριστῶς ἔορτασάτω.

Εἴ τις μετά τὴν ἕκτην ἐφθασε, μηδέν ἀμφιβαλλέτω· καὶ γάρ οὐδέν ζημειοῦται.

Εἴ τις οὐστέρησεν εἰς τὴν ἐνάτην, προσελθέτω, μηδέν ἐνδοιάζων.

Εἴ τις εἰς μόνην ἐφθασε τὴν ἐνδεκάτην,

μή φοβηθῇ τὴν βραδύτητα· φιλότιμος γάρ ὁν δὲ εσπότης, δέχεται τόν ἔσχατον καθάπερ καὶ τόν πρῶτον· ἀναπαύει τόν τῆς ἐνδεκάτης, ὡς τόν ἐργασάμενον ἀπό τῆς πρώτης· καὶ τόν ὑστερὸν ἐλεεῖ καὶ τόν πρῶτον θεραπεύει· κακείνῳ δίδωσι καὶ τούτῳ χαρίζεται· καὶ τά ἐργα δέχεται καὶ τήν γνώμην ἀσπάζεται· καὶ τήν πρᾶξιν τιμᾶ καὶ τήν πρόθεσιν ἐπαινεῖ. Οὐκοῦν εἰσέλθετε πάντες εἰς τὴν χαράν τοῦ Κυρίου ὑμῶν· καὶ πρῶτοι καὶ δεύτεροι τόν μισθόν ἀπολαύετε. Πλούσιοι καὶ πένητες μετ' ἀλλήλων χορεύσατε· ἐγκρατεῖς καὶ ράθυμοι τήν ἡμέραν τιμήσατε· νηστεύσαντες καὶ μή νηστεύσαντες, εὐφράνθητε σήμερον. Ή τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες. Ό

μόσχος πολύς, μηδείς ἐξέλθη πεινῶν. Πάντες ἀπολαύσατε τοῦ συμποσίου τῆς πίστεως· πάντες ἀπολαύσατε τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος. Μηδείς θρηνείτω πενίαν· ἐφάνη γάρ ή κοινή Βασιλεία. Μηδείς δδυρέσθω πταίσματα· συγνώμη γάρ ἐκ τοῦ τάφου ἀνέτειλε. Μηδείς φοβείσθω θάνατον· ἡλευθέρωσε γάρ ήμᾶς ὁ τοῦ Σωτῆρος θάνατος. Ἐσβεσεν αὐτὸν, ὑπ' αὐτοῦ κατεχόμενος.

Ἐσκύλευσε τόν ἀδην ὁ κατελθῶν εἰς τόν ἀδην. Ἐπίκρανεν αὐτόν, γενσάμενον τῆς σαρκός αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο προλαβών Ἡσαΐας ἐβόησεν· ὁ ἀδης φησίν, ἐπικράνθη, συναντήσας σοι κάτω.

Ἐπικράνθη· καί γάρ κατηργήθη.
Ἐπικράνθη· καί γάρ ἐνεπαίχθη.
Ἐπικράνθη· καί γάρ ἐνεκρώθη.
Ἐπικράνθη· καί γάρ καθηρέθη.
Ἐπικράνθη· καί γάρ ἐδεσμεύθη.
Ἐλαβε σῶμα καὶ Θεῶ περιέτυχεν.
Ἐλαβε γῆν καὶ συνήντησεν οὐρανῶ.
Ἐλαβεν ὅπερ ἔβλεπε καὶ πέπτωκεν ὅθεν οὐκ ἔβλεπε.

Ποῦ σου, θάνατε, τό κέντρον;
Ποῦ σου, ἀδη, τό νίκος;

Ἄνεστη Χριστός
καὶ σύ καταβέβλησαι.
Ἄνεστη Χριστός
καὶ πεπτώκασι δαίμονες.
Ἄνεστη Χριστός
καὶ χαίρουσιν ἄγγελοι.
Ἄνεστη Χριστός,
καὶ ζωή πολιτεύεται.
Ἄνεστη Χριστός
καὶ νεκρός οὐδείς ἐπί μνήματος.

Χριστός γάρ ἐγερθείς ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχή τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο.

Αὐτῷ η δόξα καὶ τό κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἐρμηνευτική ἀπόδοση

Ὄποιος εἶναι εὔσεβής καὶ φιλόθεος, ἀς ἀπολαύσει τήν ὥραια καὶ λαμπρή ἀυτῇ ἑορτή. Ὄποιος δοῦλος ἔχει διαθέσεις ἀγαθές, ἀς εἰσέλθει στή χαρά, γεμάτος μέ εὐφροσύνη πού χαρίζει ὁ ἀναστημένος Κύριός του. Ὄποιος καταπονήθηκε μέ τήν νηστεία, ἀς ἀπολαύσει τώρα τήν ἀμοιβή του. Ὄποιος ἀπό τήν ἔκτη ὥρα ὑπηρέτησε τόν Κύριο, ἀς πάρει σήμερα τήν ἀμοιβή πού δικαιοῦται. Ὄποιος προσῆλθε στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας μετά τήν ἐνάτη, ἀς πάρει κι αὐτός πρόθυμα μέρος στήν Αναστάσιμη γιορτή. Ὄποιος προσῆλθε μετά τήν δωδεκάτην, ἀς μήν ἔχει καμμιά ἀμφιβολία· καθόλου δέν θά τιμωρηθεῖ. Ὄποιος καθυστέρησε κι ἥρθε μετά τήν τρίτην, ἀς πλησιάσει τόν Κύριο χωρίς κανένα δισταγμό καὶ φόβο. Ὄποιος προσῆλθε κατά τήν πέμπτην ὥραν, ἀς μήν ἔχει κανένα φόβο, δτι τάχα, ἐπειδή ἔχει φτάσει καθυστερημένος, δέν θά τόν δεχθεῖ ὁ Θεός. Γιατί ὁ Κύριος δίνει πλουσιοπάροχα τίς δωρεές Του. Γι' αὐτό δέχεται καὶ τόν τελευταῖο, μέ τήν ἴδια προθυμία πού είχε δεχτεῖ καὶ τόν πρῶτο. Χαρίζει ἀνάπαυση καὶ εἰρήνη σ' ἐκεῖνον πού ἔφτασε ἀργά, δπως ἀκριβῶς κάνει καὶ μέ τόν πρῶτο. Ἐλεεῖ κι ἐκεῖνον πού ἔφτασε τελευταῖος, ἀλλά περιποιεῖται κι ἐκεῖνον πού πρῶτος ἥρθε. Καὶ στόν ἐναν δίνει καὶ στόν ἄλλο προ-

σφέροι. Καί τά ἔργα τῆς ἀρετῆς δέχεται, ἀλλά καὶ τὴν ἀπλή διάθεση ἀναγνωρίζει. Καὶ τὴν πρᾶξη τὴν ἀγαθὴν τιμᾷ, ἀλλά καὶ τὴν ἀπλήν πρόθεση ἐπαινεῖ.

Εἰσέλθετε λοιπόν ὅλοι στή χαρά τοῦ Κυρίου σας. Καί ἐκεῖνοι πού πρῶτοι φτάσατε κι δσοι ἥρθατε δεύτεροι, λάβετε τὸν μισθόν σας. Πλούσιοι καὶ φτωχοί πανηγυρίστε. Ὄσοι ἐγκρατευτήκατε, ἀλλά κι ἐκεῖνοι πού ἔχετε βραδυπορήσει στὴν ἔργασία τῶν ἐντολῶν τιμῆστε τὴν σημερινή ἡμέρα. Ὄσοι νηστέψατε καὶ ἐκεῖνοι πού δέν νηστέψατε, εὐφρανθεῖτε σήμερα. Η (Ἄγια Τράπεζα) εἶναι γεμάτη, ἀπολαύστε τὴν δλοι. Ο Μόσχος εἶναι ἀφθονος καὶ ἀνεξάντλητος. Δέν ἐπιτρέπεται λοιπόν νά φύγει κάποιος πεινασμένος. Όλοι ἀπολαύστε τό Συμπόσιο πού παρατίθεται γιά τούς πιστούς. Όλοι ἀπολαύστε τά θεῖα δῶρα πού προσφέρει η Θεία ἀγαθοσύνη. Κανένας πιά νά μή θρηνεῖ τή φτώχεια του, γιατί τώρα ἔγινε φανερή ή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἐκείνη πού προσφέρεται σ' δλους ἔξισουν. Κανένας νά μήν κλαίει πιά τά πταίσματά του, γιατί συγχώρεσή μας εἶναι ὁ Αναστημένος. Κανένας ἃς μή φοβᾶται πιά τό θάνατο, γιατί ὁ θάνατος τοῦ Σωτῆρα μας μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπό τό θάνατο καὶ τή φθορά. Γιατί ἀν κι ὁ Σωτῆρας μας κρατήθηκε ἀπό τό θάνατο, τελικά τὸν ἔξαφάνισε. Ο Κύριος μας πού κατέβηκε στὸν ἄδη ἀρπαξε κι ἀνέσυρε μαζί Του δσους κρατοῦσε ὁ ἄδης. Ο Κύριος πίκρανε τὸν ἄδη, ὅταν ἐκεῖνος ὁ παμφάγος Τόν κατάπιε. Κι αὐτό ἦταν πού προβλέποντάς το παλιά ὁ προφήτης Ἡσαΐας εἶχε βροντοφωνήσει: Χριστέ μου, ὅταν ὁ ἄδης ἐκεī κάτω στὸ σκοτάδι σὲ συνάντησε, πικράνθηκε. Καὶ πολύ σωστά πικράνθηκε, γιατί ἀπό τότε καταρ-

γήθηκε. Πικράνθηκε γιατί ξεγελάστηκε. Πικράνθηκε γιατί θανατώθηκε. Πικράνθηκε γιατί ἔχασε πιά τὴν ἔξουσία του. Πικράνθηκε γιατί ὁ ἴδιος τώρα ὑποδουλώθηκε. Ἐκεῖνος, καθώς νόμιζε, εἶχε λάβει σῶμα θνητό καὶ βρέθηκε ἀπρόσμενα μπροστά σέ Θεό. Ἐκεῖνος εἶχε πάρει χῶμα ἀπό τή γῆ καὶ συνάντησε Θεό, πού εἶχε κατεβεῖ ἀπό τὸν οὐρανό. Ἐκεῖνος εἶχε πάρει ἔνα σῶμα ὁρατό καὶ καταισχύνθηκε ἀπό τὸν Άρρατο.

Ποῦ εἶναι λοιπόν
ἄδη ἡ νίκη σου;
Ἄναστήθηκε ὁ Χριστός
καὶ ἔχεις πιά ὁριστικά κατανικηθεῖ.
Ἄναστήθηκε ὁ Χριστός
καὶ οἱ δαίμονες ἔχουν στά βάραθρα
τῆς ἀπώλειας γκρεμιστεῖ.
Ἄναστήθηκε ὁ Χριστός
καὶ χαίρουν οἱ Ἀγγελοι.
Ἄναστήθηκε ὁ Χριστός
καὶ ἡ ζωή παντοῦ βασιλεύει.
Ἄναστήθηκε ὁ Χριστός
καὶ δέν θά μείνει πιά κανένας
νεκρός στό μνῆμα.

Γιατί μέ τήν Ανάστασή Του ὁ Χριστός ἔγινε ἡ ἀρχή τῆς ἀναστάσεως ὅλων δσων ἔχουν κοιμηθεῖ. Σ' Αὐτόν ἀνήκει ἡ δόξα καὶ ἡ ἔξουσία στούς ἀπέραντους αἰώνες. Αμήν.

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ

Toū Αγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου

Πάσχα τοῦ Κυρίου, Πάσχα, καὶ πάλιν θά εἰπω Πάσχα πρός τιμήν τῆς Άγιας Τριάδος. Αύτή εἰναι δι’ ἡμᾶς ἡ ἐορτή τῶν ἐορτῶν καὶ ἡ πανήγυρις τῶν πανηγύρεων, ἡ ὅποια τόσον πολύ ξεπερνᾷ ὅχι μόνον τὰς ἀνθρωπίνας καὶ τὰς προερχομένας ἀπό τήν γῆν, ἀλλά ἀκόμη καὶ ἔκεινας τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ καὶ δσας τελοῦνται πρός τιμήν Του, δσον ξεπερνᾶ ὁ ἥλιος τούς ἀστέρας. Εἶναι μέν καλή καὶ ἡ χθεσινή μας λαμπροφορία καὶ ἡ φωταψία, τήν ὅποιαν ἐκάμαμεν καὶ ὁ καθένας μόνος του καὶ δλοι μαζί ἀπό κοινοῦ, καὶ κατά τήν ὅποιαν κάθε ἀνθρωπος καὶ σχεδόν κάθε τι τό ὅποιον

ἔχει ἀξίαν κατεφωτίσαμεν μέ πλῆθος πυρσῶν τήν νύκτα, πρᾶγμα τό ὅποιον ἀποτελεῖ σύμβολον τοῦ μεγάλου φωτός, δπως καὶ δ οὐρανός φωτίζει ἀπό ἐπάνω, καταγάζων δλον τόν κόσμον μέ τήν ὡραιότητά του, δπως αἱ ὑπερουρανίοι φύσεις καὶ οἱ ἀγγελοι, ἡ πρώτη φωτεινή φύσις μετά τήν πρώτην, ἐπειδή ἀπό ἔκεινην προέρχεται, καὶ δπως ἡ Τριάς ἀπό τήν ὅποιαν ἔχει δημιουργηθῆ ὀλον τό φῶς, ἀλλά εἶναι ἀκόμη ὡραιοτέρα καὶ πιο ἐπίσημος ἡ σημερινή. Καθόσον χθές μέν τό φῶς ἡτο προάγγελος τοῦ μεγάλου Φωτός, τό ὅποιον ἀνασταίνεται, καὶ κατά κάποιον τρόπον μία προεόρτιος

χαρά, σήμερα δέ έορτάζομεν τήν ιδίαν τήν Ανάστασιν, ή δποία δέν ἀποτελεῖ πλέον ἀντικείμενον ἐλπίδος, ἀλλά ἔχει ἡδη γίνει πραγματικότης καὶ ἔχει συγκεντρώσει γύρω της δλον τὸν κόσμον. Ο καθένας μέν λοιπόν μέ τὸν τρόπον του ἄς προσφέρῃ τὸν καρπόν του καὶ τὸν χρόνον αὐτὸν καὶ ἄς προσφέρῃ δῶρον ἔορταστικόν ἀπό τὰ πνευματικά τὰ ὅποια ἀγαπᾶ ὁ Θεός, μικρόν ἢ μεγαλύτερον ἀναλόγως πρός τὰς δυνάμεις του. Διότι τό νά προσφέρῃ κανείς δῶρον ἀντάξιον πρός τήν ἔορτήν θά ἡμποροῦσαν Ἰωάς μόλις καὶ μετά βίας νά τό ἐπιτύχουν οἱ ἄγγελοι, οἱ πρῶτοι πνευματικοί καὶ καθαροί καὶ θεαταί καὶ μάρτυρες τῆς οὐρανίου δόξης, ἔστω καὶ ἀν εἶναι προσιτόν εἰς αὐτούς κάθε εἶδος ἔξυμνησις. Ήμεῖς δέ θά προσφέρωμεν τὸν λόγον, τὸ πιό ὡραῖον καὶ πολύτιμον ἀπό τὰ μέσα τὰ ὅποια διαθέτομεν, ὑμνοῦντες καὶ κατ' ἄλλον τρόπον τὸν Λόγον διά τὰς εὐεργεσίας Του πρός τους ἀνθρώπους...

Αλλά, ὡ Πάσχα, τὸ μέγα καὶ ἰερόν, τὸ ὅποιον καθαρίζεις ὀλόκληρον τὸν κόσμον! Διότι θά σου διμιλήσω ὡσάν νά ἡσουν ἔμψυχον.

Ω Λόγε τοῦ Θεοῦ καὶ Φῶς καὶ Ζωὴ καὶ Σοφία καὶ Δύναμις!

Διότι χαιρούμαι μέ ὅλα Σου τά ὄνόματα. Ω γέννημα καὶ κίνησις καὶ σφραγίς τοῦ μεγάλου νοῦ!

Ω Λόγε, ὁ ὅποιος κατανοεῖσαι καὶ, ἀνθρωπε, ὁ ὅποιος φαίνεσαι, καὶ ὁ

ὅποιος φέρεις τά πάντα συγκεντρωμένα εἰς τὸν λόγον τῆς δυνάμεώς σου! Τώρα μέν ἄς δεχθῆς τὸν λόγον αὐτὸν ὅχι ὡς τὸν πρῶτον καὶ καλύτερον καρπόν τῆς καρποφορίας μας, ἀλλά ὡς συμπλήρωμά της Ἰωάς, εὐχαριστήριον ἀλλά καὶ συγχρόνως παρακλητικόν, διά νά μήν ὑποφέρωμεν διά τὰς ἐντολάς Σου τίποτε περισσότερον ἐκτός ἀπό τὰ ἀναγκαῖα καὶ τοὺς ἰερούς κόπους καὶ πόνους, μέ τοὺς ὅποιους ἔχομεν ζήσει μέχρι σήμερον. Καὶ ἄς σταματήσῃς τήν τυραννίαν τοῦ σώματος ἐναντίον μας (βλέπεις πόσον μεγάλη εἶναι, Κύριε, καὶ πόσον μᾶς γονατίζει!), ἡ τήν κρίσιν Σου, ἐάν πρόκειται νά καθαρισθῶμεν ἀπ' αὐτό. Έάν δέ φθάσωμεν ἐπαξίως εἰς τό ποθούμενον τέρμα καὶ γίνωμεν δεκτοί εἰς τὰς οὐρανίους σκηνάς, θά Σου προσφέρωμεν μέ προθυμίαν θυσίας δεκτάς εἰς τό ἀγιόν Σου θυσιαστήριον, ω Πάτερ καὶ Λόγε καὶ Άγιον Πνεῦμα, ἐπειδή εἰς Σέ ὀφείλεται κάθε δόξα, τιμή καὶ ἔξουσία εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Αμήν.

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΙΟΣ ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

+ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩΣ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ – ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,
ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,
ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΤΧΩΡΗΣΙΣ

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ιεράρχαι καὶ τέκνα
ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Εἰσερχόμεθα καὶ πάλιν, εὐδοκίᾳ καὶ χά-
ριτι τοῦ ἀγαθοδότου Θεοῦ, εἰς τὴν Ἀγίαν
καὶ Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, τὴν εὐλο-
γημένην περιόδον νηστείας καὶ μετανοί-
ας, πνευματικῆς ἐγρηγόρσεως καὶ συμπο-
ρεύσεως μετά τοῦ ἔρχομένου πρός τὸ ἔ-
κούσιον πάθος Κυρίου, ἵνα φθάσωμεν
προσκυνῆσαι τὴν λαμπροφόρον Αὐτοῦ
Ἀνάστασιν, καὶ ἀξιωθῶμεν ἐν αὐτῇ τῆς
ἡμετέρας «διαβάσεως» ἐκ τῶν ἐπιγείων
εἰς «ἀ διφθαλμός οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤ-
κουσε καὶ ἐπίκαρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέ-
βη» (Α' Κορ. β', 9).

Εἰς τὴν ἀρχαίαν Εκκλησίαν, ἡ Ἀγία καὶ
Μεγάλη Τεσσαρακοστή ἡτο περιόδος
προετοιμασίας τῶν κατηχουμένων διὰ τὸ
βάπτισμα, τὸ δόπιον ἐτελεῖτο κατά τὴν
Θείαν Λειτουργίαν τῆς Αναστάσεως. Τὴν
ἀναφοράν πρός τὸ βάπτισμα διασώζει καὶ
ἡ θεώρησις καὶ βίωσις τῆς Μεγάλης Τεσ-
σαρακοστῆς ὡς κατ' ἔξοχήν καιροῦ με-
τανοίας, ἡ δόποια χαρακτηρίζεται ὡς «ἀνά-
κλησις βαπτίσματος» καὶ ὡς «δεύτερον
βάπτισμα», ὡς «συνθήκη πρός Θεόν δευ-
τέρου βίου», ἀναβίωσις δηλαδή τῶν δω-
ρεῶν τοῦ βαπτίσματος καὶ ὑπόσχεσις
πρός τὸν Θεόν δι' ἔναρξιν νέας πορείας
ζωῆς. Αἱ ἀκολουθίαι καὶ ἡ ὑμνολογία τῆς
περιόδου συνδέουν αὐτόν τὸν πνευματι-

κόν ἀγῶνα τῶν πιστῶν μέ τὴν προσδο-
κίαν τοῦ Πάσχα τοῦ Κυρίου, διὰ τῆς δοκί-
ας ἡ τεσσαρακονθήμερος νηστεία ἀναδί-
δει εὐδίαν πασχαλίου χαρᾶς.

Ἡ Ἀγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστή εί-
ναι εὐκαιρία συνειδητοποίησεως τοῦ βά-
θους καὶ τοῦ πλούτου τῆς πίστεώς μας ὡς
«προσωπικῆς συναντήσεως μέ τὸν Χρι-
στόν». Ωρίως τονίζεται ὅτι ὁ Χριστιανι-
σμός «είναι ιστό ἐπακρο προσωπικός», χω-
ρὶς αὐτό νά σημαίνῃ διτε είναι «ἀτομοκεν-
τρικός». Οἱ πιστοί «συναντοῦν, ἀναγνω-
ρίζουν καὶ ἀγαποῦν τὸν ἐνα καὶ τὸν αὐτὸν
Χριστόν», δόποιος «τὸν ἀληθινὸν ἀνθρω-
πον καὶ τέλειον... πρῶτος καὶ μόνος ἔ-
δειξεν» (Νικόλαος Καβάσιλας). Εκείνος
καλεῖ πάντας πρός σωτηρίαν καὶ τὸν κάθε
ἀνθρωπὸν προσωπικῶς, ὥστε τὴν ἀνταπό-
κρισις τοῦ καθενός, πάντοτε «ριζωμένη
στὴν κοινή πίστῃ», νά είναι «ταυτόχρονα
μοναδική».

Ἐνθυμούμεθα τὸ ὑπέροχον Παύλειον
«Ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δέ ἐν ἐμοί Χριστός· ὃ
δέ νῦν ζῶ ἐν σαρκὶ, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ νίον
τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παρα-
δόντος ἐαυτὸν ὑπέρ ἐμοῦ» (Γαλ. β', 20).
Ἐδῶ τὸ «ἐν ἐμοί» τὸ «μέ» καὶ τὸ «ὑπέρ ἐ-
μοῦ» δέν λέγονται ἐν ἀντιθέσει πρός τὸ
«ἐν ἡμῖν, τὸ «ἡμᾶς» καὶ τὸ «ὑπέρ ἡμῶν»
τῆς «κοινῆς σωτηρίας». Οἱ Απόστολος τῆς
ἐλευθερίας, ἀκριτικές εὐγνώμων διὰ τὰ οὐ-

ράνια ἀγαθά τῆς ἐν Χριστῷ ἀναγεννήσεώς του, «τό κοινὸν ἴδιον ποιεῖται», ώς ὁ προαιώνιος Λόγος τοῦ Θεοῦ νά ἐνηγθρώπησε, νά ἔσταυρώθη καί νά ἀνέστη ἐκ νεκρῶν «δι' αὐτὸν προσωπικῶς».

«Μοναδική» καί «βαθιά προσωπική» είναιή βίωσις τῆς πίστεώς μας ως χριστοδωρήτου ἐλευθερίας, ή όποια εἶναι ἐν ταύτῳ «οὐσιωδῶς ἐκκλησιαστική», ἐμπειρία «κοινῆς ἐλευθερίας». Αὕτη ή ἀληθεστάτη ἐν Χριστῷ ἐλευθερία ἐκφράζεται ως ἀγάπη καί ἐμπρακτος συμπαράστασις πρός τὸν συγκεκριμένον πλησίον, δπως αὐτῇ περιγράφεται εἰς τὴν παραβολήν τοῦ «Καλοῦ Σαμαρείτου» (Λουκ. ι', 30-37) καί εἰς τὴν περικοπήν τῆς τελικῆς κρίσεως (Ματθ. κε', 31-46), ἀλλά καί ως σεβασμός καί μέριμνα διά τὴν κτίσιν καί εὐχαριστιακή χρῆσις αὐτῆς. Ή ἐν Χριστῷ ἐλευθερίᾳ ἔχει προσωπικόν καί δλιστικόν χρακτῆρα, ό όποιος ἀποκαλύπτεται ἰδιαιτέρως κατά τὴν Άγιαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν εἰς τὸν τρόπον κατανοήσεως τοῦ ἀσκητισμοῦ καί τῆς νηστείας. Δέν γνωρίζει ἡ χριστιανική ἐλευθερία, ώς ὑπαρκτική αὐθεντικότης καί πληρότης, σκυθρωπόν ἀσκητισμόν, ζωὴν χωρίς χάριν καί χαράν, «σάν νά μήν ἥλθε ποτέ ὁ Χριστός». Καί ἡ νηστεία δέν εἶναι μόνον «βρωμάτων ἀποχή», ἀλλ' «ἀμαρτημάτων ἀναχώρησις», ἀγών κατά τῆς φιλαυτίας, ἀγαπητική ἔξιδος ἀπό τὸν ἑαυτόν μας πρός τὸν ἐν ἀνάγκαις ἀδελφόν, «καῦσις καρδίας ὑπέρ πάσης τῆς κτίσεως». Η δλιστικότης τῆς πνευματικότητος τρέφεται ἀπό τὴν ἐμπειρίαν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ως πορείας πρός τὸ Πάσχα καί ως προγεύσεως τῆς «ἐλευθερίας τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ» (Ρωμ. η', 21).

Δεόμενοι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δπως ἀξιώσῃ πάντας ἡμᾶς νά δια-

τρέξωμεν ἐν ἀσκήσει, μετανοίᾳ, συγχωρητικότητι, προσευχῇ καί ἐνθέω ἐλευθερίᾳ τὸν δόλιχον τῆς Άγιας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, κατακλείομεν μέ τούς λόγους τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν πατρός μακαριστοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Μελίτωνος, κατά τὴν Θείαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς τοῦ ἔτους 1970 εἰς τὸν Μητροπολιτικόν Ναόν Αθηνῶν: «Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν Άγιαν Τεσσαρακοστήν καί στό βάθος μᾶς ἀναμένει τό δράμα, τό θαῦμα καί τό βίωμα τῆς Αναστάσεως, τό κατ' ἔξοχήν βίωμα τῆς Όρθοδοξου Ἐκκλησίας. Άς πορευθῶμεν πρός αὐτό τό δράμα καί βίωμα, όχι ἀσυγχώρητοι, όχι μή συγχωρήσαντες, όχι ἐν νηστείᾳ ἀπλῶς κρέατος καί ἐλαίου, όχι ἐν ὑποκρισίᾳ, ἀλλά ἐν θείᾳ ἐλευθερίᾳ, ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ, ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἀληθείας, ἐν τῇ ἀληθείᾳ τοῦ πνεύματος».

Άγια καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή, βκε'
† Ο Κωνσταντινούπολεως
διάπυρος πρός Θεόν εύχέτης
πάντων ὑμῶν

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΧΗ ΕΠΙ ΤΗ ΕΙΣΟΔΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΝ

Πρός τούς εὐσεβεῖς χριστιανούς τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως μας.

«Ἐτρώθημεν τῇ ἀμαρτίᾳ· ἵαθῶμεν τῇ μετανοίᾳ· διά τῆς ἀμαρτίας δὲ διάβολος
ἔτρωσε· διά τῆς μετανοίας δὲ Χριστός ἐθεράπευσεν».
(Άγιος Ιωάννης ὁ Χρυσόστομος).

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,
Ἡ ἀγάπη καὶ τὸ πλούσιον ἔλεος τοῦ Θεοῦ
οὐ δδήγησε καὶ πάλιν ἐφέτος τὰ βῆματά
μας στό κατώφλι τῆς πιό κατανυκτικῆς
καὶ ψυχοτρόφου περιόδου ὀλοκλήρου
τοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ ἔτους, τὴν Ἁγίαν καὶ
Μεγάλην Τεσσαρακοστήν. Γιά τὴν ἀγία
ὅρθοδοξοῦ Ἑκκλησία μας ἡ Μεγάλη Τεσ-
σαρακοστή ἀποτελεῖ τὴν ἀκένωτη πηγή
πού διαποτίζει μέ τὰ ζωηφόρα νάματά
της ὀλόκληρη τὴν πνευματική μας ζωή
καὶ εὐσέβεια. Ο κύριος σκοπός τῆς Με-
γάλης Τεσσαρακοστῆς είναι ἡ, διά τῆς
μετανοίας, τῆς θερμῆς προσευχῆς, τῆς
θεαρέστου νηστείας, τῆς φιλανθρωπού
ἐλεημοσύνης, τῆς ἀγίας ταπεινο-
φροσύνης, τῆς μυσταγαγικῆς λειτουρ-

γικῆς μας ζωῆς, τῆς καλλιεργείας τῶν
θεοειδῶν ἀρετῶν, πνευματική μας προ-
ετοιμασία, νά ύποδεχθοῦμε, «ψυχαῖς
καθαραῖς καὶ ἀρρυπώτοις χείλεσι», τόν
πρός τό ἐκούσιον Πάθος ἐρχόμενον γλυ-
κύτατο Νυμφίο τῶν ψυχῶν μας, τόν Κύ-
ριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν, νά βιώσουμε
φωτιστικῶς τὰ ἄχραντα καὶ κοσμοσω-
τήρια Πάθη Του καὶ νά κοινωνήσουμε
σωστικῶς τὴ ζωή, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴ θεία
εὐφροσύνη πού χαρίζει ἡ ἐνδοξὴ Ανά-
στασή Του. Η Ἑκκλησία μας μέ τὴν ὡ-
ραία εὐχή τῆς ιερᾶς ἀκολουθίας τῆς
Προηγιασμένης θείας λειτουργίας, μᾶς
εἰσάγει στό κατανυκτικό κλῖμα τῆς
ἀγίας αὐτῆς περιόδου καὶ μᾶς διδάσκει
φιλοστόργως ὅτι ώς τέκνα τῆς χάριτος

καί τῆς εὐλογίας διφεύλουμε νά δοξάζουμε τόν Άγιο Τριαδικό Θεό, πού μᾶς ἀξιώνει νά εἰσέλθουμε στήν πάνσεπτη περίοδο τῆς Αγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς «πρός καθαρισμόν ψυχῶν καί σωμάτων, πρός ἐγκράτειαν παθῶν, πρός ἐλπίδα ἀναστάσεως». Η χριστιανική μας ζωή καί ὁ διά τῆς μετανοίας πνευματικός μας ἀγώνας ἔχουν υψηλό νόημα καί ἄγιο στόχο.

Τύψιτος σκοπός τῆς ζωῆς μας εἶναι ἡ θεοκοινωνία, ἡ κατά χάριν δηλαδή ἐνώση μας μέ τόν Θεό. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται ἀφοῦ πρῶτα καθαρίσουμε ψυχή καί σῶμα ἀπό τούς ἐφαμαρτους φύτους μέ τήν μετάνοια καί μέ τά θεραπευτικά ἐκεῖνα μέσα πού ἡ Εκκλησία μας, ὡς ἡ ταμειοῦχος τῆς θείας χάριτος, διαθέτει. Σ' αὐτήν τήν ἐπίπονη ἀλλά λυτρωτική προσπάθεια, πού ἀφορᾶ σὸλόκληρη τήν ζωή μας, ἡ μετάνοια, ὡς ὁ νέος νοῦς, ὡς «θυγατέρα ἐλπίδος καί ἀρνησις ἀπελπισίας» (Άγιος Ιωάννης τῆς Κλίμακος), ἔχει κυρίαρχη θέση. Μετάνοια σημαίνει συνολική ἀλλαγή τοῦ νοῦ, δχι μία λύπη γιά τά λάθη τοῦ παρελθόντος, ἀλλά μία θεμελιώδης μεταμόρφωσις τῆς ὁράσεως μας, ἔνας νέος τρόπος νά βλέπουμε τόν ἔαυτό μας, τούς συνανθρώπους καί τόν Θεόν. Μετάνοια σημαίνει πώς δέν κοι-

τάζω πρός τά κάτω στίς δικές μου ἐλλείψεις ἀλλά πρός τά ἐπάνω, στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Μετάνοια εἶναι ἡ μεταστροφή καί ἐπανατοποθέτηση τοῦ κέντρου τῆς ζωῆς μας στήν Ἅγια Τριάδα.

Ατελής καί ἀσθενής ἀπό μόνη της ἡ ἀνθρωπίνη φύση εὔκολα δελεάζεται καί παρασύρεται ἀπό τά θέλγητρα τῆς ἀμαρτίας. Ἐπειδή δε κατά τόν λόγο τῆς Αγίας Γραφῆς κανένας δέν εἶναι καθαρός ἀπό τόν φύπο τῆς ἀμαρτίας, γι' αὐτό καί κάθε ἡμέρα τῆς ζωῆς μας διφεύλουμε νά ἀγωνιζόμεθα διά τῆς μετανοίας γιά τήν πνευματική μας ἀναζωγόνηση, σταθεροποίηση καί εὐτονία. Η ἀμαρτία συνιστᾶ ἀποστασία ἀπό τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐνα θέλημα βαθειά φιλάνθρωπο καί σωτήριο. Η θεραπεία τῆς ἀμαρτίας καί τῶν συνεπειῶν τῆς πραγματοποιεῖται διά τῆς παντοδυνάμου χάριτος τοῦ Θεοῦ, πού ἐνυπάρχει στήν φύσιν καί τήν ἀποστολήν τῆς ἀγίας Εκκλησίας μας. Αὐτό εἶναι τό ἔργον τῆς Εκκλησίας. Η θεραπεία τῶν συνεπειῶν τῆς ἀμαρτίας καί ἡ ἀποκατάστασις τοῦ ἀνθρώπου στήν περιωπή καί τήν λαμπρότητα τῆς

χριστοζωῆς. Ό ποτε ἀσωτος υἱός διά τῆς μετανοίας ἔρχεται «εἰς ἑαυτόν» καὶ ἐπιστρέφει στὸν φυσικὸν του χῶρον, στὸν οἶκο τοῦ Πατέρα Του, σεσωσμένος καὶ θεραπευμένος.

‘Η Ἐκκλησία μας, ὁ πνευματικός μας Οἶκος, διδάσκει ὅτι διά τῆς ἀκτίστου θείας χάριτος παρέχεται ἡ ἀφεσίς τῶν ἀμαρτιῶν καὶ διά τοῦ πνευματικοῦ μας ἄγωνος ἔξασφαλίζεται ἡ πνευματική μας πρόοδος καὶ ἡ σταθεροποίησις στήν ἀγιότητα.

Ἄγαπητοί μου ἀδελφοί,

Στό πνευματικό στάδιο τῶν ἀρετῶν πού ἀνοίγει ἀπό σήμερα μέ τήν τέλεση τοῦ πρώτου Κατανυκτικοῦ Ἐσπερινοῦ, ἡ ἀγία Μητέρα καὶ πνευματική μας τροφός ἀγία ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, καλεῖ δλους μας νά εἰσέλθουμε μέ χαρά, ἀγωνιστικό φρόνημα, φιλότιμη διάθεση, ἐλεύθερη ἐπιλογή, αἰσιοδοξία καὶ ἀποφασιστικότητα γιά νά ἐργασθοῦμε τά ἔργα τοῦ φωτός. Σ' αὐτήν τήν σωτήρια πορεία πρός συνάντησιν τοῦ Κυρίου μας ἡ μετάνοια, ὡς σωτήρια ἐπιλογή ζωῆς, ἐλευθερίας καὶ ἐν Χριστῷ ἐλπίδος, ἀποτελεῖ τόν ἀκρογωνιαῖο λίθον τῆς προσπάθειας μας, πού εὐοδοῦται, αὔξανει καὶ καρποφορεῖ χάρις στήν φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ. Άληθῶς ἔχομεν φιλάνθρωπον Θεόν καὶ Πατέρα πού ἀναμένει πάντοτε τήν ἐπιστροφήν «τοῦ ἀσώτου υἱοῦ». ἔχομεν ἔμπειρον καὶ φιλόστοργον Ποιμένα πού ἐξῆλθεν στούς κρημνούς τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς σέ ἀναζήτησιν τοῦ πλανηθέντος προβάτου.

Ἐχομεν παντοδύναμον Κύριον πού ἥλθεν στὸν κόσμον «ἴνα λύσῃ τά ἔργα τοῦ διαβόλου» (Α' Ιωάννου 3, 8). «Ἀν ἔχεις ἀμαρτίες, καὶ ποιός ἀραγε δέν ἔχει; λέγει τό Γεροντικόν, νά μήν ἀπελπιστεῖ! Καὶ ἀν κάθε μέρα ἀμαρτάνεις, νά μετανοεῖς καθημερινά. Γιατί ἡ μετάνοια είναι τό φάρμακο κατά τῶν ἀμαρτημάτων, είναι ἡ πρός τόν Θεόν παρρησία, είναι δπλο κατά τοῦ διαβόλου, είναι ἡ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας, είναι ἡ ἀναίρεση τῆς ἀπόγνωσης.

‘Η μετάνοια μᾶς ἀνοίγει τόν οὐρανό καὶ μᾶς εἰσάγει στόν Παράδεισο».

Εἴθε δι φιλάνθρωπος Κύριος καὶ φιλόστοργος Δεσπότης τῆς ζωῆς μας, μέ τίς ἀκοιμητες πρεσβείες τῆς Παναγίας Μητέρας Του καὶ ἀκαταισχύντου σκέπτης δλων τῶν ἀνθρώπων καὶ μέ τίς μεσιτεῖες δλων τῶν ἀγίων Του, νά ἀξιώσει δλους μας κατ' αὐτήν τήν ἀγίαν Τεσσαρακοστήν «τόν ἀγῶνα τόν καλόν ἀγωνίσασθαι, τόν δρόμον τῆς νηστείας ἐκτελέσαι, τήν πίστιν ἀδιαίρετον τηρῆσαι, τάς κεφαλάς τῶν ἀοράτων δρακόντων συνθλᾶσαι, νικητάς τε τῆς ἀμαρτίας ἀναφανῆναι καὶ ἀκατακρίτως φθάσαι προσκυνῆσαι καὶ τήν ἀγίαν Ανάστασιν». Γένοιτο.

Εὐλογημένη καὶ σωτήρια
Μεγάλη Τεσσαρακοστή.
Διάπυρος εὐχέτης δλων
σας πρός τόν Κύριον

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΑΣ
† Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ

ΠΑΤΡΙΔΑΧΙΚΗ ΆΠΟΔΕΙΞΙΣ έπι τῷ Ἀγίῳ Πάσχα 2025

+ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩΣ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ιεράρχαι καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Ἐλέω καὶ δυνάμει Θεοῦ διαπλεύσαντες
ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ τὸ πέλαγος τῆς
Ἀγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καὶ
φθάσαντες εἰς τὸ παμφαές Πάσχα, ἀνυμνοῦμεν τὸν κατελθόντα μέχρις Ἄιδου
ταμείων καὶ «ἀπεργασάμενον πᾶσιν εἰσικτόν τὸν Παράδεισον» διὰ τῆς ἐκ νεκ-

ρῶν Ἐγέρσεως Αὐτοῦ Κύριον τῆς δόξης.

Ἡ Ανάστασις δέν εἶναι ἀνάμνησις ἐνός γεγονότος ἀπό τό παρελθόν, ἀλλά «καλή ἀλλοίωσις» τῆς ὑπάρχεως μας, «ἄλλη γέννησις, βίος ἔτερος, ἄλλο ζωῆς εἶδος, αὐτῆς τῆς φύσεως ἡμῶν μεταστοιχείωσις»^[1]. Ἐν Χριστῷ Αναστάντι ἀνακαινίζεται ὁμοῦ μετά τοῦ ἀνθρώπου ἡ σύμπασα κτίσις. Ὄταν ψάλλωμεν τὴν Γ' ὥδην τοῦ Κανόνος τοῦ Πάσχα, τό «Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός, οὐρανός τε καὶ γῆ καὶ τά καταχθόνια· ἐօρταζέτω γοῦν πᾶσα κτίσις τὴν ἔγερσιν Χριστοῦ, ἐν ἣ ἐστερέωται», τότε διακηρύσσεται δτὶ ὀλόκληρον τό σύμπαν εἶναι στερεωμένον καὶ πλήρες ἀνεσπέρου φωτός. Ὁχι μόνον διὰ τὴν ἴστορίαν τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἀλλά καὶ διὰ τὴν δημιουργίαν, ισχύει τό «πρό Χριστοῦ» καὶ τό «μετά Χριστόν».

Ἡ ἐκ νεκρῶν Ἐγέρσις τοῦ Κυρίου ἀποτελεῖ τὸν πυρῆνα τοῦ Εὐαγγελίου, τό σταθερόν σημεῖον ἀναφορᾶς ὅλων τῶν κευμένων τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἀλλά καὶ τῆς λειτουργικῆς ζωῆς καὶ τῆς εὐσεβείας τῶν θροδόξων. Όντως, εἰς τό

1. Γρηγορίου Νύσσης, Περὶ τῆς τριημέρου προθεσμίας τῆς Αναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, PG 46, 604.

«Χριστός Άνέστη» συνοψίζεται ή θεολογία τῆς Ἐκκλησίας. Η βίωσις τῆς καταργήσεως τοῦ κράτους τοῦ θανάτου εἶναι πηγή ἀνεκλαλήτου χαρᾶς, «έλευθέρας ἀπό τὰς δεσμεύσεις αὐτοῦ τοῦ κόσμου». «Χαρᾶς τά πάντα πεπλήρωται, τῆς ἀναστάσεως τὴν πεῖραν εἰληφότα». Ἐκρηξις «χαρᾶς μεγάλης» ή Ἀνάστασις διαποτίζει δόλόκληρον τὴν ἐκκλησιαστικήν ζωήν, τό ήθος καὶ τὴν ποιμαντικήν δρᾶσιν, ὡς πρόγευσις τῆς πληρότητος ζωῆς, γνώσεως καὶ χαρᾶς τῆς αἰώνιου Βασιλείας τοῦ Πατρός καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Αγίου Πνεύματος. Ὁρθόδοξος πίστις καὶ ἀπαισιοδοξία εἶναι ἀσύμβατα μεγέθη.

Τό Πάσχα εἶναι διά τόν ἀνθρωπον ἔօρτή ἐλευθερίας καὶ νίκη κατά τῶν ἀλλοτριωτικῶν δυνάμεων, ἐκκλησιοποίησις τῆς ὑπάρξεώς μας, πρόσκλησις εἰς συνεργίαν διά τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ κόσμου. Η ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας καθίσταται «ἔνα μεγάλο Πάσχα», ὡς πορεία πρός «τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τεκνῶν τοῦ Θεοῦ»^[2]. Τό βίωμα τῆς Ἀναστάσεως ἀποκαλύπτει τό κέντρον καὶ τὴν ἐσχατολογικήν διάστασιν τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας. Αἱ βιβλικαὶ μαρτυρίαι περὶ τῆς Ἔγέρσεως τοῦ Σωτῆρος ἀναδεικνύουν τὴν δύναμιν τῆς ἐλευθερίας τῶν πιστῶν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ μόνην φανεροῦται τό «μέγα θαῦμα», τό ὅποιον παραμένει ἀπρόσιτον εἰς κάθε καταναγκασμόν. «Βουλομένων γάρ, οὐ τυραννουμένων τό τῆς σωτηρίας μυστήριον»^[3]. Η ἀποδοχή τῆς θείας δωρεᾶς ὡς «διάβασις» τοῦ πιστοῦ πρός τόν Χριστόν, εἶναι ή ἐλευθέρα ὑπαρκτική ἀπά-

ντησις εἰς τήν ἀγαπητικήν καὶ σωστικήν «διάβασιν» τοῦ Ἀναστάντος πρός τόν ἀνθρωπον. «Χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν»^[4].

Τό μυστήριον τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου συνεχίζει καὶ σήμερον νά κλονίζῃ τάς θετικιστικάς βεβαιότητας τῶν ἀρνητῶν τοῦ Θεοῦ ὡς «ἀρνήσεως τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας», τούς διαδούς τῆς «φενάκης τῆς αὐτοπραγματώσεως χωρὶς Θεόν» καὶ τούς θαυμαστάς τοῦ συχρόνου «ἀνθρωποθεοῦ». Δέν ἀνήκει τό μέλλον εἰς τόν ἐγκλωβισμόν εἰς τήν αὐτάρεσκον, συρρικνωτικήν καὶ κλειστήν ἐνθαδικότητα. Δέν ὑπάρχει ἀληθής ἐλευθερία χωρὶς Ἀνάστασιν, χωρὶς προοπτικήν αἰωνιότητος.

Πηγήν ἀναστασίμου εύφροσύνης διά τήν Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν ἀποτελεῖ ἐφέτος καὶ δ κοινός ἑορτασμός τοῦ Πάσχα ὑπό σύμπαντος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ὁμοῦ μετά τῆς 1700ῆς ἐπετείου τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ή δοπία κατεδίκασε τήν κακοδοξίαν τοῦ Αρείου, τοῦ «κατασμικρύναντος τῆς Τριάδος τόν ἔνα, Γίόν καὶ Λόγον ὄντα Θεοῦ», καὶ ἐθέσπισε τόν τρόπον καθορισμοῦ τῆς ήμερομηνίας διά τήν ἔօρτήν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος.

Η Σύνοδος τῆς Νικαίας ἐγκαινιάζει μίαν νέαν περίοδον εἰς τήν συνοδικήν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας, τήν μετάβασιν ἀπό τό τοπικόν εἰς τό οἰκουμενικόν συνοδικόν ἐπίπεδον. Ως γνωστόν, ή Α' Οἰκουμενική Σύνοδος εισήγαγε τόν «ἄγραφον» δρον «όμοούσιος» εἰς τό Σύμβολον τῆς πίστεως, μέ σαφῆ σωτηριολο-

2. Ρωμ., η', 21.

3. Μαξίμου Όμολογητοῦ, Εἰς τήν προσευχήν τοῦ Πάτερ ήμᾶν, πρός ἓνα φιλόχριτον, PG 90, 880.

4. Ιωάν. ιε', 5.

γικήν ἀναφοράν, ἡ ὅποία παραμένει τό οὐσιώδες χαρακτηριστικόν τῶν δογμάτων τῆς Ἑκκλησίας. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, οἱ ἑορτασμοὶ τῆς μεγάλης ἐπετείου δέν εἶναι στροφή πρός τὸ παρελθόν, ἐφ' ὅσον τὸ «πνεῦμα τῆς Νικαίας» ἐνυπάρχει ἀδιαπτώτως εἰς τὴν ζωήν τῆς Ἑκκλησίας, ἡ ἐνότης τῆς ὅποίας συναρτᾶται μὲ τὴν δρθήν κατανόησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς συνοδικῆς ταυτότητός της. Ὁ λόγος περὶ τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὑπενθυμίζει τά κοινά χριστιανικά ἀρχέτυπα καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ἀγῶνος κατά τῶν διαυτεβλώσεων τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως καὶ μᾶς προτρέπει νά στραφῶμεν πρός τό βάθος καὶ τὴν οὐσίαν τῆς παραδόσεως τῆς Ἑκκλησίας. Ὁ δέ κατά τὸ παρόν ἔτος κοινός ἐορτασμός τῆς «Ἀγιωτάτης τοῦ Πάσχα ἡμέρας» ἀναδεικνύει τὴν ἐπικαιρότητα τοῦ θέματος, ἡ λύσις τοῦ ὅποίου ὅχι μόνον ἐκφράζει τόν σεβασμόν τῆς Χριστιανοσύνης πρός τά θεοπίσματα τῆς

Συνόδου τῆς Νικαίας, ἀλλά καὶ τήν συνείδησιν δτι «οὐ πρέπει ἐν τοιαύτῃ ἀγιότητι εἰναί τινα διαφοράν».

Μέ τοιαῦτα αἰσθήματα, ἔμπλεοι τοῦ φωτός καὶ τῆς χαρᾶς τῆς Αναστάσεως καὶ ἀναβοῶντες τό κοσμοχαριμόσυνον «Χριστός Ανέστη», ἃς τιμήσωμεν τήν κλητήν καὶ ἀγίαν ἡμέραν τοῦ Πάσχα διὰ τῆς δλοιψύχου δμολογίας τῆς πίστεως ἡμῶν εἰς τόν θανάτω τόν θάνατον πατήσαντα, πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ ἀπάσῃ τῆ κτίσει ζωήν χαρισάμενον Λυτρωτήν, διά τῆς πιστότητος εἰς τάς τιμίας παραδόσεις τῆς Μεγάλης Ἑκκλησίας καὶ διὰ τῆς ἀνυποκρίτου πρός τόν πλησίον ἀγάπης, ἵνα δοξάζηται καὶ διὰ πάντων ἡμῶν τό ὑπερουράνιον δνομα τοῦ Κυρίου.

Φανάριον, Ἀγιον Πάσχα, βκε'

† Ο Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρός Χριστόν Αναστάντα
εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

ΠΘΩΜΑΝΤΩΡΙΚΗ ΔΙΔΑΧΗ ΕΤΤΙ ΤΗ ΛΑΜΠΤΡΩΦΘΡΩ ΑΝΑΣΤΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Πάσχα ιερόν ἡμῖν σήμερον ἀναδέδεικται· Πάσχα καινόν, ἄγιον,
Πάσχα μυστικόν... Πάσχα, Χριστός ὁ λυτρωτής· Πάσχα τῶν πιστῶν.
Πάσχα τό πύλας τοῦ Παραδείσου ἀνοίξαν, Πάσχα πάντας ἀγιάζον πιστούς».

(Από τούς Αἴνους τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα).

Αγαπητοί μου ἀδελφοί,

Τό μέγα θαῦμα τῆς πανενδόξου Αναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τόν θεμελιώδη πυρήνα τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ζωῆς. Σηματοδοτεῖ τήν νίκη, νίκη περίδοξη, κραταιά, συντριπτική κατά τοῦ θανάτου, τῆς φθορᾶς, τοῦ Διαβόλου. Εἶναι τό συγκλονιστικότερο γεγονός τῆς ἀνθρωπίνης ἴστορίας. Μέ τήν Ανάσταση τοῦ Κυρίου μας ὁ ἴδιος ὁ κοσμικός χρόνος διαστέλλεται, ἀναλύ-

εται σέ αἰωνιότητα καὶ γίνεται Πάσχα μυστικό, διάβαση δηλαδή στόν μυστηριακό χρόνο τῆς ύπεροχρονῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Από τήν Ανάσταση τοῦ Χριστοῦ ἀναβλύζει ἡ βεβαία ἐλπίδα γιά τόν ἀνθρώπο. Αύτή ἡ ἐλπίδα δέν είναι μία ἀόριστη ίδέα, ἀλλά μία πραγματικότητα πού συγκεκριμένοποιεῖται στό θεανδρικό πρόσωπο τοῦ Κυρίου Ιησοῦ, τοῦ ἀληθοῦ Θεοῦ, τοῦ τελείου ἀνθρώπου, πού ύπε-

στη γιά χάρη ὄλων μας φρικτά βασανιστήρια καί τελικῶς θριάμβευσε καί νίκησε μέ τόν φυσίζω θάνατό Του τόν ἕδιο τόν θάνατο. Η ὑπερφυής ἐνανθρώπησή Του, ὁ λόγος, τά θαύματα, ἡ θυσία, ἡ Ἀνάστασίς Του, ἀποκαλύπτουν τήν ἀσύλληπτη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιά τόν ἀνθρωπο. Η χριστιανική ὅμως ἐλπίδα βαθαίνει καί πλαταίνει ἀκόμη περισσότερο ἀπό τήν βεβαιότητα γιά τόν θρίαμβο τοῦ Χριστοῦ πάνω στόν ἕδιο τόν Διάβολο, πού συντελέσθηκε μέ τήν Σταυρική θυσία καί τήν ἔνδοξη Ἀνάστασή Του.

Η ἀγία Όρθοδοξος Ἐκκλησία μας μέ σεμνοπρεπῆ καύχηση προβάλλει «τόν ἑαυτῆς κόσμον», τόν «κατάστικτον τοῖς μώλωψι καί πανσθενουργόν» ἐρασμιώτατο Νυμφίον της, τόν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, πού ὑπέφερε τήν ὁδύνη τοῦ Σταυροῦ καί τοῦ θανάτου, καί κατῆλθε μέχρις «Ἄδου ταμείων», γιά νά ἀναστήσει ὑπαρξιακά τόν καθέναν ἀπό ἐμᾶς σέ μία νέα ζωή. Η Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου μας ὡς ἴστορικό γεγονός ἔγινε βεβαίως μία φορά, ὡς πνευματική ποιότητα καί πρόσκληση ζωῆς καί ἀφθαρσίας ἐπαναλαμβάνεται συνεχῶς μέσα στήν Ἐκκλησία, πού είναι τό μυστικό Του Σῶμα. Η Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ σηματοδοτεῖ τήν ἀφετηρία μᾶς ἀλλης

ζωῆς, τῆς αἰωνίου, πού χαρίζεται ώς ἐπιλογή ἐλευθερίας σέ δλους μας. Κάθε φορά πού κοινωνοῦμε μέ πίστη, φόβο Θεοῦ καί ἀγάπη, στήν ὁρθόδοξη Θεία Λειτουργία, τοῦ θεωμένου Σώματος καί Άιματος τοῦ Ἀναστάντος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπιτελοῦμε ἔνα μυστικό Πάσχα. Ένα Πάσχα πού προσφέρεται σέ δλους τούς ἀνθρώπους, ἀλλά πού ἀγιάζει μόνον τούς πιστούς. Διότι μόνο μέσα στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί κυρίως μέ τήν ἐνσυνείδητη συμμετοχή μας στά θεία της μυστήρια, κυρίως δε στήν Θεία Εὐχαριστία, γινόμεθα μέτοχοι στήν πληρότητα τῆς ἀθανάτου χριστοζωῆς, πού προσφέρει ὁ Ἀναστάτις Σωτῆρας μας. Η πίστη στόν Ἀναστημένο Κύριο, ἡ σχέση μαζί Του στήν Ἐκκλησία, ἡ νέα ζωή πού καλούμεθα νά ζήσουμε ώς τέκνα τῆς

Ἀναστάσεως, μποροῦν νά δώσουν στόν ἀνθρωπο τό αληθινό νόημα τοῦ περάσματος ἀπό τή φθορά στήν ἀφθαρσία, ἀπό τήν λύπη στή χαρά καί στή ζωή.

Χριστός Ανέστη, ἀδελφοί!

Αύτός δ γλυκύτατος πασχάλιος χαιρετισμός είναι μία δομολογία πίστεως, μία στάση ζωῆς, ἀλλά καί μία πηγή ἀκατάβλητης ἐμπνεύσεως, δυνάμεως καί αισιοδοξίας. Στή σύγχρονη ζοφερή πραγματικότητα, δπου πολλά ἀμφισβητοῦνται καί κρημνίζονται, αὐτή ἡ πίστη

στήν Ανάσταση τοῦ Χριστοῦ είναι πολύτιμη δύναμη, καθώς δίδει στόν πληγωμένο ἀπό τήν ἀμαρτία ἀνθρώπῳ μία σταθερή βάση, γιά νά πατήσει στέρεα καί νά ἀγωνισθεῖ, γιά νά ξανακερδίσει τό δικαίωμα στήν ἐλπίδα καί τήν ζωή. Στό θεανδρικό πρόσωπο τοῦ Αναστάντος Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού μετέλαβε ἔκουσίως γιά τήν δική μας σωτηρία, τῆς δύνης τῶν Παθῶν καί τοῦ θανάτου, πού ἀναστήθηκε ἐκ τῶν νεκρῶν, γιά νά ἔτοιμάσει «τόν δρόμο» γιά τήν ἀνάσταση δλων μας, πού νίκησε μέτόν θάνατό Του τόν θάνατο, πού ἀνεκάλυψε δύντολογικῶς τήν ἀμαυρωθεῖσα ἀπό τήν ἀμαρτία φύση μας, θεμελιώνεται, καταξιώνεται, ἀγιάζεται, δικαιώνεται, ἀποκαθίσταται, θεοῦται ὄλόκληρη ή ὑπαρξή μας. Μόνον διά τοῦ Αναστάντος Κυρίου τῆς Ἐκκλησίας μας, πού είναι τό ζωντανό, τό μυστικό καί αἰώνιο Πάσχα, μποροῦμε νά ζήσουμε καί ἐμεῖς πραγματικό Πάσχα. Πάσχα, πού σημαίνει μετάβαση, πέρασμα ἀπό τό σκοτάδι στό φῶς, ἀπό τήν σκλαβιά τῆς ἀμαρτίας στήν ἐλευθερία τῆς δύντως ζωῆς, ἀπό τήν κατάρα στήν εὐλογία, ἀπό τήν μικροψυχία στήν ἀγάπη, ἀπό τήν φθορά στήν ἀφθαρσία, ἀπό τόν θάνατο στήν ζωή, ἀπό τήν γῆ στόν οὐρανό.

Η Ανάσταση τοῦ Χριστοῦ σηματοδοτεῖ τήν θέωση καί τήν ἀνάσταση τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως συνολικῶς ἀλλά καί τῆς ιδικῆς μας ὑποστάσεως προσωπικῶς. Μέσα ἀπό τό θαῦμα τῆς Αναστάσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ ζωή καί ὁ θάνατος ἀποκτοῦν ἀλλονόημα. Δέν είναι ζωή πλέον τό σύνολο τῶν ιστορικῶν γεγονότων, ἀλλά ή κοινωνία μας μέ τόν Θεό. Δέν είναι θά-

Μόνον διά τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου τῆς Ἐκκλησίας μας, πού είναι τό ζωντανό, τό μυστικό καί αἰώνιο Πάσχα, μποροῦμε νά ζήσουμε καί ἐμεῖς πραγματικό Πάσχα.

νατος πλέον τό τέλος τῆς βιολογικῆς μας ζωῆς, ἀλλά ή ἀπομάκρυνσή μας ἀπό τόν Χριστό. Ό πρόσκαιρος χωρισμός τῆς ψυχῆς ἀπό τό σῶμα δέν είναι ὑπαρξιακός ἀφανισμός, ἀλλά προσωρινός ὑπνος.

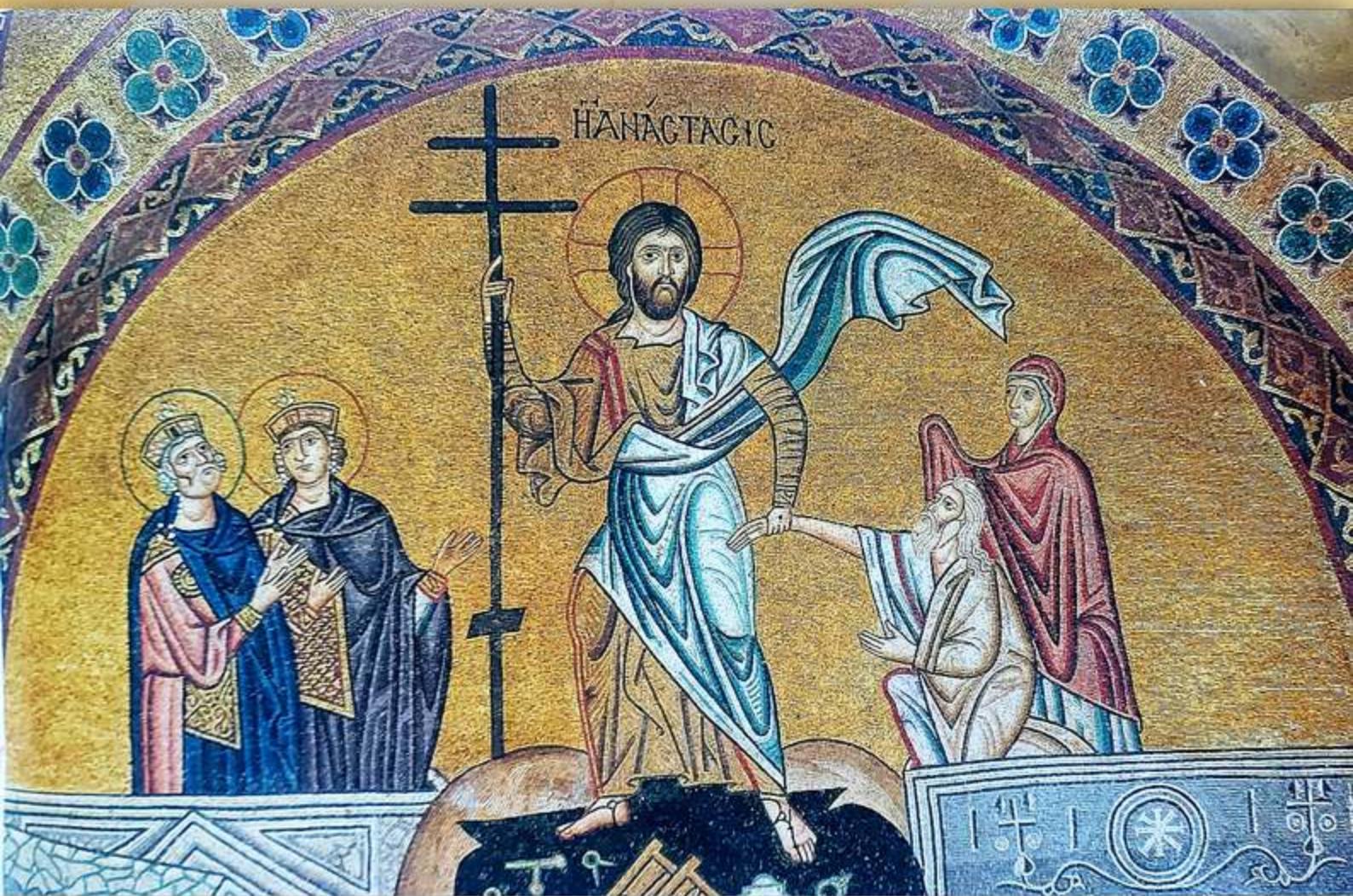
Ἄς ἀγωνισθοῦμε δλοι μας, μέ τήν χάρη τοῦ Αναστάντος Θεανθρώπου, ὥστε αὐτό τό Πάσχα νά γίνει ἡ ἀπαρχή μας νέας ἀναστάσιμης πορείας γιά τόν καθένα μας προσωπικῶς, γιά τήν κοινωνία μας, τήν πατρίδα μας καί τόν κόσμο ὄλόκληρο.

Διάπυρος πρός τόν Αναστάντα
Κύριον εύχέτης σας

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ - ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ!

**ΧΡΟΝΙΑ ΠΤΩΛΑ,
ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ**

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΑΣ
† Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Ο ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΩΡΤΗΣ ΤΟΥ Πάσχα

Τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Χριστοδούλου Καμπερίδη

Μελετώντας τὴν μακραίωνη περίοδο τῆς δημουργίας τῶν ἡμερολογίων τῶν πρώτων ὀργανομένων ἀνθρώπινων κοινωνιῶν, διακρίνουμε εύκολα τὸν σημαντικὸν ρόλο ποὺ εἶχε ἡ καταλυτικὴ παρουσία τοῦ ἥλιου στὴν κοινωνικὴ τους συγκρότηση. Τὸ ἡμερονύκτιον ἦταν ἡ πρώτη μονάδα χρόνου ποὺ ἀναπτύχθηκε διαισθητικὰ ἀπὸ τὸν ἀνθρώπον. Οἱ σπουδαῖοι ρόλοι ποὺ εἶχαν οἱ κλιματο-

λογικὲς ἐποχὲς τοῦ ἔτους στὴν κοινωνικὴ συγκρότηση ἐκείνης τῆς περιόδου τίς κατέστησε γιὰ μεγάλη χρονικὴ περίοδο σημαντικὴ μονάδα μέτρησης τοῦ χρόνου καὶ βασικὸν ἡμερολογιακὸν δεδομένο. Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες τὴν ἐποχή του Ἡσίοδου πρὶν ἀκόμη ἀπὸ τὸν σχηματισμὸν τοῦ κανονικοῦ τους ἡμερολογίου χρησιμοποιοῦσαν τὰ δισταγματαῖς μέτρησης τοῦ χρόνου.

Τὸ ρωμαϊκὸ ἡμερολόγιο

Τὸ πρῶτο ρωμαϊκὸ ἡμερολόγιο ἦταν ἀμιγῶς σεληνιακὸ καὶ σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση ἦταν δημιούργημα τοῦ Ρωμύλου, ἴδρυτῆ τῆς Ρώμης. Ἀρχικὰ οἱ μῆνες ὀνομάζοταν ἀπὸ τὴν ἀριθμητικὴ τους σειρά, ὡς Πρῶτος, Δεύτερος, Τρίτος... Δέκατος. Γερήγορα διαμορφωμένο ἀπὸ τὸν Σωσιγένη ἡμερολόγιο ὀνομάσθηκε διπάς ἦταν ἐπόμενο Ιουλιανό, πρὸς τιμὴν τοῦ ἐμπνευστῆ τοῦ Ιούλιου Καίσαρα.

Τὸ Ιουλιανὸ ἡμερολόγιο

Ο Ιούλιος Καίσαρας διαπιστώνοντας τὴν ἡμερολογιακὴ δυσαρμονία τοῦ Ρωμαϊκοῦ ἡμερολογίου τοῦ Νουμᾶ, ἀποφάσισε νὰ πραγματοποιήσει μία παρέμβαση. Κάλεσε ἀπὸ τὴν Αλεξανδρεια τὸν Ἐλληνα ἀστρονόμο Σωσιγένη γιὰ νὰ διορθώσει τὸ ἡμερολόγιο. Ο Σωσιγένης γιὰ νὰ καλύψει τὸ ἀθροιστικό σφάλμα τῶν περασμένων αἰώνων πρόσθεσε στὸ ἔτος 46 π.Χ. ἐκτὸς ἀπὸ τὸν μῆνα μὲ τὶς 23 ἡμέρες, ἀκόμη δύο μῆνες

διάρκειας συνολικὰ 67 ἡμερῶν, μετὰ ἀπὸ τὸν μῆνα Δεκέμβριο, τὸν ἐνδέκατο μὲ 33 ἡμέρες καὶ τῶν δωδέκατο μὲ 34 ἡμέρες. Ἔτοι τὸ ἔτος 46 π.Χ. εἶχε συνολικὰ 445 ἡμέρες. Μὲ διαταγὴ τοῦ Ιούλιου Καίσαρα ἡ διάρκεια τοῦ 46 π.Χ. αὐξήθηκε κατὰ κατὰ 90 ἡμέρες. Τὸ διαμορφωμένο ἀπὸ τὸν Σωσιγένη ἡμερολόγιο ὀνομάσθηκε διπάς ἦταν ἐπόμενο Ιουλιανό, πρὸς τιμὴν τοῦ ἐμπνευστῆ τοῦ Ιούλιου Καίσαρα.

Η Πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος

Ο ἡμερολογιακὸς καθορισμὸς τοῦ Πάσχα ἦταν μέγαλο πρόβλημα γιὰ τὶς πρωτοχριστιανικὲς Ἐκκλησίες. Οἱ ἑβραῖοι γιόρταζαν τὸ Νομικὸ Πάσχα κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς πανσελήνου τοῦ μῆνα Νισάν, ποὺ συνέβαινε μετὰ ἀπὸ τὴν ἑαρινὴ ισημερία. Η Πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τὸ 325 μ.Χ. θεώρησε ἀναγκαῖο νὰ σταματήσουν οἱ ἀσάφειες ποὺ ἀφοροῦσαν στὴν ἡμέρα τοῦ ἑορτασμοῦ του. Τὸ 325 ἡ ἑαρινὴ ισημερία συνέβη στὶς 21 Μαρτίου καὶ μὲ βάση αὐτὴ τὴ σταθερὴ ἡμερομηνία οἱ πατέρες τῆς Συνόδου ὑπολόγισαν τὸν ἑορτασμὸ τοῦ ἐπόμενου Πάσχα. Σύμφωνα μὲ τὸν κανόνα τῆς Συνόδου τὸ Πάσχα θὰ ἑορτάζεται τὴν πρώτη Κυριακὴ μετὰ τὴ σελήνη 14 ἡμερῶν, ἡ ὥποια συμπίπτει ἡ ἐπεται τῆς ἑαρινῆς ισημερίας. Συνεπῶς ἐὰν ἡ σελήνη 14 ἡμερῶν συμβεῖ Κυριακή, τὸ Πάσχα θὰ γιορτάζεται μία Κυριακή ἀργότερα, γιὰ νὰ μὴν συμπίπτει τὸ ἑβραϊκὸ μὲ τὸ χριστιανικὸ Πάσχα.

Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἀνέθεσαν στὸν Πατριάρχη Αλεξανδρείας Κύριλλο Α' νὰ καθορίσει τὸ «Πασχάλιο» γιὰ δλες

τις χριστιανικές Έκκλησίες. Ο Ἅγιος Κύριλλος συνέταξε πίνακες τοῦ Πασχαλίου μὲ ἀφετηρίᾳ τὴν ἐποχή τοῦ Διοκλητιανοῦ. Οἱ ἀστρονόμοι δμῶς τῆς Ἀλεξάνδρειας ὑπολόγιζαν τὶς ἡμέρες τῆς πανσελήνου ἀπὸ τὸν 19ετῆ κύκλο του Μένωνος, μὲ βάση τὸν ὅποιο καθορίζονται ἀκόμη καὶ σήμερα ἀπὸ τὴν Ορθόδοξη Ἐκκλησία. Ἀπὸ τὸν 30 μ.Χ. αἰῶνα «Πασχάλιο» ὄνομαζόταν ὁ πίνακας ποὺ κατὰρτισαν ἀρχικὰ οἱ ἔκκλησιαστικοὶ πατέρες, στὸν ὅποιο ἀναγράφονται οἱ ἡμερομηνίες τῶν κινητῶν ἑορτῶν κάθε ἔτους μὲ ἀφετηρίᾳ τὴν ἡμερομηνία ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα. Ο ἀρχικὸς αὐτὸς πίνακας ὑπέστη ἀργότερα μικρὲς τροποποιήσεις στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ τὴν Ἀντιόχεια.

Ωστόσο, ὁ καθορισμὸς τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα δὲν ἴκανοποιοῦσε δλες τὶς Ἐκκλησίες. Ἐναν αἰῶνα ἀργότερα ὁ Πάπας Ἰλάριος ἔδωσε ἐντολὴ τὸ 463 μ.Χ. στὸν Βικτώριο Ἀκουϊτάνο νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ο Βικτώριος συνδύασε τὸν 19ετῆ κύκλο του Μένωνος μὲ τὸν 28ετῆ κύκλο τοῦ ἥλιου καὶ ἔτσι ὑπολόγισε τὸν κύκλο τῆς μεγάλης Πασχαλινῆς περιόδου, ἡ ὅποια ἦταν ἵση μὲ 532 ἔτη καὶ θὰ ἐπαναλαμβάνεται ἴδια μὲ τὴν πάροδο τῶν αἰώνων. Η μεγάλη Πασχαλινὴ περίοδος τῶν 532 ἔτῶν εἶναι γνωστὴ ὡς «Διονυσιακή», γιατὶ χρησιμοποιήθηκε εὐρέως ἀπὸ τὸν ἔκκλησιαστικὸ συγγραφέα Διονύσιο τὸν Μικρό, ὁ ὅποιος μὲ ἐντολὴ τοῦ αὐτοκράτορα Ιουστινιανοῦ Α', ἀσχολήθηκε μὲ τὸ ζήτημα τοῦ ἡμερολογιακοῦ καθορισμοῦ. Ο Διονύσιος συνέθεσε πίνακες τοῦ Πασχαλίου ἀπὸ τὸ 532 μέχρι τὸ 627 μ.Χ. Στὴ συνέχεια ὁ ἐπίσκοπος Σεβίλλης Ἰσ-

δωρος (560-636) ἐπέκτεινε τοὺς πίνακες αὐτοὺς μέχρι τὸ 721 μ.Χ., καὶ τὸν 80 αἰῶνα ὁ ἄγγλος Βέδας ὁ Αἰδέσιμος τοὺς ἐπέκτεινε μέχρι τὸ ἔτος 1063 μ.Χ. Ο σπουδαῖος ἀστρονόμος τοῦ βυζαντίου Νικηφόρος Γρηγορᾶς (1259-1359) εἶχε προσδιορίσει τὸ σφάλμα τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου καὶ εἶχε καταρτίσει σχέδιο διόρθωσης τοῦ Πασχαλίου, ποὺ δμῶς τελικὰ δὲν πραγματοποιήθηκε. Μὲ τὴν Γρηγοριανὴ μεταρρύθμιση τοῦ 1582 ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία ἀντικατέστησε τὸν κύκλο του Μένωνος μὲ τὸν ἀκριβέστερο προσδιορισμὸ τοῦ Λίλιου καὶ τοὺς νέους πίνακες ὑπολογισμοῦ τοῦ Πάσχα τοῦ Ἰησουΐτη μοναχοῦ, ἀστρονόμου καὶ μαθηματικοῦ, Κρίστοφερ Κλάβιους, γιὰ τὸ Γρηγοριανὸ ἡμερολόγιο. Τὸ πρόβλημα λύθηκε ὁριστικὰ τὸ 1800, δταν οἱ πίνακες αὐτοὶ ἀντικαταστάθηκαν ἀπὸ τὸν κανόνα ὑπολογισμοῦ τοῦ Πάσχα τοῦ Γερμανοῦ μαθηματικοῦ Γιόχαν Γκάους (1777-1855), ὁ ὅποιος χρησιμοποιεῖται γιὰ τὸν ὑπολογισμὸ τοῦ Ορθόδοξου Πάσχα καὶ τοῦ γρηγοριανοῦ Πάσχα των Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Προτεσταντῶν, μὲ ἐπί μέρους τροποποιήσεις.

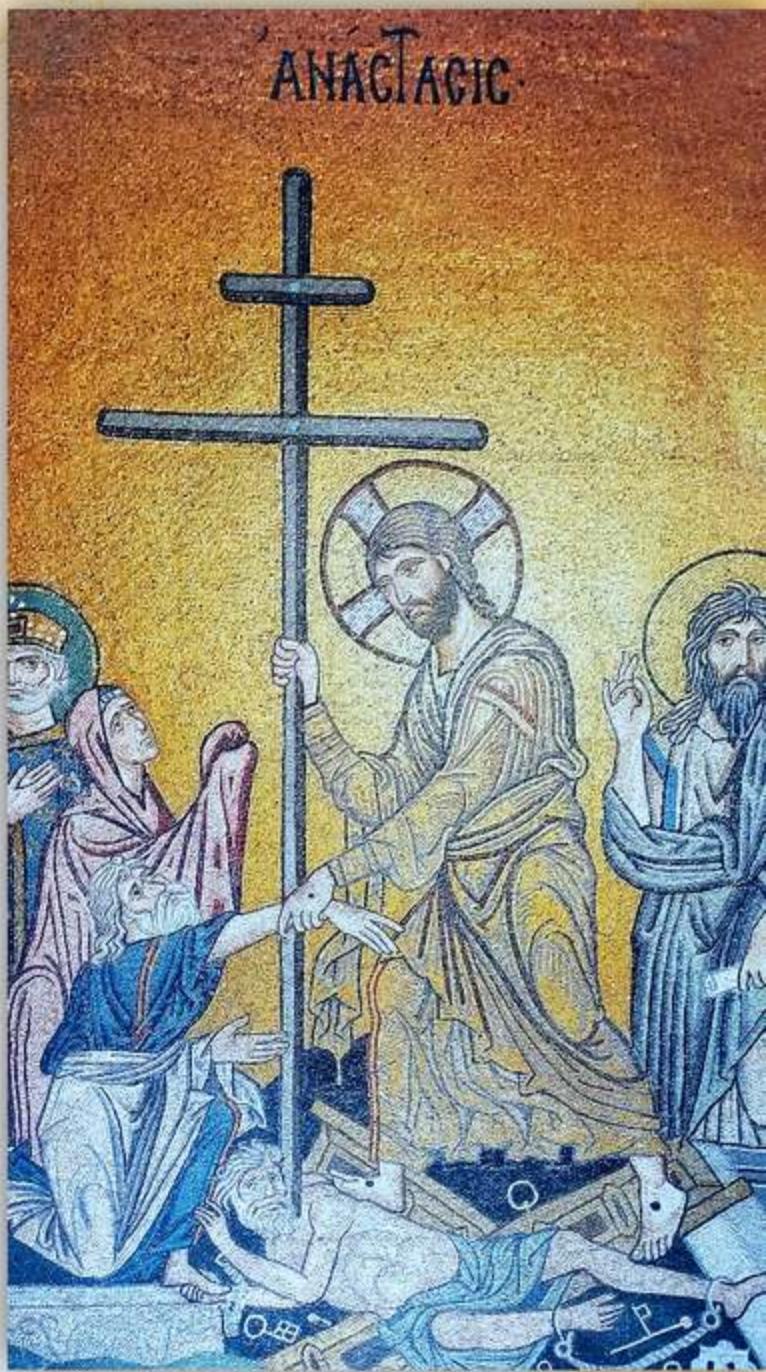
Τὸ Γρηγοριανὸ ἡμερολόγιο

Τὸ 1572 δταν ἀνῆλθε στὸν παπικὸ θρόνο ὁ πάπας Γρηγόριος ΙΙ' ἐπεδίωξε τὴν ἡμερολογιακὴ μεταρρύθμιση. Τὸ 1576 συγκρότησε μία ἐπιτροπή ἀστρονόμων, μαθηματικῶν καὶ κληρικῶν, προκειμένου νὰ μελετήσει τὶς μεθόδους διόρθωσης τοῦ Ιουλιανοῦ ἡμερολογίου. Τελικὰ μὲ τὴν προτροπὴ τοῦ Γερμανοῦ Ἰησουΐτη μοναχοῦ καὶ ἀστρονόμου Κρίστοφερ Κλάβιους θέσπισε τὴν ἡμερολο-

γιακή άλλαγή το 1582. Τὸ 1583 τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιο ἔδειχνε ἡμερολογιακή ἑαρινὴ ἰσημερία τὴν 11η Μαρτίου, δηλαδή 10 ἡμέρες νωρίτερα σὲ σύγκριση μὲ τὴν ἀστρονομικὴ ἑαρινὴ ἰσημερία τοῦ ἔτους 325 μ.Χ., ἔτος κατὰ τὸ ὄποιο στὶς 21 Μαρτίου συγκλήθηκε ἡ Πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίᾳ τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας καθορίζεται ὁ ἑορτασμὸς τοῦ Πάσχα, τὸ σφάλμα τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου ἐπιδροῦσε στὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἡμερομηνίας τῆς μεγάλης αὐτῆς χριστιανικῆς γιορτῆς. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸν ἀπὸ τὸ πολιτικὸν ἔτος ἔπρεπε νὰ ἀφαιρεθοῦν 10 ἡμέρες, οἱ ὅποιες εἶχαν μετρηθεῖ, χωρὶς ὥστόσο νὰ διανηθοῦν. Ἐτσι ἀποφασίσθηκε νὰ μετατεθοῦν οἱ ἐποχὲς τοῦ ἔτους, ὥστε νὰ ἐπανέλθουν στὶς ἕιδες συνθῆκες, δπως τὸ 325 μ.Χ. στὴν Πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, ξαναφέροντας σὲ σύμπτωση τὴν ἀστρονομικὴ ἑαρινὴ ἰσημερία μὲ τὴν ἡμερολογιακή, μὲ τὴν ἀφαίρεση τῶν 10 ἐπιπλέον ἡμερῶν ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο. Γιὰ νὰ περιορισθοῦν τὰ λάθη τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου θεσπίσθηκε κάθε περίοδος 4 αἰώνων νὰ περιλλαμβάνει 97 δίσεκτα ἔτη καὶ ὅχι 100. Μὲ παπικὴ ἐγκύκλιο τῆς 24ης Φεβρουαρίου τοῦ 1582 δημιουργήθηκε καὶ καθιερώθηκε τὸ νέο Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιο ποὺ χρησιμοποιοῦμε μέχρι καὶ σήμερα.

Τὸ νέο διορθωμένο Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιο καὶ οἱ ἀντιδράσεις στὴν ἡμερολογιακὴ μεταρρύθμιση

Ἐπειτα ἀπὸ τὴν Γρηγοριανὴ μεταρρύθμιση τοῦ ἡμερολογίου, τὸ 1582 τὸ

Νέο ἡμερολόγιο ἔγινε ἀμέσως ἀποδεκτὸν ἀπὸ τὶς καθολικὲς χῶρες, ὅχι ὅμως καὶ ἀπὸ τὶς διαμαρτυρόμενες ποὺ τὸ ἀποδέχηκαν σταδιακά. Στὶς ἀρχές τοῦ 20ου αἰώνα τὸ Νέο ἡμερόλογιο ἀρχισταν νὰ ἀποδέχονται καὶ οἱ ὁρθόδοξες χῶρες. Η Ἑλλάδα ἔκανε ἀποδεκτὸν τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιο στὶς 16 Φεβρουαρίου τοῦ 1923. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπῆρχε μία καθυστέ-

ρηση περίπου 13 ήμερῶν, ή 16η Φεβρουαρίου στὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο ὄνομάσθηκε 1η Μαρτίου στὸ νέο. Η Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τὸ 1924 ἀποδέχθηκε τὸ Νέο διορθωμένο Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο. Ο τότε Οἰκουμενικὸς Πατριαρχῆς Μελέτιος Δ' συγκάλεσε τὸν Μάιο τοῦ 1923 στὴν Κωνσταντινούπολη πανορθόδοξο Σύνοδο, στήν ὅποια συμμετεῖχαν τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, τὰ Πατριαρχεῖα Σερβίας καὶ Ρουμανίας καὶ οἱ Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κύπρου. Στή Σύνοδο ἀποφασίσθηκε ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἡμερολογίου ἥταν ἐπιβεβλημένη καὶ καθόρισε ὡς ἡμερομηνία ἀλλαγῆς τοῦ ἡμερολογίου τὴν 1 Οκτωβρίου τοῦ 1923, ή ὅποια θὰ ὀνομαζόταν 14η Οκτωβρίου. Η Σύνοδος ἀποφάσισε ἐπίσης ὅτι δὲν υἱοθετοῦνταν τὸ Γρηγοριανὸ ἡμερολόγιο καὶ καθόρισε νέο ἡμερολογιακὸ κύκλο 900 ἔτῶν, ἀκριβέστερο τοῦ γρηγοριανοῦ κύκλου τῶν 400 ἔτῶν.

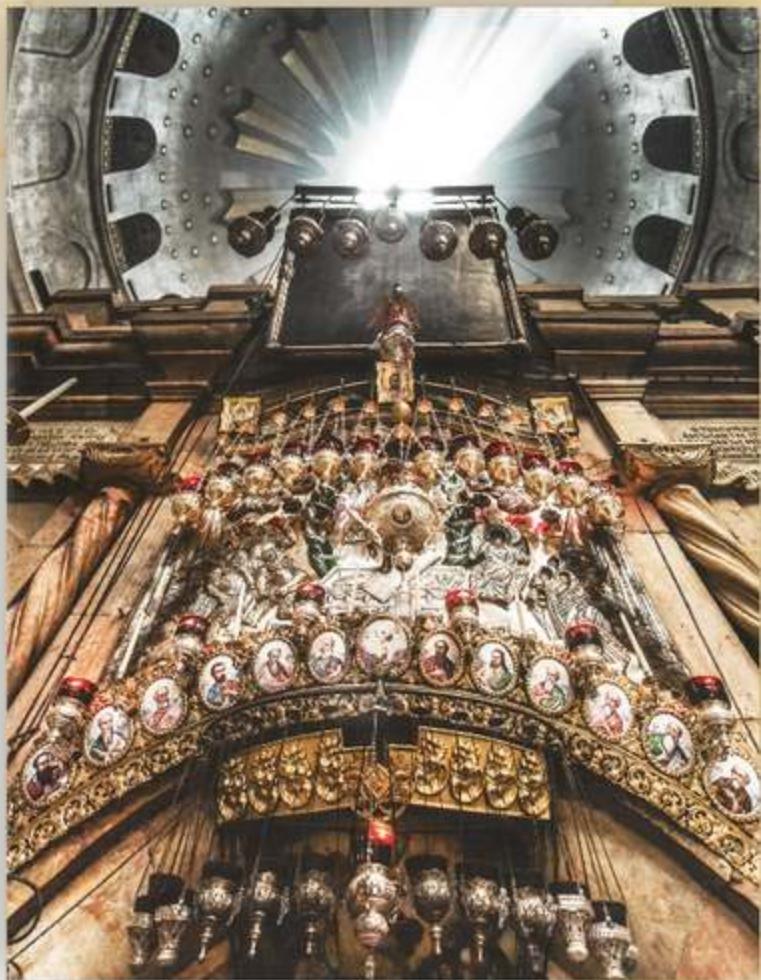
Γιὰ τὸν ἔορτασμὸ τοῦ Πάσχα ἡ Σύνοδος πρότεινε ὁ καθορισμὸς τῆς ἑαρινῆς πανσελήνου νὰ καθορίζεται ἀστρονομικὰ μὲ τὴ μεγαλύτερῃ δυνατῇ ἀκρίβειᾳ καὶ ἡ ἡμερομηνία του νὰ καθορίζεται κατὰ τὸν χρόνο τῆς Τερουσαλήμ. Γιὰ νὰ τακτοποιηθεῖ τὸ ἡμερολογιακὸ ζήτημα πρότεινε τελικὰ νὰ προστεθοῦν 13 ἡμέρες στὸ Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο καὶ νὰ μὴν γίνει καμία παρέμβαση στὸν πασχάλιο κύκλο. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ προσθήκη τῶν 13 ἡμερῶν δὲν ἔχει κανένα δογματικὸ ἢ κανονικὸ κώλυμα. Επίσης ἡ κάθε Ἐκκλησία ἥταν ἐλεύθερη νὰ ἀποφασίσει ἀν θὰ ἀκολουθήσει τὸ Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο ἢ τὸ νέο διορθωμένο Ἰουλιανό. Τελικὰ τὸ νέο διορθω-

μένο Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο υἱοθετήθηκε ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τὴν 10η Μαρτίου τοῦ 1924, ή ὅποια θεωρήθηκε ὡς ἡ 24η Μαρτίου. Η Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας ἀποφάσισε νὰ μὴν τὸ ἀποδεχθεῖ, ἐνῷ ἡ Ἐκκλησία τῆς Σερβίας ἀρχικὰ τὸ δέχθηκε καὶ στὴν συνέχεια τὸ ἀπέρριψε. Τὰ Πατριαρχεῖα Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας δὲν δέχθηκαν τὴν πρόταση τοῦ Συνεδρίου μὲ τὸ αἰτιολογικὸ ὅτι δὲν ἐπικυρώθηκε ἀπὸ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, ἐνῷ τὸ Πατριαρχεῖο Τεροσολύμων δὲν δέχθηκε τὴν πρόταση τοῦ Συνεδρίου μὲ τὴν αἰτιολογία ὅτι μὲ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ἡμερολογίου θὰ ἀλλαζεὶ καὶ τὸ Πασχάλιο, γεγονός ποὺ θὰ προκαλοῦσε σύγχυση στοὺς προσκυνητὲς τῶν Αγίων Τόπων. Λίγα χρόνια ἀργότερα, τὴν 1η Οκτωβρίου τοῦ 1928, τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας υἱοθέτησε τὸ νέο διορθωμένο Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο. Σήμερα τὸ νέο διορθωμένο Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο ἀκολουθοῦν τὰ Πατριαρχεῖα Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ρουμανίας καὶ Βουλγαρίας καὶ οἱ Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες Ἑλλάδος, Κύπρου, Αλβανίας, Πολωνίας, Τσεχίας καὶ Σλοβακίας. Τὰ Πατριαρχεῖα Τεροσολύμων, Ρωσίας καὶ Σερβίας δὲν ἔχουν δεχθεῖ τὴν ἡμερολογιακὴ διόρθωση καὶ γιὰ λόγους παράδοσης διατηροῦν μέχρι σήμερα τὸ Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο. Γιὰ λόγους παράδοσης οἱ μονὲς τοῦ Αγίου Όρους καὶ οἱ Γνήσιοι Όρθοδοξοι Χριστιανοί, γνωστοὶ ὡς Παλαιοτημερολογίτες, διατηροῦν τὸ Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο.

Στὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξαν ἔντονες ἀντιδράσεις γιὰ τὴν ἡμερολογιακὴ μεταρρύθμιση. Ο φανατισμὸς τῶν ἀπλῶν

πιστῶν διογκώνονταν μὲ διάφορα ἐπιχειρήματα, δπως δτι ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἡμερολογίου ἦταν δογματικὸ θέμα ποὺ ἀπαγόρευαν οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ἡ διόρθωση τοῦ Ἰουλιανοῦ ἦταν προσχώρηση στὸ παπικὸ Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο, τὸ ἡμερολόγιο ἦταν στοιχεῖο τῆς παράδοσης ποὺ δὲν ὑπόκειται σὲ ἀλλαγὲς καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ποὺ προέβη στὴν μεταρρύθμιση ἦταν σχισματική. Οἱ ἀντιδράσεις καὶ ὁ φανατισμὸς ποὺ προέκυψαν δὲν εἶχαν βάση, ἀφοῦ ἡ Τερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διευκρίνισε μὲ ἐγκύκλιο τῆς ὅτι δὲν υἱοθετοῦσε τὸ νέο Γρηγοριανὸ ἡμερολόγιο, ἀλλὰ τὸ νέο διορθωμένο Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο. Στὴν ἀπόφαση γὰρ τὸ νέο ἡμερολόγιο γινόταν εἰδικὴ ἀναφορὰ δτι τὸ Πάσχα καὶ οἱ ἔξαρτώμενες ἀπὸ αὐτὸ κινητὲς γιορτὲς θὰ ἐορτάζονταν σύμφωνα μὲ τὸ παλαιὸ Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχει κάποια ὑποψία ὅτι μὲ τὴν ἀλλαγὴ καταπατήθηκε κάποιος ἵερὸς Κανόνας. Αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ λόγος ποὺ μέχρι σήμερα Παλαιομερολογίτες καὶ Νεομερολογίτες γιορτάζουμε ἀπὸ κοινοῦ τὸ Πάσχα καὶ τὶς ἔξαρτώμενες ἀπὸ αὐτὸ κινητὲς γιορτές.

Δυστυχῶς ὅμως ἐπικράτησε ὁ διχασμὸς καὶ δημιουργήθηκε σχίσμα στὴν Ἐκκλησία. Τὸ 1935 ἀνέλαβε τὴν προεδρία τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Παλαιομερολογητῶν ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος Γερμανός, μαζὶ μὲ τοὺς Μητροπολίτες Φλωρίνης Χρυσόστομο καὶ Ζακύνθου Χρυσόστομο. Οἱ Μητροπολίτες αὐτοὶ τῆς κανονικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προσχώρησαν στὸν Παλαιομερολογιτισμό. Παρ' δλο ποὺ καθαιρέθηκαν, χειροτόνησαν τέσσερις

Παλαιομερολογίτες Ἐπισκόπους. Απὸ τοὺς ἑπτὰ συνολικὰ Παλαιομερολογίτες Ἐπισκόπους, οἱ πέντε ἀποχώρησαν καὶ μόνο οἱ δύο, ὁ Φλωρίνης Χρυσόστομος καὶ ὁ Βρεσθένης Ματθαῖος, παρέμειναν ἐνεργὰ μέλη. Τὸ 1950 δ Μητροπολίτης πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομος κήρυξε τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος σχισματικὴ καὶ τὰ μυστήριά τῆς ἀκυρα, ἀπόφαση ποὺ τελικὰ ἀνακάλεσε, προκαλώντας χάσμα μεταξὺ τῶν Παλαιομερολογητικῶν παρατάξεων. Οἱ Παλαιομερολογίτες δὲν δέχονται τὸ Γρηγοριανὸ ἡμερολόγιο, οὔτε τὸ νέο διορθωμένο Ἰουλιανὸ καὶ πιστεύουν ὅτι γιὰ λόγους παράδοσης πρέπει νὰ διατηρηθεῖ τὸ Ἰουλιανὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο. Λόγω αὐτοῦ τοῦ γεγονότος πηγαίνουν 13 ἡμέρες πίσω καὶ τελοῦν τὶς ἀκίνητες ἐορτές τους σύμφωνα μὲ τὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο.

Γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἔκκλησίᾳ τὸ Πάσχα θεωρεῖται τὸ κέντρο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, «έορτῶν ἑορτῆς καὶ πανήγυρις πανηγύρεων». Γιὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ὁρθοδόξου Πάσχα ἡ ἑαρινὴ ἰσημερία ὑπολογίζεται σύμφωνα μὲ τὸ παλαιὸν Ιουλιανὸν ἡμερολόγιο. Γι’ αὐτὸν λόγον οἱ ὁρθόδοξοι νεοημερολογοῦτες γιορτάζουν τὸ Πάσχα τὴν ἴδια ἡμέρα μὲ τὸ παλαιοημερολογοῦτες. Οἱ ἑορτασμὸι εἶναι κοινός, ἀσχέτως ἀν τὴν ἴδια Κυριακή τὰ ἡμερολογία μᾶς δείχνουν ἐκείνη τὴν ἡμέρα διαφορετικὴ ἡμερομηνία. Λόγω τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ Πάσχα μὲ βάση τὴν πανσέληνο τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας ἀλλὰ καὶ ως πρὸς τὴν ἡμερομηνία ποὺ γιορτάζεται τὸ ἑβραϊκὸ Πάσχα, ὁ ἑορτασμὸς δριθετήθηκε νὰ τελεῖται πάντα μεταξὺ τῆς 22ας Μαρτίου καὶ

25ης Απριλίου. Τὸ Πάσχα αὐτὸν εἶναι τὸ ὀνομαζόμενο Ιουλιανὸ Πάσχα καὶ ὁ ἑορτασμὸς του ὑπολογίζεται σύμφωνα μὲ τὸ παλαιό Ιουλιανὸν ἡμερολόγιο. Τὰ δρια τοῦ Γρηγοριανοῦ Πάσχα τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἔκκλησίας εἶναι ἀκριβῶς οἱ ἕιδες ἡμερομηνίες, δηλαδὴ 22α Μαρτίου καὶ 25η Απριλίου, μόνο ποὺ ὑπολογίζονται μὲ βάση τὸ νέο Γρηγοριανό ἡμερολόγιο. Τὸ Πάσχα τῶν ρωμαιοκαθολικῶν ἑορτάζεται ἐντὸς τῶν 35 ἡμερῶν ποὺ ἀκολουθοῦν τὴν ἑαρινὴ ἰσημερία, ἐνῶ οἱ ἡμερομηνίες τοῦ ὁρθοδόξου Πάσχα διαφέρουν ἀπὸ τὰ δρια τοῦ Γρηγοριανοῦ κατὰ τὶς ἀντίστοιχες 13 ἡμέρες διαφορᾶς τῶν δύο ἡμερολογίων καὶ ἑορτάζεται μεταξὺ 4ης Απριλίου καὶ 8ης Μαΐου.

Ἡ Εἰκόνα τῆς Ἀναστάσεως

Τοῦ Φώτη Κόντογλου

«Ἀνάστασις» ή «Ἡ εἰς Ἄδου Κάθοδος». Στήν Ήρθόδοξο ἀγιογραφία μας, ὁ τύπος τῆς εἰκόνας τῆς Αναστάσεως εἶναι αὐτός ἐπάνω στὸν δποῖον ἔγινε ἡ εἰκόνα τοῦ ἐξώφυλλου* καὶ ἔχει τὸν τίτλο «Ἀνάστασις» ή «Ἡ εἰς Ἄδου Κάθοδος». Στή μέση παριστάνεται ὁ Χριστός μέ μεγαλύτερο ἀνάστημα ἀπό τὰ ἄλλα πρόσωπα, μέσα σὲ φωτεινή «δόξα». Μέ κίνηση σφοδρή πατᾶ ἐπάνω στὶς σπασμένες πύλες τοῦ Ἄδου πού ἀνοίγει κάτω ἀπό τὰ πόδια του σάν σπήλαιο σκοτεινό, σπαρμένο μέ κλειδωνιές, μέ κλειδιά καὶ μέ ἀμπάρες σπασμένες. Μέ τό δεξί Του χέρι τραβᾶ τὸν Ἄδαμ καὶ μέ τό ἀριστερό τήν Εὔα, παίρνοντάς τους ἀπό τοὺς τάφους. Στά χέρια καὶ στά πόδια Του φαίνονται τὰ σημάδια τῶν καρφιῶν. Δεξιά κί ἀριστερά περιστοιχίζουν τὸν Λυτρωτή τους καὶ στέκονται μέ θάμβος οἱ «δίκαιοι», δηλαδή ὅσοι εὐαρεστήσανε τὸν Θεό ἀπό καταβολῆς κόσμου μέχρι τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ἐνώχ, ὁ Νῶε, ὁ Μωϋσῆς, ὁ Ἡλίας, ὁ Δαυΐδ, ὁ Σολομών καὶ οἱ ἄλλοι. Πρῶτος ἀπό τὰ δεξιά φαίνεται ὁ ἀγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, γιατί ἀφοῦ προανήγγειλε στὸν κόσμο τὸν ἐρχομό τοῦ Κυρίου, ἀποκεφαλίσθηκε καὶ κατέβηκε στὸν Ἅδη γιά νά προαναγγείλει καὶ στοὺς «ἀπ' αἰώνος δεσμίους» δτι θά κατέβει ὁ λυτρωτής γιά νά τούς ἐλευθερώσει ἀπό τὰ δεσμά τοῦ Ἄδου, «καὶ τοῖς ἐν Ἄδου πιστοῖς προάγγελος».

Αὐτός ὁ τύπος τῆς εἰκόνας τῆς Αναστάσεως ἔχει καὶ παραλλαγές, χωρὶς νά ἀπομακρυνθεῖ δμας ἀπό τήν ἔννοια πού ἔκφραζει. Στίς ἀρχαιότερες εἰκόνες ὁ Χριστός κρατᾶ τὸν Ἄδαμ μέ τό δεξί χέρι Του καὶ μέ τό ἀριστερό βαστᾶ τὸν Σταυρό, τό δργανο τῆς νίκης κατά τοῦ θανάτου. Ο θάνατος παριστάνεται σάν γέρος ἀγριοπρόσωπος δεμένος μέ ἀλυσίδες καὶ καταπλακωμένος ἀπό τίς πόρτες ἐπάνω στὶς δποίες πατᾶ ὁ Χριστός. Συχνά ζωγραφίζεται καὶ ἔνας Ἀγγελος, πού ἀλυσοδένει τό θάνατο δπου κείτεται μπρούμυτος.

Ἡ εἰκόνα τούτη τῆς Αναστάσεως παριστάνει μέ τή ζωγραφική δ, τι ψέλλει η Ήρθόδοξος υμνωδία πού λέγει «Την ἀμετρόν σου εὐσπλαγχνίαν οι ταῖς τοῦ ἄδου σειραῖς συνεχόμενοι δεδορκότες πρός τό φῶς ἡπείγοντο. Χριστέ, ἀγαλλομένω ποδί, Πάσχα κροτοῦντες αἰώνιον», ή «Κατῆλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς καὶ συνέτριψας μοχλούς αἰωνίους, κατόχους πεπεδημένων, Χριστέ...». Ο λυτρωτής παριστάνεται ώς «τὸν Ἅδην σκυλεύσας καὶ τὸν ἄνθρωπον ἀναστήσας», «ὁ μοχλούς καὶ πύλας τοῦ Ἄδου συνθλάσας». Υμνωδία καὶ ἀγιογραφία ἔκφραζουν πάντα τό ἴδιο πράγμα στήν Ήρθόδοξο Ἐκκλησίᾳ, ή μία μέ τά λόγια καὶ μέ τήν ψαλμωδία καὶ η ἄλλη μέ σχήματα ιερά καὶ συμβολικά καὶ μέ χρώματα μυστικά. Η ἀληθινή αὐτή εἰκόνα τῆς Αναστάσεως πού θά ξαφνίσει,

* Αναφέρεται στό ἐξώφυλλο τοῦ περιοδικοῦ Κιβωτός, δπου δημοσίευσε τό ἀρχότο 1954.

ἀλίμονο, πολλούς Ἑλληνες Χριστιανούς, δέν παριστάνει ἄλλο ἀπό ὃ, τι λέγει τό Πασχαλινό τροπάρι πού τό ψέλνουμε μικροί καί μεγάλοι: «Χριστός Άνεστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καί τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι, ζωήν χαρισάμενος». Αὐτή ἡ τανε ἡ εἰκόνα τῆς ἀναστάσεως στή θρησκεία μας ἀπό αἰώνες ἔως τά τελευταία χρόνια πού ἀφήσαμε σιγά σιγά τή βαθιά καί μέ νόημα πα-

ράδοσή μας καί πήραμε ἀπό τούς δυτικούς τή ζωγραφιά (όχι εἰκόνα) τῆς ἀναστάσεως, στήν ὅποια παριστάνεται ὁ Χριστός γυμνός καί παχουλός, βαστώντας μία σημαία, καί πού φανερώνει μέ τή θεατρική ὄψη της τό σαρκικό, ἀντιθρησκευτικό καί ἀντιπνευματικό φρόνημα ἐκείνων πού τήν ἔπλασαν μέ τήν κοσμική φαντασία τους.

**«Μακάριοι οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθηκοῦτες
...τά δέ ἔογα αὐτῷ ἀκολουθεῖ πετ' αὐτῷ»,
(Ἀποκ. Ιδ, 13).**

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Ξάνθης
καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμον, σεπτέ
Ἐκπρόσωπε τοῦ Μακαριωτάτου Αρχιε-
πισκόπου Αθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Ιερωνύμου,

Σεβασμία καὶ θεοτίμητε χορεία τῶν
σεπτῶν Ιεραρχῶν,

Αἰδεσιμολογιώτατε Ἐκπρόσωπε τοῦ
Σεβ. Μητροπολίτου Ιωαννίνων κ. Μαξί-
μου, Τοποτηρητοῦ τῆς χηρευούσης ταύ-
της Ιερᾶς Μητροπόλεως,

Ἐντιμότατοι Ἅρχοντες,

Ἐνδοξότατοι ιθύντορες τοῦ ἐνδόξου
καὶ φιλοχρίστου Στρατοῦ καὶ τῶν Σωμά-
των ἀσφαλείας τῆς πατρίδος ἡμῶν,

Τίμιον Πρεσβυτέριον,
Χριστοῦ Διακονία,
Οσιώτατοι μοναχοί καὶ μοναχαί,
Φιλόχριστον καὶ ἀπορφανισθέν ποί-
μνιον,

Ἐχω τὴν ὑψίστην τιμὴν καὶ εὐλογίαν
νά ἐκπροσωπῶ τὴν Α.Θ.Π., τὸν Οἰκου-
μενικόν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολο-
μαῖον, εἰς τὴν παροῦσαν πενθηφόρον
καὶ ιεράν προσευχητικήν σύναξιν, συ-
νελθοῦσαν ἐπὶ τῇ πρός Κύριον ἐκδημίᾳ
τοῦ ἀοιδίμου καὶ πολυσεβάστου Μητρο-
πολίτου πρώην Δρυϊνουπόλεως, Πωγω-
νιανῆς καὶ Κονίτης, κυροῦ Ανδρέου,
καὶ νά μεταφέρω ὡσαύτως τὰς διαπύ-

ρους δεήσεις καί εύχάς τῆς θεοφρουρήτου Κωνοταντινουπολίτιδος Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καί τοῦ σεπτοῦ Προκαθημένου Αὐτῆς ύπέρ ἀναπάνσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου ἄγίου Ποιμενάρχου καί Ἀγγέλου, ἵνα κατά τὸν θεολόγον Ιωάννην εἶπω, τῆς κατά Κόνιτσαν καί Δρυϊνούπολιν συνεκλεκτῆς, ἐν χώρᾳ ζώντων καί σκηναῖς δικαίων, ὡς βεβαίως καί τὴν στοργήν, τὴν μητρικήν συμπάθειαν καί τὸν πνευματικὸν ἐπιστηριγμόν τῆς Πρωτοθρόνου Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας εἰς ἄπαν τὸ ἀπορφανισθέν ποίμνιον τῆς Τερᾶς ταύτης Μητροπόλεως, κληρουχίας κανονικῆς, κατά τὰ προβλεπόμενα ύπό τῆς σεπτῆς Συνοδικῆς καί Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928 (Περὶ τῆς διοικήσεως τῶν Τερῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν), τοῦ πανιέρου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἡδη δὲ πολιὸς Τεράρχης, ὡς ἄλλος Ιακώβ, «τῇ νόσῳ καμφθεὶς καὶ τῷ γήρᾳ τρυχωθεὶς», κατέπαυσεν ἀπό τῶν πόνων αὐτοῦ καὶ μετεκλήθη ύπὸ τοῦ Κυρίου εἰς τὴν ἀχειροποίητον πόλιν, τὴν ἀνω Τερουσαλήμ. «Συνετέλεσεν ἐν ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτοῦ» (Ιώβ 14, 14) καὶ κατέρχεται πλήρης ἡμερῶν καὶ ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως καὶ ζωῆς αἰώνιου εἰς τὸν τάφον ἐν τῇ πεποιθήσει τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ιερᾶς ἀποστολῆς του, λέγων μετά τοῦ θείου Παύλου: «Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἥγωνται, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος» (Β' Τιμ. 4, 7-8). Αὕτη ἡ διαπίστωσις δέν συνιστᾶ μόνον τὸν ἀναπόφευκτον, δι' ἄπαν τὸ Αδαμαῖον γένος, ἐπίγειον ἐπίλογον μίας κατά πάντα χριστομιμήτου Αρχιερατικῆς προσωπικότητος, ἐκδαπανη-

θείσης θυσιαστικῶς εἰς τὸν θεῖον Ἄμπελῶνα, ἀλλά κυρίως τὴν δυνατήν ἔκφρασιν ζωντανῆς πίστεως καὶ ἀναφαιρέτου ἐλπίδος εἰς τὸν Χριστόν. Οἱ αօδιμοὶ σεπτός Ποιμενάρχης τῶν προβατίων τοῦ Χριστοῦ κυρός Ἀνδρέας διεκρίθη δι' δλῆς τῆς ἐπιγείου πορείας καὶ διακονίας του διά τὴν βαθείαν πίστιν του, τὴν ἀγίαν δρθόδοξον μαρτυρίαν, τὴν δποίαν ἐρρωμένως καὶ ἔως κεφαίας ὑπερασπίζετο, ἔργοις καὶ λόγοις, τὸ ἀπαράμιλλον ἐκκλησιαστικόν ἥθος, τὸ φιλακόλουθον καὶ ἴεροπρεπές φρόνημα, τὸ μειλίχιον τοῦ χαρακτῆρος του, τὴν λιπαράν γνῶσιν καὶ σπουδὴν τῆς ιερᾶς καὶ τῆς θύραθεν ἐλληνικῆς παιδείας, τὴν θεολογικήν ἐνόρασιν, τὴν ἀξιομακάριοτον ταπείνωσιν, τὴν πανθομολογουμένην φιλοπτωχείαν του, τὴν σεμνότητα, τὴν προσήνειαν, τὴν φιλάδελφον διάθεσιν, τὴν ἀκατάβλητον ἀγωνιστικότητα, τὸν ἀγνόν πατριωτισμόν, ἀρετές πού τὸν κατηξίωσαν εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν συνεπισκόπων του καὶ βεβαίως τοῦ ποιμνίου του, τὸ δποῖον ἐποίμανεν Εὐαγγελικῶς, χριστομιμήτως, θυσιαστικῶς καὶ μετ' ἐπιστήμης ἐπὶ τριάκοντα ὀλόκληρα ἔτη. Ήγάπησε τὴν εὐγενέστερη πατρίδα τοῦ κόσμου, τὴν ἐρατεινή Ελλάδα μας, ὡς ἀκρίτας καὶ φλογερός Τεράρχης καὶ ὑπερασπίσθηκε τὰ δίκαια τῆς μέγνησιο, ἀνυποχώρητο καὶ ύψηλό φρόνημα. Σταθερός ἔως καὶ τῆς ἐσχάτης του ἀναπνοῆς ὑπῆρξεν εἰς τὴν ὑπεράσπισιν, ὡς δι μεγάλος καὶ ἡρωικός προκάτοχος καὶ διδάσκαλός του, Μητροπολίτης Σεβαστιανός, τῶν ἀπαραγράπτων δικαίων τῶν Ελλήνων τῆς Βορείου Ήπείρου. Πρωτίστως δμως δ προκείμενος σεπτός κεκοιμημένος Τεράρχης, ἡγάπησε περιπαθῶς καὶ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων τὴν ἀγίαν Όρθοδοξον Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ,

τῆς Όποίας παρέμεινε ἔως τέλους ἀφοσιωμένος καὶ ταπεινός ὑπηρέτης καὶ ἀκέραιος κατά πάντα οὐκονόμος τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, ὡστε δικαίως τώρα ἐνώπιον τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ νά ἡμπορῇ νά εἴπῃ: «Σός εἰμι ἐγώ, σῶσόν με, δτι τά δικαιώματά σου ἐξεζήτησα» (Ψαλμ. 118, 94). Τόν προπέμπομεν σήμερον μετ' αἰσθημάτων τῆς κατ' ἀνθρώπον λύπης, ἀλλά καὶ κατά Χριστόν ἐλπίδος, εἰς τά οὐράνια σκηνώματα, δοξολογώντας τόν Πανάγιον Θεόν, διότι τόν ἔχαρισεν ὡς δῶρον πολυτίμητον, ὡς ἀστέρα δόλφωτον, ὡς ποιμένα ἐνθεον εἰς τήν Εκκλησίαν Του καὶ εἰς τόν λαόν αὐτῆς τῆς ἀκριτικῆς καὶ ἡρωικῆς ἐπαρχίας.

Προπέμπομεν σήμερον τόν πολυσέβαστον πατέρα, τόν ἀξιόθεον Ἐπίσκοπον καὶ Μητροπολίτην, πού ἐκόσμησε λαμπρῶς τήν σεπτήν Ιεραρχίαν τῆς ἀγιωτάτης Εκκλησίας τῆς Ελλάδος, τόν καλόν Ποιμένα μέ τό πλούσιον ἐκκλησιαστικόν, πνευματικόν καὶ φιλανθρωπικόν ἔργον, τόν ἐνθερμόν, δυναμικόν καὶ κατά πάντα ἄξιον συνεχιστή τοῦ ἔργου τοῦ ὑψητεοῦ προκατόχου του Ιεράρχου Σεβαστιανοῦ, τόν φιλακόλουθον λειτουργόν, τόν συμπαθῆ εἰς τούς πονεμένους, τόν ἐλεήμονα εἰς τούς πτωχούς, τόν συγχωρητικόν εἰς τούς ἀμαρτάνοντας, τό στήριγμα εἰς τούς ἡλικιωμένους τῆς ἀκριτικῆς ταύτης Ελλαδικῆς Μητροπόλεως. Προπέμπομεν σήμερον τόν ἀνθρώπον τοῦ Θεοῦ εἰς τόν Θεόν, τόν υἱόν εἰς τόν Οὐρανιούν Πατέρα, τόν ἐπίγειον ἀγγελον εἰς τόν φυσικόν του χῶρον, τόν οὐρανόν.

Καί τανῦν ἀσπαζόμενοι διὰ τελευταίαν φοράν, μετά σεβασμοῦ βαθυτάτου, τήν τιμίαν καὶ χαριτόβρυτον ἀρχιερατικήν χεῖρά σου, τιμιώτατε πάτερ, τήν

τοσαύτας εὐλογίας εἰς πάντας ἐπιφυλάξασαν καὶ διανείμασαν, ἀποδίδομέν σοι ἀξιοχρέως καὶ ὁφειλετικῶς, μέ ἵερόν δέος τόν ἔξόδιον ἀσπασμόν καὶ τήν δλόθυμον εὐχήν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἡμῶν, τόν δποῖον σύ μέν, ὡς Πρῶτον τῆς Ήρθοδοξίου ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀληθῶς ἐσέβεσσο, ἐκεῖνος δέ φιλοστόργως καὶ φιλαδέλφως σπουδαίως σέ ἡγάπα.

Υψοῦντες δέ χεῖρας ἰκέτιδας «τῷ ἐρχομένῳ ἐν δόξῃ, δυνάμει Θεότητος, ἐπί τήν Ιερουσαλήμ, νεκρῶσαι τόν θάνατον», παρακαλοῦμεν καὶ λέγομεν: «Κύριε, σύ μέν ἐπί τῆς γῆς τήν ζωὴν αὐτοῦ ἐδόξασας, Σύ δέ καὶ τήν ἔξοδον τοῦ βίου αὐτοῦ ἐν τῇ εἰσόδῳ τῶν Αγίων ποίησον καὶ τό πνεῦμα αὐτοῦ μετά πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Σοί εὐαρεστησάντων συναριθμησον... Απόδος αὐτῷ ἀντί τοῦ ποιμενικοῦ κόπου μισθόν εὐσεβείας. Εἰσάγαγε αὐτὸν λαμπαδηφόρον εἰς τόν οὐρανιόν Σου νυμφῶνα.

Παρασχον αὐτῷ ἀγγελικήν παροησίαν, ἵνα ἀκαταισχύντως παραστῇ τῷ ἀπροσίτῳ Σου Θρόνῳ, ἀνακεκαλυμένῳ προσώπῳ τήν θείαν δόξαν ἐνοπτοζόμενος. Άμήν».

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, τιμιώτατε καὶ πολυσέβαστε Ποιμενάρχα τῆς Ἱερᾶς ταύτης ὀλκάδος. Η ἀγάπη, οἱ προσευχές καὶ ἡ εὐγνώμων εὐχαριστία τοῦ τε Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ πάντων ἡμῶν, θά σέ συνοδεύουν εἰς τήν εἰσοδόν σου εἰς τούς οὐρανίους θαλάμους «ἐνθα οὐκ ἔστι πόνος, θλῖψις καὶ στεναγμός, ἀλλά ζωή, φῶς καὶ χαρά ἀτελεύτητος». Γένοιτο!

ΕΥΛΑΒΙΚΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

Τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου
π. Βασιλείου Κουτσούρα

Τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς, 16 Φεβρουαρίου 2025, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης τῆς Σερραϊκῆς Ἐκκλησίας κ. Θεολόγος καὶ ἡ συνοδεία του, ἀναχώρησαν ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Ἡγουμενίτσας καὶ τὸ πρῶτον τῆς Δευτέρας ἀφίχθησαν στὸ Μπάρι, τὴν παλαιὰ ἔδρα τοῦ τοπικοῦ βυζαντινοῦ «Κατεπάνω», τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ πολιτικοῦ διοικητῆ δηλαδὴ τοῦ βυζαντινοῦ θέματος τῆς Ιταλίας. Ἐκεῖ προσκύνησαν στὴν ὁμάνυμο βασιλικὴ τάφο ὃπου ἀναπαύονται ἀπὸ τὸ 1087 μ.Χ. τὰ χαριτόβρυτα καὶ μυροβόλα λείψανα τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ. Αξίζει νὰ ἀναφερθεῖ πῶς ὁ ἀγιος Νικόλαος ἀπὸ τὴν βυζαντινὴ ἥδη ἐποχή, τιμῶνταν δλῶς ἴδιαιτέρως στὶς

Σέρρες, δπως μαρτυρεῖ ἡ παλαιὰ Ἐκκλησία του στὴν Ἀκρόπολη τῶν Σερρῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι τέσσερις συνολικῶς Ναοὶ μέσα στὴν πόλη, οἱ ὅποιοι κατεστράφησαν τὴν 28ην Ιουνίου 1913 στὸ δλοκαύτωμα τῆς πόλεως ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους.

Στὴ συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος καὶ οἱ συνέκδημοί του, πῆραν τὸν δρόμο γιὰ τὴν κεντρικὴ Ιταλία ὃπου ἐπισκέφθηκαν τὴν παλαιόφατη ἀνδρῶα, Μονὴ τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου, ποὺ δεσπόζει πανοραμικὰ πάνω στὴν κορυφὴ τοῦ ὅρους Κασίνο, πλησίον τῆς ὁμανύμου κωμοπόλεως. Η Μονὴ ἰδρύθηκε τὸ 529 μ. Χ. ἀπὸ τὸν ἄγιο Βενέδικτο τὸν ἐκ Νουρσίας, πάνω στὰ ἐρείπια ἀρχαίου εἰδωλολατρικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνα. Στὸ καθολικὸ τῆς Μονῆς προσκύνησαν τὸν κοινὸν τάφο τῶν Ἅγιων Βενεδίκτου καὶ τῆς ἀδελφῆς του Σχολαστικῆς. Αξίζει νὰ σημειωθεῖ πῶς ὁ ἀγιος Βενέδικτος, ἀγιος πατέρας καὶ τῆς Όρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, ἀσκησε σημαντικὴ ἐπιφροὴ στὴν ἀνάπτυξη τοῦ χριστιανικοῦ Μοναχισμοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ γενικότερα καθώς μὲ τὰ μναστήρια ποὺ ἔδρυσε, βοήθησε τὴν δυτικὴ Εὐρώπη νὰ βγεῖ ἀπὸ τὸ σκοτάδι ποὺ ἀκολούθησε τὴν πτώση τῆς Ρωμαϊκῆς Αύτοκρατορίας καὶ τὶς βαρβαρικὲς ἐπιδρομές.

Τὸ σημαντικότερο ἐπίτευγμα τοῦ ὄστου ἦταν ὁ «Κανόνας» του, ποὺ διέπεται ἀπὸ ἓνα πνεῦμα ἰσορροπίας, καὶ ἐπιείκειας καὶ ποὺ υἱοθετεῖ οὐσιαστικὰ τὶς διατάξεις περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Γι' αὐτὸν τὸ λόγο, συχνὰ ὁ ἀγιος Βενέδικτος ἀποκαλεῖται ἴδρυτης καὶ καθηγητὴς τοῦ δυτικοῦ Μοναχισμοῦ.

Τὴν ἐπομένη, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης

μας κ. Θεολόγος και οί συνεργάτες του έπισκέφτηκαν μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερα διατηρημένες μεσαιωνικὲς πόλεις τῆς Ιταλίας, τὸ Σάντον Τζιμινιάνο (San Gimignano), ἡ ὁποίᾳ δεσπόζει πάνω σὲ λόφο στὴν ἐπαρχία τῆς Σιένας, στὴν περιφέρεια τῆς Τοσκάνης. Η πόλη εἶναι διάσημη γιὰ τὴν μεσαιωνικὴ ὄχυρωματικὴ τῆς ἀρχιτεκτονικὴς μὲ τείχη, καμπαναριὰ καὶ πύργους ποὺ διακρίνονται ἀπὸ μεγάλη ἀπόσταση καὶ ποὺ μεταφέρουν τὸν ἐπισκέπτη σὲ ἄλλες ἐποχές.

Ἀκολούθησε ἐπίσκεψη στὸ λίκνο τῆς Ιταλικῆς Αναγέννησης, τὴν δημοφῆ Φλωρεντία, ἡ ὁποίᾳ ἀπλώνεται στὰ εὐφορὰ ἐδάφη ποὺ ποτίζουν οἱ ὅχθες τοῦ ποταμοῦ Άρνου καὶ ποὺ εἶναι γνωστὴ γιὰ τοὺς ἀμέτρητους πνευματικοὺς καὶ καλλιτεχνικοὺς θησαυροὺς ποὺ διαφυλάσσει. Αξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ὀλόκληρο τὸ ἴστορικὸ κέντρο τῆς πόλης ἔχει χαρακτηριστεῖ ὡς Μνημεῖο Παγκόσμιας Κληρονομιᾶς ἀπὸ τὴν UNESCO. Ἐκεῖ ελάχαν τὴν εὔκαιρία νὰ θαυμάσουν τὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Santa Maria del Fiore, τὸ Βαπτιστήριο μὲ τὶς ἀνάγλυφες μπρούτζινες πύλες τοῦ «Παραδείσου», τὸ καμπαναριὸ ποὺ σχεδίασε ὁ Τζιόττο, τὸν

ναὸ τοῦ Ἅγίου Λαυρεντίου μὲ τὰ πολλὰ ἰερὰ κειμήλια ποὺ διασώζει, καθὼς καὶ ἀλλα μνημεῖα τῆς Φλωρεντίας.

Ἡ ἵερὰ αὐτὴ ἀποδημία ἔδωσε ἐπίσης τὴν εὔκαιρία στὴν τοπικὴ μας Ἐκκλησία νὰ ἀποκτήσει πλέον ὡς φυλακτήριο πνευματικὸ καὶ πηγὴ ἀγιασμοῦ, ἵερὸ ἀπότμημα ἀπὸ τὸ μυροβόλο λείψανο τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ Ἅγίου Σπυρίδωνος, ἡ ὁποίᾳ ἀπεκόπη ἀπὸ τὸ ἀκέραιο Σῶμα τοῦ θαυματουργοῦ Ἅγίου Ἐπισκόπου ποὺ ὡς εἶναι γνωστὸν βρίσκεται ἀποθησαυρισμένο στὴν Κέρκυρα. Τὸν πολύτιμο αὐτὸν θησαυρὸ μας χάρισαν τὸ μέγα ἔλεος τοῦ Παναγίου Θεοῦ, οἱ δόλοθερμες πρεσβεῖες τοῦ μεγίστου Ιεράρχου Σπυρίδωνος καὶ ἡ ἀξιόχρεος ποιμαντορικὴ πρόνοια τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας πρὸς εὐλογία, ἀγιασμὸ καὶ ἐπιστηριγμὸ τοῦ φιλαγίου πληρώματος τῆς κατὰ Σέρρας καὶ Νιγρίταν Ἐκκλησίας.

Τὸ πρωὶ τῆς Τετάρτης, 19 Φεβρουαρίου, ἡ μικρὴ ἀποστολὴ μας ἀνεχώρησε γιὰ τὴν Βενετία. Στὴ μαγευτικὴ Γαληνοτάτη είχαν τὴν δυνατότητα νὰ βρεθοῦν στὸν περίφημο Ναὸ τοῦ Ἅγίου Μάρκου, στὸ θησαυροφυλάκιο τοῦ ὅποι-

ου φυλάσσονται ίερὰ Λείψανα καὶ βυζαντινὰ κειμήλια ποὺ βρίσκονται ἐκεῖ κυρίως ἀπὸ τὸ 1204 μετὰ τὴν 4η Σταυροφορία. Στὸ πίσω μέρος τῆς ἀγίας Τράπεζας τοῦ Ναοῦ, δπου ἀναπαύονται τὰ ίερὰ λείψανα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, βρέθηκαν μπροστὰ στὴν δλόχρυση καὶ σμαλτοστολισμένη Pala d' Oto, ποὺ θεωρεῖται δτι εἶναι ἡ συληθεῖσα ἀπὸ τοὺς λατίνους Σταυροφόρους Ἀγία Τράπεζα τῆς Ἀγίας Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως, καθώς καὶ στὸ βυζαντινὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας Νικοποιοῦ, ἡ ὁποία συνόδευε τὸν αὐτοκράτορα μὲ τὸ βυζαντινὸ στράτευμα σὲ δλες τὶς πολεμικές τους ἐπιχειρήσεις. Μετὰ τὸν Αγιο Μᾶρκο είχαν τὴν δυνατότητα νὰ περιηγηθοῦν σὲ Ἐκκλησίες καὶ σὲ ἄλλα ἀξιοθέατα τῆς πόλης των δόγηδων. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας μέρας ἐπέστρεψαν πίσω στὴν Φλωρεντία.

Τὸ πρωὶ τῆς Πέμπτης 20 Φεβρουαρίου, ὁ Σέβ. κ. Θεολόγος καὶ ἡ μικρὴ ὁμάδα τῶν συνεργατῶν του, ἀναχώρησαν μετὰ ἀπὸ μιὰ σύντομη στάση στὴν αἰώνια πόλη, τὴν Ρώμη, γιὰ τὸ Μπάρι της Απουλίας, δπου μετὰ ἀπὸ

ἕνα προσκύνημα στὸν Ναὸ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἀπ' ὅπου καὶ ἔλαβαν ὡς εὐλογία μικρὴ ποσότητα ἀπὸ τὸ αὐθεντικὸ μύρο ποὺ ἀναβλύζει θαυματουργικῶς ἀπὸ τὰ ίερὰ λείψανα τοῦ χαριτοβρύτου ἀγίου, ἐπιβιβάσθησαν στὸ πλοῖο τῆς ἐπιστροφῆς γιὰ τὶς Σέρρες, κατάφορτοι ἀπὸ εὐλογίες καὶ ἐμπειρίες μοναδικές, μὲ τὴν εὐχὴν νὰ ἀξιωθοῦν νὰ προσκυνήσουν καὶ πάλι τὰ ίερὰ σεβάσματα τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἀλλὰ καὶ τὰ πολιτιστικὰ μνημεῖα τῆς γειτονικῆς Ιταλίας.

Τεραποδημία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρών στὴν ὁρόδοζη χώρα τῆς Ρουμανίας

Προσκυνηματική ἐπίσκεψη στὴν πρωτεύουσα τῆς Ρουμανίας, τὸ Βουκουρέστι, πραγματοποίησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγος, μὲ διάδα συνεργατῶν του, ἀπὸ 5 ἔως 7 Δεκεμβρίου 2024, μὲ ἀφορμὴ τὴν ἵερὰ μνήμη τοῦ Ἅγ. Νικολάου, Ἐπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας, τοῦ θαυματουργοῦ.

Ο Σεβ. Ποιμενάρχης τῆς τῶν Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Ἐκκλησίας κ. Θεολόγος, κατόπιν σχετικοῦ αἵτηματος τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας κ. Δανιήλ, τῶν αἰδεσιμολ. ἐφημερίων τῶν ἱερῶν Ναῶν Ἅγ. Νικολάου παλαιοῦ Barbatescu καὶ Ἅγ. Γεωργίου τοῦ Νέου, π. Viorel Dinca καὶ π. Emil Caramizaru, ἀντιστοίχως, τῶν ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων καὶ τῶν εὐλαβῶν ἐνοριτῶν τῶν ὡς εἱρηται ἱερῶν Ναῶν τῆς πόλεως τοῦ Βουκουρεστίου, ἐκόμισε τεμάχια ἐκ τῶν χαριτο-

βρύτων λειψάνων τοῦ Ἅγ. ἐνδόξου, μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος, τοῦ Ἅγ. Νικολάου, Αρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ Ἅγ. Λουκᾶ, Αρχιεπισκόπου Συμφεροπόλεως τῆς Κριμαίας τοῦ ἴατροῦ καὶ τοῦ Ἅγ. ἐνδόξου, Προφήτου Προδόρου καὶ Βαπτιστοῦ Ιωάννου, πρὸς ἀγιασμὸν καὶ πνευματικὴ ἐνίσχυση τῶν πιστῶν.

Τὸ πρῶτον τῆς Παρασκευῆς 6 Δεκεμβρίου, τελέσθηκε ἡ πανηγυρικὴ θ. Λειτουργία, στὸν ἑορτάζοντα ἱερὸν Ναὸν Ἅγ. Νικολάου, στὴν περιοχὴ παλαιοῦ Barbatescu Βουκουρεστίου, συνιερούργοντων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου καὶ τοῦ Θεοφ. Πραχοβεάνου κ. Τιμοθέου, βικαρίου Ἐπισκόπου τῆς Ιερᾶς Αρχιεπισκοπῆς Βουκουρεστίου.

Πρὸ τῆς ἀπολύσεως τῆς θ. Μυσταγωγίας, ὁ Σεβασμιώτατος, ὅμιλησε ἐμπνευσμένως, στὸ πολυπληθὲς ἐκκλησίασμα, γιὰ τὴν ἀγιαστικὴν παρουσία τῶν ἀγίων στὴν ζωὴ καὶ τὴν πνευματικὸν ἀγῶνα τῶν πιστῶν.

Ο Σεβασμιώτατος, κατ’ ἴδιαν φιλοτιμίαν καὶ προαίρεσιν, προσέφερε, ὡς μόνιμη ἀγιαστικὴ εὐλογία, στὸν ἱερὸν Ναὸν Ἅγ. Νικολάου παλαιοῦ Barbatescu, τεμάχιο ἐκ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ Ἅγ. ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος, τὸ ὅποιο φυλάσσεται, ὡς πολυτίμητος πνευματικὸς θησαυρὸς στὸ Ἐπισκοπικὸ Παρεκκλήσιο τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν.

Ἀκολούθως, ὁ Σεβασμιώτατος καὶ ἡ τιμία συνοδεία του ἔγιναν φιλοφρόνως καὶ ἐγκαρδίως δεκτοί, ἀπὸ τὸν Θεοφ. Πλοεστίου κ. Βαρλαάμ, βικάριο Ἐπίσκοπο τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας, Αρχι-

γραμματέα της Ιερᾶς Συνόδου καὶ Πρόεδρο τοῦ Τμήματος Εξωτερικῶν Γηποθέσεων τῆς Εκκλησίας της Ρουμανίας, στὸ Πατριαρχικὸ καὶ Συνοδικὸ Μέγαρο Βουκουρεστίου.

Ο Σεβ. κ. Θεολόγος, στὴν προσφώνησή του πρὸς τὸν ἐκπρόσωπο τοῦ Μακ. Προκαθημένου τῆς Εκκλησίας της Ρουμανίας, εὐχαρίστησε γιὰ τὴν ἐγκάρδια ὑποδοχὴ καὶ ἀναφέρθηκε στὸ σημαντικὸ ἔργο, ποὺ ἐπιτελεῖ ἡ ὁμόδοξη Ρουμανικὴ Εκκλησία.

Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Θεοφ. κ. Βαρλαάμ, ἐξέφρασε τὴν χαρὰ του γιὰ τὴν συνάντηση καὶ εὐχαρίστησε τὸν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Θεολόγο γιὰ τὴν εὐγενική του προσφώνηση, διαβιβάζοντας καθηκόντως τὶς Πατριαρχικὲς εὐχές, εὐχαριστίες καὶ προσφήσεις τοῦ Μακ. κ. Δανιήλ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, ὁ Σεβ. Θεολόγος, μετέβη στὴν ἐνορία τοῦ Ἅγ. Γεωργίου τοῦ Νέου στὸ Βουκουρέστι, δπου χοροστάτησε στὸν μεθέορτο Ἐσπερινὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἅγ. Νικολάου. Παρὰ τὴν ἔξαιρετικὰ χαμηλὴ θερμοκρασία καὶ τὸ δρυμὸν κρύο, χιλιάδες πιστῶν καὶ προσκυνητῶν Ρουμάνων, κά-

θε ἡλικίας, προσῆλθαν γιὰ νὰ ἀνάψουν τὸ κερί τῆς εὐλαβείας τους, νὰ συμμετάσχουν στὴν ἀκολουθία τοῦ Ἐσπερινοῦ, νὰ πραγματοποιήσουν τὸ τάμα τους καὶ νὰ ἀσπασθοῦν τὸ τεμάχιο ἐκ τοῦ χαριτοβρύτου λειψάνου τοῦ Ἅγ. ἐνδόξου, Προφήτου Προδόρου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, προερχόμενο ἐκ τῆς ἀνδρῶν Ἱερᾶς Μονῆς Ἅγ. Παρασκευῆς Σερρῶν, τὸ ὅποιο εὑρίσκετο πρὸς προσκύνηση τῶν πιστῶν, στὸν ὡς εἴρηται Ἱερὸ Ναό, ἀπὸ τῆς 3ης ἔως καὶ τῆς 8ης Δεκεμβρίου. Κατακλείοντας τὸ Ἱερὸ προσκύνημα στὴν ὁμόδοξη χώρα τῆς Ρουμανίας, ὁ Σεβ. κ. Θεολόγος καὶ ἡ συνοδεία του ἀνεχώρησαν γιὰ τὶς Σέρρες, νωρὶς τὸ πρωὶ τοῦ Σαββάτου 7 Δεκεμβρίου, ἐμπλεοὶ Ἱερῶν συναισθημάτων καὶ ἐμπειριῶν ἀπὸ τὶς στιγμὲς πνευματικῆς ἀνατάσεως, εὐφροσύνης καὶ παρακλήσεως καὶ τὴν ὄντως «Δεσποτικὴ» φιλοξενία, ποὺ γεύθηκαν κατὰ τὴν ὀλιγοήμερη ἐκεῖ παραμονή τους, «σὲ τόπο πνευματικῶς οὐκεῖο καὶ προσφιλῆ», δπῶς χαρακτηριστικὰ ἀνέφερε ὁ Σεβασμιώτατος.

«ΩΣΑΝΝΑ, ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΣ Ο ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ». Θεολογικό σχόλιο για την περιεχόμενο και το νόμιμα της Κυριακής των Βαΐων.

Λ. Σκόντζου

Μετά τήν θαυμαστή ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου οἱ εὐσεβεῖς ἀδελφὲς τοῦ παρέθεσαν στὸν Κύριο καὶ τοὺς μαθητὲς Τοῦ μεγάλο καὶ λαμπρὸ δεῖπνο γίλανὰ εὐχαριστήσουν τὸν Μεγάλο Εὐεργέτη τους. Ἡ Μάρθα φρόντιζε νὰ μὴ λείψει τίποτε ἀπὸ τὸ πλούσιο τραπέζι. Μαζὶ τοὺς καθόταν καὶ ὁ Λάζαρος. Ἡ Μαρία, κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ δείπνου, πῆρε ἔνα πολύτιμο δοχεῖο γεμάτο πανάκριβο μύρο καὶ ἀρχισε νὰ πλένει μὲ αὐτὸ τὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ. Κατόπιν ξέπλεξε τὰ πλούσια μαλλιά τῆς καὶ μ' αὐτὰ σκούπισε τὰ πόδια τοῦ Λυτρωτῆ. Ἡ εὐώδης ὄσμὴ τοῦ μύρου γέμισε τὴν οἰκία. Τὸ γεγονός αὐτὸ δημιούργησε αἰσθήματα ἐκπλήξεως στοὺς παραβρισκόμενους. Ὁ Ιούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ μελλοντικὸς προδότης τοῦ Κυρίου, εἶπε: «Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη τοῖς πτωχοῖς;». Καὶ σχολιάζει ὁ ἴερὸς εὐαγγελιστής: «εἴπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν» (Ιωάν. 12, 6).

Ο ἀνθρώπος τῆς ἀνομίας, ἀπόλυτα ύπόδουλος στὰ ταπεινὰ τοῦ πάθη, ἔμεινε ἐντελῶς ἀνέγγιχτος ἀπὸ τὴν τρίχρονη παρούσιᾳ τοῦ θείου Διδασκάλου του. Ἡ ὥφελιμιστικὴ ύλιστικὴ σκοτοδίνη του, τὸν κρατοῦσε δέσμιο τοῦ πάθους τῆς φιλαργυρίας. Αὐτὸ τὸ πάθος θὰ τὸν ὀδηγήσει, κατόπιν, σὲ λίγες ἡμέρες στὴν προδοσία τοῦ Δασκάλου του καὶ στὸν προσωπικὸ του τραγικὸ ἀφανισμό. Τὸ δνομά του θὰ γίνει στοὺς αἰῶνες συνώνυμο τῆς προδοσίας.

Ο Κύριος μὲ προφανῆ λεπτότητα ἀντιπαρῆλθε τὴν πρόκληση τοῦ Ιούδα καὶ εἶπε: «Ἄφες αὐτὸν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε» (Ιωάν. 12, 7-8). Φυσι-

κὰ τὰ λόγια αὗτὰ ἦταν ἀκατανόητα γιὰ τοὺς μαθητές Του, διότι, προσκολλημένοι ἀκόμη στὴν ἑθνικιστικὴ ιουδαϊκὴ περὶ Μεσσία ἀντίληψη, πίστευαν σὲ μὰ λαμπρὴ προέλαση πρὸς τὴν Τερουσαλήμ, προκειμένου νὰ πάρουν τὴν ἔξουσία καὶ νὰ ἀπελευθερώσουν τὸ ἔθνος ἀπὸ τὸν ξένο δυνάστη.

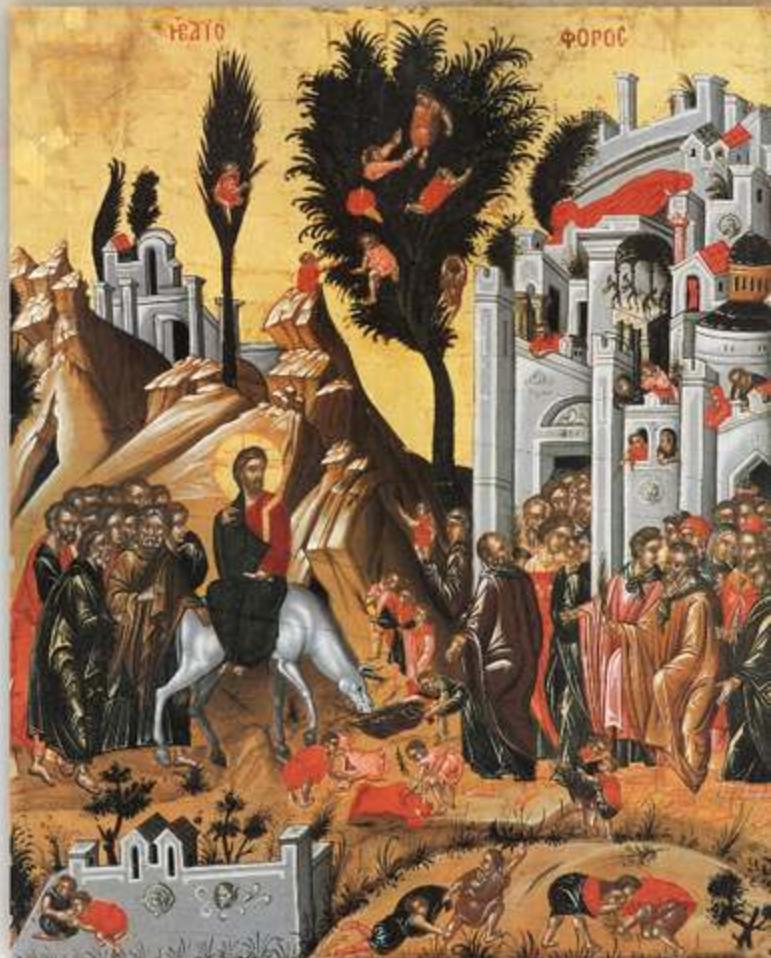
Τὴν ἵδια ὥρα κατέφθασε στὴν οἰκία τοῦ δείπνου ὄχλος πολὺς ἀπὸ τοὺς Ιουδαίους, οἱ ὅποιοι ἤθελαν νὰ δοῦν τὸν θαυμαστὸ ραβίνο ποὺ ἀνάστησε τὸ Λάζαρο. Ἡθελαν ἐπίστης νὰ δοῦν μὲ τὰ ἵδια τους τὰ μάτια τὸν ἀναστημένο. Ταυτόχρονα οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἀρχοντες τοῦ Ιουδαϊκοῦ λαοῦ ἔκαναν συμβούλιο καὶ συζητούσαν τὸ ἐνδεχόμενο νὰ φονεύσουν τὸν Λάζαρο, διότι διαπίστων μὲ ἀνησυχία ὅτι πολλοὶ ἀνθρώποι εἶχαν πιστέψει στὴν θεϊκὴ δύναμη τοῦ Ἰησοῦ, ἐξ αἰτίας τοῦ ἔξαίσιου θαύματος! Ἡδη εἶχε ἀποφασισθεῖ ἡ θανάτωση τοῦ Κυρίου (Ιωάν. 11, 47-57) καὶ ὁ προδότης μαθητῆς βρισκόταν σὲ ἐπικοινωνία μὲ τὸ ιουδαϊκὸ ἱερατεῖο (Ιωάν. 12, 3-8, Μάτθ. 26, 14-16) γιὰ τὴν παράδοση τοῦ Διδασκάλου του.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Χριστὸς μπῆκε στὴν Τερουσαλήμ μὲ τοὺς μαθητές του. Τὸ μεγάλο νέο τῆς ἀνάστασης τοῦ Λαζάρου εἶχε φτάσει ἀπὸ τὴν Βηθανία στὴν ἀγία πόλη καὶ δημιούργησε αἰσθήματα ἐνθουσιασμοῦ καὶ εὐφορίας στὸ λαό. Λόγῳ δὲ τῆς ἐπικείμενης ἑορτῆς τοῦ Πάσχα εἶχαν συρρεύσει ἐκεῖ πολλοὶ ζένοι προσκυνητές. Οταν πληροφορήθηκαν οἱ ὄχλοι τὴν ἀφιξὴ τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἀνάστησε τὸ Λάζαρο, πῆραν στὰ χέρια κλαδιά φοινίκων καὶ βγῆκε στοὺς δρόμους γιὰ νὰ Τὸν προϋπαντήσουν τραγουδώντας τὸν νικητήριο παιάνα: «Ωσαννὰ εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὄνδματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ισραὴλ» (Ιωάν. 12, 13). Κάποιοι ἔστρωναν

τὰ ἐνδύματά τους στὸ δρόμο γιὰ νὰ περάσει ὁ μεγάλος θριαμβευτής. Η σκηνὴ αὐτὴ ἡταν συνηθισμένη στοὺς χρόνους ἐκείνους. Οἱ νικητὲς βασιλεῖς ἔμπαιναν τροπαιοῦχοι στὶς πόλεις, ἀποθεωμένοι ἀπὸ τὰ πλήθη.

Ο Κύριος καθισμένος πάνω σὲ πουλάρι δνου ἔμπαινε ἥσυχα, ἀτάραχος καὶ ἀδιαφορῶντας γιὰ τοὺς πανηγυρισμούς, στὴν ἀγίᾳ πόλη, ἐκπληρώνοντας τὴν προφητεία τοῦ Ζαχαρίου: «Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιῶν, ἵδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοὶ δίκαιος καὶ σώζων αὐτὸς πραύς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑπόζυγιον καὶ πῶλον νέον» (Ζαχ. 9, 9). Ο κόσμος ἐπισημαίνει ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστῆς ὅμολογοῦσε δtti «τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ἤπιντησεν αὐτῷ ὁ δχλος, δti ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον» (Ιωάν. 12, 17-18). Αντίθετα μὲ τοὺς ἐνθουσιασμοὺς τοῦ πλήθους, οἱ Φαρισαῖοι μὲ ἐμφανῆ ἀνησυχία καὶ μῖσος εἴπαν μεταξύ τους: «θεωρεῖτε δti οὐκ ὠφελεῖτε οὐδὲν; Τδε ὁ κόσμος ὄπισω αὐτοῦ ἀπῆλθεν» (Ιωάν. 12, 19).

Η εἰσοδος τοῦ Κυρίου στὰ Ιεροσόλυμα εἶναι ἡ τελευταία σκηνὴ τοῦ δραματικοῦ ἔργου τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς Του. Μπῆκε ταπεινὰ ἐπάνω στὸ ὄνάριο, παρ’ δλο δti δχλος τὸν ζητωκραύγαζε καὶ συμπεριφερόταν ὡς νὰ είχε μπροστά του κάποιο ἐγκόσμιο βασιλιά, ὁ ὅποιος μπαίνει θριαμβευτῆς στὴν πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου του. Γνωρίζει πολὺ καλὰ πῶς οἱ ἰαχὲς καὶ οἱ πανηγυρισμοὶ τῶν δχλων εἶναι πρόσκαιρες καὶ λαθεμένες ἐκδηλώσεις. Όλοι αὐτοὶ οἱ ἐνθουσιώδεις ἀνθρώποι οἱ ὅποιοι τὸν ἀποθέωναν, ἐκδήλωναν ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὴν μικροεθνικιστική τους ἀντίληψη γιὰ Ἐκεῖνον. Τὰ κίνητρά τους ἡταν ἴδιοτελῆ καὶ φτηνά. Η ἀπουσία πνευματικότητας ἡταν διάχυτη σ’ αὐτούς. Γνώριζε ἐπίσης ὁ Κύριος δti δλοιαύτοι οἱ ἀνθρώποι, οἱ ὅποιοι τὸν δόξαζαν μὲ τὴν εἰσοδὸν Του στὴν Ιερουσαλήμ, θὰ εἶναι οἱ ἴδιοι, οἱ ὅποιοι θὰ φωνάζουν πέντε ἡμέρες μετὰ κάτω ἀπὸ τὸ πραιτώριο καὶ θὰ ἀπαιτοῦν ἀπὸ τὸν ἐκπρόσωπο τοῦ Ρωμαίου δυνάστη τους

«σταύρωσον σταύρωσον αὐτὸν» (Ακ. 23, 22).

Γιὰ μᾶς τοὺς πιστοὺς ἡ εἰσοδος τοῦ Κυρίου στὴν Ιερουσαλήμ ἀποτελεῖ τὴν ἀπαρχὴ τῆς ἑκούσιας πορείας Του γιὰ τὸ Θεῖο Πάθος. Εορτάζουμε τὴν ἡμέρα αὐτὴ μὲ ἀνάκατα αἰσθήματα χαρᾶς καὶ λύπης. Γιορτάζουμε μὲ αἰσθήματα χαρᾶς, διότι δὲ Λυτρωτής μας Χριστὸς δέεύει πρὸς τὰ σωτήρια παθήματα γιὰ τὴν δική μας σωτηρία. Γιορτάζουμε μὲ αἰσθήματα λύπης, διότι δὲ Κύριος μας θὰ ὑποστεῖ γιὰ χάρη μας, καὶ ἐξ αἰτίας τῆς δικῆς μας κακουργίας, τὰ ἐπώδυνα παθήματα καὶ θὰ ὑποφέρει καὶ θὰ πονέσει ὡς ἀνθρώπος. Θὰ ἀνέβει στὸν Γολγοθᾶ, θὰ πεθάνει ὡς κακούργος καὶ θὰ ταφεῖ ὡς κοινὸς θνητός. Σὲ ἀνάμνηση τῆς μεγαλειώδους καὶ θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Κυρίου μας στὴν ἀγίᾳ πόλη, κρατάμε καὶ ἐμεῖς κατὰ τὴν ἀγίᾳ αὐτὴ ἡμέρα κλάδους δάφνης, ὑποδεχόμενοι τὸν Κύριο ὡς νικητὴ καὶ θριαμβευτὴ βασιλέα, δχι βέβαια κοσμικό, δπως τὸν περίμεναν οἱ Ιουδαῖοι, ἀλλὰ ὡς αἰώνιο πνευματικὸ ἀνακτά.

«Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΜΟΥ», (Ιω. 20, 18).

Τοῦ Φιλοκτήμονα Χ. Φάκα

Ἐνα ἀνησυχητικό φαινόμενο πού ἀνέκυψε κατά τούς ἀποστολικούς χρόνους μεταξύ τῶν χριστιανῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀποστόλων, ἦταν ὁ σκεπτικισμός καὶ ἡ ἐπιφύλαξη ἀποδοχῆς ὁρισμένων θεμελιώδων ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, μέ κορυφαία τὴν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.

Ἐτσι, δταν ὁ Ἰησοῦς μετέβαινε γιά τελευταία φορά στὰ Ιεροσόλυμα, συνοδευόμενος ἀπό τὸν διλιγάριθμο διμιλο τῶν μαθητῶν Του καὶ «ἡρξαντο λέγειν αὐτοῖς τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν», δτι δηλαδή ἐκεῖ θά ύποστεῖ ἔξευτελιστικές ταπεινώσεις, ὅπως ἐμπαιγμούς, ἐμπτυσμούς, μαστιγώσεις, μέ ἀποκρύφωμα τὸ σταυρικό Του θάνατο καὶ δτι «τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται», τότε δύο ἀπό τούς μαθητές Του, ὁ Ιάκωβος καὶ δ Ιωάννης, γιοί τοῦ Ζεβεδαίου, ἐκλαμβάνουν τὰ λεγόμενα

ἀπό τὸν Ἰησοῦν ὡς ἀναφερόμενα στήν ἰδρυση ἀπό Αὐτὸν κοσμικῆς βασιλείας καὶ γι' αὐτό διεκδικοῦν σ' αὐτήν κοσμικά ἀξιώματα καὶ πρωτοκαθεδρίες. Η ἀπάντηση βέβαια τοῦ Κυρίου σ' αὐτούς ἦταν καπέλτης· «οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε», τούς εἶπε «οὐχ οὔτω δε ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' δς ἀν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ δς δν θέλη ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος ἔσται πάντων δοῦλος» (Μq. 10, 43-44).

Ἐνα ἄλλο περιστατικό πού ἀποδεικνύει τίς ἐπιφυλάξεις τῶν ἀποστόλων στό νά ἀποδεχτοῦν καὶ νά πιστεύσουν ἀμέσως τὴν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι αὐτό τό ὅποιο ἀναφέρεται ἀπό τὸν εὐαγγελιστή Λουκᾶ: Όταν οἱ μυροφόρες γυναῖκες μετέβησαν τὰ χαράματα τῆς μιᾶς τῶν σαββάτων στό μνημεῖο, δπου εἶχε ἐντα-

φιασθεῖ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐκεī πληροφορήθηκαν ἀπό τοὺς δύο ἀγγέλους ὅτι ἡγέρθη ὁ Κύριος, σύμφωνα μὲ τά δσα τοὺς εἶχε πεῖ ὁ ἴδιος στή Γαλιλαία, τότε «ὑποστρέψασι ἀπό τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν πάντα τοῖς ἔνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς ... καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τά φήματα αὐτῶν καὶ ἡπίστουν αὐταῖς» (Λκ. 24). Τά λόγια λοιπόν τῶν μυροφόρων γιὰ τὸ γεγονός τῆς ἀνάστασης τοῦ Ἰησοῦ φάνηκαν στοὺς ἀποστόλους σάν φλυαρίες καὶ δέν τά πίστευσαν, ἐνῶ ὁ ἀπόστολος Πέτρος τὴν ἴδια στιγμή ἔσπευσε στὸ μνημεῖο, δπου εἶχε ἐνταφιασθεῖ ὁ Κύριος, κί ἐκεī εἶδε μόνο τά σάβανα, θαυμάζοντας τό ἀναστάσιμο γεγονός τοῦ διδασκάλου Του.

Σχετική μέ τό θέμα μας είναι καὶ ὅ δυσπιστία τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ γιὰ τήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, πού τήν ἐξέφρασε, δταν οἱ ἄλλοι μαθητές τόν διαβεβαίωσαν ὅτι «έωράκαμεν τόν Κύριον», μέ τά λόγια: «ἐάν μή ἵδω ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ τόν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω τόν δάκτυλον μου εἰς τόν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τήν χεῖρα μου εἰς τήν πλευράν αὐτοῦ, οὐ μή πιστεύσω» (Ιω. 20, 25). Όταν δμως μετά ἀπό ὀκτώ ἡμέρες ὁ ἀναστάς Κύριος ἐπανεμφανίζεται μεταξύ τῶν μαθητῶν Του, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, παρόντος καὶ τοῦ Θωμᾶ, τότε δΘωμᾶς προβαίνει στήν πρός τόν ἀναστάντα Κύριο ὄμολογία του, ὅτι είναι ὁ Κύριος του καὶ ὁ Θεός του.

Τό ἀναστημένο βέβαια σῶμα τοῦ Ἰησοῦ δύσκολα ἀναγνωριζόταν ἀπό τούς μαθητές Του. Ο εὐαγγελιστής Μάρκος ἀναφέρει ὅτι ἡ δυσκολία ἀναγνώριστής Του ὀφειλόταν στό γεγονός δτι κάθε φορά ἐμφανιζόταν «ἐν ἑτέρᾳ

μορφῇ». Γι' αύτό ἄλλοι τόν ἐξελάμβαναν ὡς κηπουρό, ἄλλοι ὡς διαβάτη, ἄλλοι ὡς πνεῦμα. Τό ἀναστημένο σῶμα τοῦ Ἰησοῦ δέν ὑπέκειτο στήν φυσική ἀναγκαιότητα. Ήταν ἐλεύθερο ἀπό τούς περιορισμούς τοῦ χώρου, τοῦ χρόνου, τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου. Μπαίνει στό ὑπερῷο τῶν Ιεροσολύμων «κεκλεισμένων τῶν θυρῶν». Γίνεται ἄφαντος ἀπό τούς ὄδοιπόρους πρός Έμμαούς. Εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπό τούς δερμάτινους χιτῶνες, ἀπό τίς φυσικές καὶ βιολογικές λειτουργίες τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Τό σῶμα τοῦ ἀναστημένου Ἰησοῦ, δέν ἀντλεῖ ζωή ἀπό τίς βιολογικές του λειτουργίες, ἀλλά ὑποστασιάζεται σέ πραγματική ὑπαρξη χάρη στήν πραγματική ὑπαρξη, χάρη στήν προσωπική σχέση μέ τό Θεό, πού αὐτή καὶ μόνη τό συνιστᾶ καὶ τό ζωοποιεῖ.

Μέ τίς ἄλλεπάλληλες ἐμφανίσεις τοῦ ἀναστάντος Κυρίου δχι μόνο στούς ἔντεκα μαθητές Του, ἄλλα καὶ στούς ἑβδομήκοντα, ἥρθησαν οἱ ὄποιες ἐπιφυλάξεις τῶν μαθητῶν Του γιὰ τήν πίστη τους στήν ἀνάστασή Του. Η πλήρης δμως κατανόηση, ἀποδοχή καὶ ὄμολογία δχι μόνο τῆς ἀνάστασης τοῦ Ἰησοῦ ἀλλά καὶ δλου συλλήβδην τοῦ περιεχομένου τῆς διδασκαλίας Του συντελεῖται καὶ συνειδητοποιεῖται ἀπό τούς μαθητές Του τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς μέ τήν ἐπιφοίτηση τοῦ Αγίου Πνεύματος σ' αὐτούς. Εἶχε ἄλλωστε προαναγγείλει ὁ Χριστός τό γεγονός αὐτό, λέγοντάς τους: «ὁ δέ παράκλητος, τό πνεῦμα τοῦ Αγίου δ πέμψει δ πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνο ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς ἃ εἴπον ὑμῖν» (Ιω. 14, 26).

Όλοι οἱ ἀπόστολοι, μετά τὴν ἐπιφοί-
τηση τοῦ Ἀγίου Πνεύματος σ' αὐτούς,
κατέστησαν διαπρύσιοι κήρυκες τοῦ
Χριστιανισμοῦ ἀνά τὸν κόσμο, ὑπείκο-
ντες στὴν ἐντολή τοῦ Κυρίου «πορευθέ-
ντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη...
διδάσκοντες αὐτούς τηρεῖν πάντα δσα
ἐνετειλάμην ὑμῖν» (Μτ. 28, 19-20).

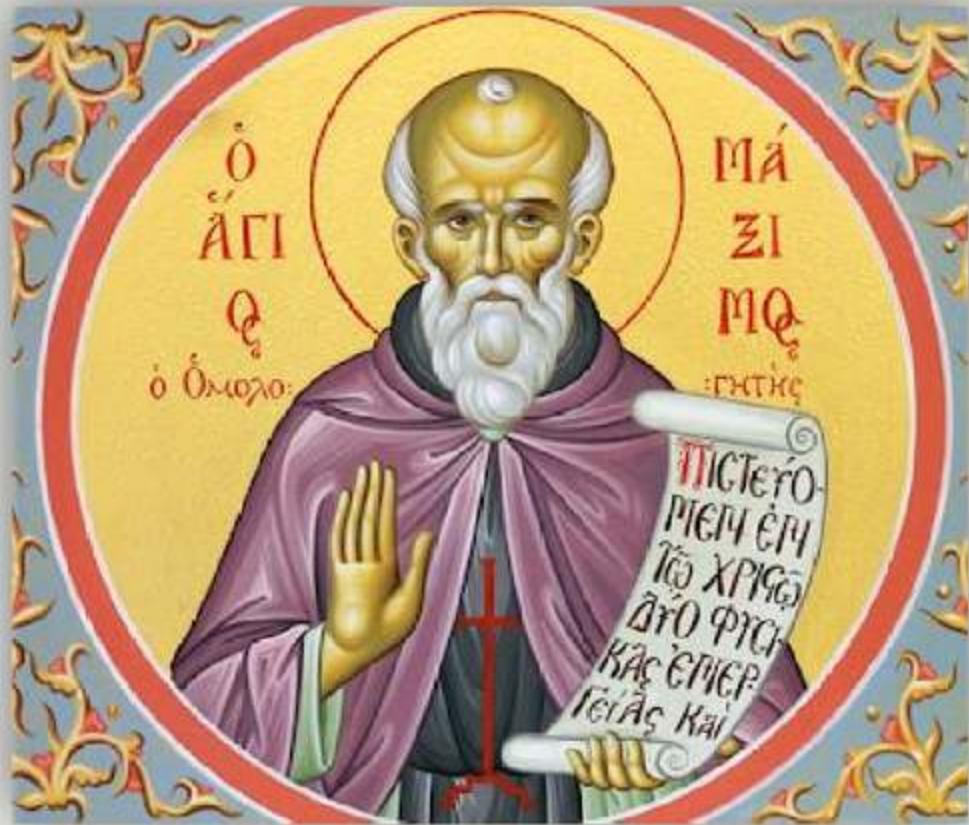
Δέν τούς εἶπε: προσπαθήστε νά
ἀποδεικνύετε τὴν ἀλήθεια
τοῦ χριστιανικοῦ, τοῦ εὐ-
αγγελικοῦ καὶ σωτη-
ριῶδου μηνύματος
μέ λογικά ἐπιχει-
ρήματα, ἀλλά
μέ τίς προ-
σωπικές
σας
μαρ-
τυρίες
καὶ ἐμπει-
ρίες. Τούς
εἶπε συγκε-
κριμένα:
«καὶ ἔσεσθε

μοι μάρτυρες ἐν τε Ιερου-
σαλήμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰου-
δαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἔως ἐσχά-
του τῆς γῆς» (Πράξ. 1,8). Καὶ ἡμεῖς,
γράφει ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης « δ
ἀκηκόαμεν, δέ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς ἡμῶν, δέ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες
ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ Λόγου τῆς
ζωῆς... μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλ-
λομεν ὑμῖν» (Α'Ιω. 1,1).

Μέ ἀπλᾶ λόγια, καὶ ἐμεῖς, λέγει ὁ ἀ-
γαπημένος μαθητής τοῦ Κυρίου: δέ τι α-
κούσαμε, δέ τι εἴδαμε μέ τὰ μάτια μας,
δέ τι παρατηρήσαμε καὶ ψηλαφίσαμε μέ
τὰ χέρια μας γιά τὸ Λόγο τῆς ζωῆς, γιά
τὸ Χριστό, αὐτά καταθέτουμε ὡς προ-
σωπική μας μαρτυρία καὶ γίαυτά σᾶς
μιλᾶμε.

Η μετά τὴν Πεντηκοστή ζωή
τῶν ἀποστόλων ἦταν μιά συ-
νεχής ιεραποστολική δρα-
στηριότητα, μιά ὁμολο-
γία καὶ μαρτυρία Χρι-
στοῦ. Μέ τό πέρα-
σμα τοῦ χρόνου
οἱ ἀριθμός
τῶν χρι-
στι-
ανῶν
αὔξανε-
ται μέ γε-
ωμετρική πρό-
οδο. Μέ τή μετα-
στροφή τοῦ ἀποστό-
λου Παύλου ἀπό σφοδ-
ρό πολέμιο τῆς Ἐκκλησίας
σέ ἀπόστολο τῶν ἔθνῶν καὶ
τήν ιεραποστολική δραστηριό-
τητα πού αὐτός ἀναπτύσσει μέ τίς
τέσσερις ἀποστολικές του πορείες, πέ-
τυχε νά θραύσει τό κέλυφος τοῦ ἀπομο-
νωτισμοῦ τοῦ Χριστιανισμοῦ στά γεω-
γραφικά δρια τῆς Παλαιστίνης, νά με-
ταδοθεῖ στίς γύρω ἀπό τή Μεσόγειο θά-
λασσα χώρες καὶ νά διανοίξει τήν προο-
πτική γιά τήν παγκόσμια ἐπέκταση καὶ
ἐπικράτησή του.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΜΑΞΙΜΟ ΤΟΝ ΟΜΟΛΟΓΗΤΗ

Του Χαρ. Βουρουτζίδη

Ο Θεός, κατὰ τὸν ἄγιο Μάξιμο τὸν Ομολογητή, ποὺ ἡγεῖται «τῶν λεγομένων τε καὶ νοούμενων [καὶ εἶναι] ὁ μόνος νοῦς τῶν νοούντων καὶ νοούμενων, καὶ λόγος τῶν λεγόντων καὶ λεγομένων καὶ ζωὴ τῶν ζώντων καὶ ζωούμενων, καὶ πᾶσι πάντα καὶ ὅν καὶ γινόμενος, δι’ αὐτά τα δόντα καὶ γινόμενα...», ή «δόντως ὑπάρχουσα ὑπαρξη» ἀνεξάντλητη καὶ ὡς ἔννοια αὐτὴ καθ’ ἔαυτὴν πού, εἶναι «ὑπάρχων» ὡς δημιουργὸς καὶ «μὴ ὑπάρχων» καθὼς «ἀπλῆν γάρ καὶ ἄγνωστον καὶ πᾶσιν ἄβατον ἔχει τὴν ὑπαρ-

ξιν, καὶ παντελῶς ἀνερμήνευτον, καὶ πάσης καταφάσεως τε καὶ ἀποφάσεως οὕσαν ἐπέκεινα», ὁ Θεός ποὺ «συνέχει καὶ συνάγει καὶ περιγράφει, καὶ ἀλλήλοις καὶ ἔαυτῷ προνοητικῶς ἐνδιασφήγγει τά τε νοητά καὶ τὰ αἰσθητά καὶ περὶ ἔαυτὸν ὡς αἰτίαν καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος πάντα περικρατών...» συνέστησε «ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων καὶ προφητῶν, δόντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» τὴν Μία Αγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Εκκλησία ποὺ ἐνεργεῖ «κατὰ πρώτην θεωρίας ἐπιβολὴν» ὡς

«τύπος καὶ εἰκόνα Θεοῦ».

Η «Άγια τοῦ Θεοῦ Ἑκκλησία τὰ αὐτὰ τῷ Θεῷ περὶ ἡμᾶς ὡς ἀρχετύπῳ εἰκῶν ἐνεργοῦσα...» λέγει ὁ ἄγιος Μάξιμος τοὺς πολλοὺς κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ διαφόρους κατὰ τὰ συμβεβηκότα καὶ ἴδιωματα ἀνθρώπους «μίαν πᾶσι κατὰ τὸ Ἰσον δίδωσι καὶ χαρίζεται θείαν μορφὴν καὶ προστηγορίαν, τὸ ἀπὸ Χριστοῦ καὶ εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι καὶ μίαν τὴν κατὰ πίστιν ἀπλῆν τε καὶ ἀμερή καὶ ἀδιαίρετον σχέσιν», ἀν καὶ τὰ μέλη τῆς ἔχουν «πολλὰς καὶ ἀμυθήτους περὶ ἔκαστον οὖσας διαφορᾶς...». Γί' αὐτὸν καὶ στὴν ἄγια τοῦ Θεοῦ Ἑκκλησίᾳ, οἱ συνηγμένοι ἔχοντας «μία καρδιὰ καὶ ψυχὴ» δὲν διακρίνονται «σὲ Ἑλληνα καὶ Ιουδαῖο, σὲ δοῦλο καὶ ἑλεύθερο, σὲ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκό, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός» ποὺ «κατὰ μίαν ἀπλῆν τῆς ἀγαθότητος ἀπειρόσσοφον δύναμην» συγκεντρώνειώς Ἡλιος νοητὸς τὶς ἀκτίνες του στὸ κέντρο καὶ δὲν «ἀφήνει τὶς ἀρχές τῶν ὄντων ν' ἀπομακρυνθοῦν μαζὶ μὲ τὰ τέλη τους» ἀπ' Αὐτὸν «περιορίζοντας κυκλικὰ τὶς προεκτάσεις τους καὶ, δῆγει πρὸς τὸν ἑαυτό του τὶς διακρίσεις τῶν ὄντων, ποὺ ὁ ἕδιος ἐδημιουργησε».

Η ἄγια τοῦ Θεοῦ Ἑκκλησία «κατὰ δευτέραν δὲ θεωρίας ἐπιβολήν», σύμφωνα μὲ τὸν ἄγιο Μάξιμο, εἶναι τύπος καὶ εἰκόνα «τοῦ σύμπαντος κόσμου του ἔξ δρατῶν καὶ ἀοράτων οὐσιῶν» συγκροτημένο. Η Ἑκκλησία εἶναι ἐνότητα χωρὶς σύγχυση, καὶ διάκριση χωρὶς διαίρεση. Ως ἐνιαῖο οἰκοδόμημα, ἡ ἄγια τοῦ Θεοῦ Ἑκκλησία, εἰκονίζει ὀλόκληρη τὴ δημιουργία, δμως, χωρὶς καμία βλάβη, διαιρεῖται στὴν ἐνότητα τοῦ «εἰς

τε τὸν μόνοις Ἱερεῦσι τε καὶ λειτουργοῖς ἀπόκληρον τόπον, ὃν καλοῦμεν Ἱερατεῖον, καὶ τὸν πᾶσι τοῖς πιστοῖς λαοῖς [ἄνετο χῶρο] ὃν καλοῦμεν ναόν». Καὶ μποροῦμε νὰ ὑποστηρίξουμε λέει ὁ ἄγιος Μάξιμος, δτὶς ὃναδὲ εἶναι Ἱερατεῖο κατὰ τὴ δύναμη τοῦ σκοποῦ ποὺ εἶναι ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ μυσταγωγία» καὶ, τὸ Ἱερὸν Βῆμα εἶναι ναδὲ ἐν ἐνεργείᾳ καθότι ἐντὸς τοῦ ἀρχίζει καὶ τελειοῦται ἡ θεία Εὐχαριστία. Καὶ «ὁ ἐκ Θεοῦ κατὰ γένεσιν παρηγμένος σύμπας τῶν ὄντων κόσμος, διαιρούμενος εἰς τε τὸν νοητὸν κόσμον, τὸν ἐκ νοερῶν καὶ ἀσωμάτων οὐσιῶν συμπληρούμενον καὶ τὸν αἰσθητὸν τοῦτον καὶ σωματικόν, καὶ ἐκ πολλῶν μεγαλοφυῶς συνυφασμένον εἰδῶν καὶ φύσεων», ὄνομάζεται καὶ ὑπάρχει ὡς «ἀχειροποίητος Ἑκκλησία» πού, σαφῶς, ὑποφαίνει τὴν χειροποίητο. Καὶ τὸν μὲν ἀνω κόσμο μποροῦμε, λέει ὁ ἄγιος Μάξιμος νὰ τὸν δείξουμε ὡς Ἱερατεῖο, ἐνῷ, ὡς ναδὲ νὰ ὄνομάσουμε τὸν κάτω δπου ζοῦν δσοι τοὺς ἔλαχε ἡ ζωὴ τῶν αἰσθήσεων. Όπως ἡ χειροποίητος τοῦ Θεοῦ Ἑκκλησία στὴν οὐσία τῆς δὲν ὑφίσταται διαίρεση, ἔτσι καὶ ὁ κόσμος γιὰ δσους ἔχουν τὴ δύναμη νὰ βλέπουν ἀναγωγικὰ παραμένει ἀδιαίρετη μονάδα παρὰ τὰ εὐδιάκριτα μέρη του. Ἐτοι ὁ αἰσθητὸς κόσμος τῆς τοῦ Θεοῦ Ἑκκλησίας καὶ, ὁ κόσμος ποὺ διακοσμεῖ τὴ γῆ ὑπάρχουν μέσα στὸν νοητὸ μὲ τοὺς λόγους τῆς δημιουργίας τους, ἐνῷ δ νοητὸς κόσμος τῆς Ἑκκλησίας καὶ ὁ κόσμος τῶν ἀγγέλλων ἀποκαλύπτετε στὸν αἰσθητὸ μὲ εἰκόνες, δπως λέει ὁ Απόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος «τὰ γὰρ ἀδρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα

καθοράται».

Βεβαίως, ή ἀγία τοῦ Θεοῦ Ἑκκλησία μόνο τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου καθ' ἑαυτὸν εἶναι σύμβολο ἔχουσα τὸ ἅγιο Βῆμα ως οὐρανό, ἐνῷ ως γῇ τὴν εὐπρέπεια τοῦ ναοῦ. Τὸ ἔργο τόσο τῆς τοῦ Θεοῦ Ἑκκλησίας, ὃσο καὶ τοῦ σύμπαντος κόσμου εἶναι ἔνα καὶ τὸ αὐτὸν ἡ πορεία πρὸς τὸ Λόγο τῆς ὑπαρξῆς καὶ ἐνωσής τους, τὸν «θεαρχικώτατο καὶ ὑπερούσιο νοῦ, τὴν ἀρχὴν πάσης ἵεραρχίας, ἀγιαστείας καὶ θεουργίας». Ιησοῦ Χριστὸ πού, ως ἐνοποιὸς καὶ δημιουργὸς λόγος συνέχει τοὺς λόγους ὑπαρξῆς τοῦ κόσμου καὶ τῆς Ἑκκλησίας. Καὶ «κατ' ἄλλον τρόπον θεωρίας», ή ἀγία τοῦ Θεοῦ Ἑκκλησία ὑπάρχει «ὡς εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν γενομένου ἀνθρώπου», καθὼς, ή «ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐπέχει τῇ θέσῃ τοῦ ἱερατείου, ὁ νοῦς του ἀναπαριστᾶ τὸ θεῖο θυσιαστήριο καὶ τὸ σῶμα του εἶναι εἰκόνα τοῦ ναοῦ» κατὰ τὸν ἄγιο Μάξιμο τὸν Όμολογητή.

Οἱ ἀνθρώποις «εἶναι ναὸς Θεοῦ καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ μέσα του καὶ δποιος αὐτὸν τὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ χαλάει θὰ τὸν φθείρει ὁ Θεός, ἀφοῦ, ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄγιος καὶ ὁ ναὸς αὐτὸς εἶναι ὁ ἀνθρώπος» πού, ἐκτελῶντας τὶς θεϊκὲς καὶ σωστικὲς ἐντολὲς θὰ καταστήσει καὶ θὰ δείχνει τὸ σῶμα του «ἀληθινὰ ἄξιο τοῦ ἰδίου τοῦ Χριστοῦ, τῆς ἀληθινῆς κεφαλῆς μας». Στὴν ψυχὴ του ὁ ἀνθρώπος, ως μυστικὴ Ἑκκλησία, ὀφείλει, δπως στὸ ἱερὸ Βῆμα, νὰ προσφέρει στὸ Θεὸ κεκαθαριμένες ἀπὸ τὴν ὑλὴ τὶς αἰσθήσεις του, τὶς ἀντιλήψεις του, τὶς εἰκόνες του, ἐνῷ, μὲ τὸ νοῦ «δπως σὲ θυσιαστήριο μὲ τὴν πολύλογη καὶ πολύφθορη σιγὴ του, νὰ προσκαλέσει τὴν

πολυύμνητη μέσα στὰ ἄδυτα τῆς σκοτεινῆς κι ἀκατανόητης μεγαλοφωνίας σιγὴ τῆς θεότητας, ποὺ τὴν οἰκειώνεται ὅσο αὐτὸ εἶναι μπορετὸ στὸν ἀνθρώπο μὲ τὴ μυστικὴ θεολογία».

Ἡ Ἑκκλησία γιὰ τὸν ἄγιο Μάξιμο τὸν Όμολογητὴ δὲν εἶναι μιὰ στατικὴ πραγματικότητα, ἀλλὰ δυναμικὴ κίνηση ἐπιστροφῆς καὶ ἀνάβασης πρὸς ἐπίγνωση τοῦ Θεοῦ τῶν μὲν ἀπίστων ἀπὸ τὴν ἀγνοια καὶ τὴν πλάνη τῶν δὲ πιστῶν μετάθεση ἀπὸ τὴν κακία καὶ τὴν ἀγνωσία στὴν ἀρετὴ καὶ τὴ γνώση τοῦ Θεοῦ. Προέτρεπε τοὺς πιστοὺς δὲ ἄγιος Μάξιμος νὰ μὴν λείπουν ἀπὸ καμία ἄγια σύναξη, διότι στὴν ἑκκλησία παραμένουν ἀγιοι ἀγγελοι ποὺ ἀπογράφουν τους παρόντες καὶ ὑπὲρ αὐτῶν κάνουν στὸν Θεὸ παρακλήσεις. Επιπρόσθετα, τόνιζε ὁ ἄγιος Μάξιμος «ἡ ἀόρατη χάρη τοῦ Ἅγιου Πνεύματος, πάντοτε βέβαια παροῦσα, μὲ ίδιαίτερο δμως τρόπο κατὰ τὴν ὥρα τῆς ἀγίας σύναξης, τὸν καθένα ἀπὸ τοὺς παρόντες τὸν μεταβάλλει καὶ τὸν μεταμορφώνει καὶ ἀληθινὰ τὸν ξαναπλάθει πρὸς τὸ θεϊκότερο, ἀνάλογα μὲ τὸν ἑαυτό του, καὶ τὸν διηγεῖ σὲ δ, τι συμβολίζουν τὰ μυστήρια πού [στὴν Ἑκκλησία τοῦ Θεοῦ] τελοῦνται». Έτσι, σημειώνει ὁ ἄγιος Μάξιμος, «κατὰ τὴν πρώτη εἰσοδο στὴν Ἑκκλησία [τοῦ ἐπισκόπου πού, εἶναι εἰκόνα καὶ τύπος τῆς πρώτης μέσα ἀπ' τὴ σάρκα παρουσίας στὸν κόσμο τοῦτο, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρα μας Χριστοῦ, μὲ τοὺς πιστοὺς] δηλώνεται ἡ ἀποβολὴ τῆς ἀπιστίας, ἡ αὔξηση τῆς πίστης, ἡ ἐλάττωση τῆς κακίας, ἡ πρόδοος τῆς ἀρετῆς, ἡ ἔξαφάνιση τῆς ἀγνοιας, ἡ προσθήκη τῆς γνώσης.

Μὲ τὴν ἀκρόαση τῶν θείων λόγων φανερώνονται τὰ θελήματα καὶ οἱ βουλὲς τοῦ Θεοῦ, ποὺ σύμφωνα μ' αὐτὰ εἰναι ἀνάγκη δλοινὰ παιδαγωγοῦνται καὶ νὰ ζοῦν.

Μὲ τοὺς θείους ὅμνους ποὺ ἀκολουθοῦν [δηλώνεται] ἡ θεληματικὴ συγκατάθεση τῆς ψυχῆς [τοῦ πιστοῦ] πρὸς τὶς ἀρετές, καὶ ἡ πνευματικὴ γλυκύτητα κι εὐχαρίστηση ποὺ δοκιμάζει [αὐτὸς] ἀπ' αὐτές. Μὲ τὴν ἴερη ἀνάγνωση τοῦ ἀγίου Εὐαγγελίου δηλώνεται ἡ συντέλεια τοῦ γῆινου φρονήματος, σὰν νὰ ἥταν ἡ συντέλεια τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου καὶ ὁ ὄλοκληρωτικὸς ἀφανισμὸς τῆς παλιᾶς πλάνης δσων ἐπίστεψαν. Σὲ δσους [δὲ πιστοὺς] ἐπιδιώκουν τὴ μυστικὴ γνώση δείχνει [ἢ ἀνάγνωση τοῦ ἴερου Εὐαγγελίου] τὴ συγκέντρωση καὶ τὴν ἀναφορὰ τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων λόγων στὸν κοινὸν λόγον δλων, ἀφοῦ ἔχει τελειώσει γί' αὐτοὺς καὶ τερματιστεῖ ἡ λεπτομερειακὴ φυσικὴ θεωρία. Μὲ τὸ κλείσιμο τῶν θυρῶν δείχνεται ἡ ἐπιθυμητὴ μετάβαση καὶ μετατόπιση τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ φθαρτὸν κόσμον στὸν νοητό. Κλείνοντας τὶς αἰσθήσεις, σὰν νὰ ἥσαν πόρτες, τὶς καθαρίζει ἀπὸ τὰ εἰδωλα τῆς ἀμαρτίας. Μὲ τὴν εἰσόδο τῶν ἀγίων μυστηρίων, δηλώνεται ἡ τελειότερη καὶ πνευματικότερη καὶ νέα διδασκαλία καὶ γνώση, σχετικὰ μὲ τὴν οἰκονομία τοῦ Θεοῦ γιὰ χάρη μας. Μὲ τὸ θεῖο ἀσπασμό, [γίνεται φανερὴ] ἡ ταυτότητα δλων μὲ δλους καὶ πρῶτα τοῦ καθενὸς μὲ τὸν ἑαυτό του καὶ τὸ Θεό, ταυτότητα κατοχυρωμένη μὲ ὄμδονοια, μὲ ὄμοφροσύνη καὶ ἀγάπη. Μὲ τὴν ὄμολογία τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως [δηλώνεται] ἡ κατάλληλη εὐχαριστία μας γιὰ τοὺς ἀνέλπιστους τρόπους τῆς σωτηρίας μας.

Μὲ τὸν Τρισάγιο [ὅμνο φανερώνεται] ἡ ἔνωση καὶ ισοτιμία μας μὲ τοὺς ἀγίους ἀγγέλους καὶ ἡ ἀκατάπαυστη, ἀρμονικὴ μελαδικότητα τῆς δοξολογίας τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν [Κυριακὴ] προσευχὴ γινόμαστε ἄξιοι νὰ καλοῦμε Πατέρα τὸ Θεό [καὶ ἐπικυρώνεται] ἡ γνησιώτατη υἱοθεσία [μας] μὲ τὴ χάρη τοῦ Αγίου Πνεύματος. Μὲ τὸ «Ἔις Άγιος» καὶ τὰ ὑπόλοιπα [ψάλματα] ἡ χάρη καὶ οἰκειότητα, ποὺ μᾶς ἐνοποιεῖ μὲ τὸ Θεό. Καὶ τέλος, διδάσκει ὁ ἀγιος Μάξιμος μὲ τὴν ἀγία μετάληψη τῶν ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν μυστηρίων, [γίνεται ὀλοφάνερη] ἡ δυνατὴ νὰ πραγματοποιηθεῖ ἐνότητα καὶ ταυτότητα μ' Ἐκείνον κατὰ συμμετοχὴ ἀπὸ δμοιότητα ἐξ αἰτίας τῆς [Θείας Κοινωνίας] ἀξιώνεται ὁ ἀνθρωπος, νὰ γίνει ἀπὸ ἀνθρωπος Θεός».

Μέσα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ «ὅσες δωρεὲς τοῦ Αγίου Πνεύματος πιστεύουμε ὅτι ἔχουμε λάβει ἐδῶ μὲ τὴ χάρη ποὺ δίνει ἡ πίστη, αὐτὲς πιστεύομε ὅτι θὰ λάβωμε στὴ μέλλουσα ζωὴ ἀληθινά, στὴν ἴδια τὴν πραγματικὴ τους ὑπόσταση, ἐπειδὴ φυλάξαμε κατὰ τὴ δύναμή μας τὶς ἐντολές, σύμφωνα μὲ τὴ στερεὴ ἐλπίδα τῆς πίστης μας καὶ τὴ σταθερὴ καὶ ἀδιάψευστη ὑπόσχεση Ἐκείνου ποὺ μᾶς ὑποσχέθηκε [τὴν υἱοθεσία]. Καὶ θὰ βρεθοῦμε ἀπὸ τὴ χάρη τῆς πίστης στὴ χάρη τῆς μορφῆς θὰ μᾶς μεταμορφώσει δηλαδὴ ὁ Θεός καὶ Σωτῆρας μας Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὸν ἑαυτό Του, ἀφοῦ ἀφαιρέσει ἀπὸ ἡμᾶς τὰ γνωρίσματα τῆς φθορᾶς καὶ μᾶς χαρίσει τὰ ἀρχικὰ μυστήρια, ποὺ ὑποδηλώθηκαν μὲ τὰ ἐδῶ αἰσθητὰ σύμβολα [μέσα στὴν Ἐκκλησία]».

Σκικληγιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

Έκδημία Μητροπολίτου πρώην Θεσσαλονίκης κυρού Άνθιμου

Τερός τρισάγιο, ἐνώπιον τοῦ σεπτοῦ σκηνώματος τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου πρώην Θεσσαλονίκης κυροῦ Άνθιμου, ἐτέλεσε τήν Πέμπτη 13 Μαρτίου 2025, δ. Σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγος. Ο Σεβασμιώτατος, πληροφορηθεῖς τήν πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ ἀειμνήστου Τεράρχου, μετέβη στὸν Καθεδρικὸ Ναό τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Θεσσαλονίκης, δπου ἀπὸ τίς 7:30 τὸ ἀπόγευμα, ἐκτίθετο πρὸς προσκύνησην σορὸς τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου. Ο Σεβ. κ. Θεολόγος, ἐδεήθη ὑπὲρ μακαρί-

επισκόπου Αθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου. Οἱ δύο μεγάλοι αὐτοὶ Ποιμένες μοιφαζόταν κοινὰ πνευματικὰ δράματα γιὰ τὴν Ἑκκλησία καὶ τὴν Ἑλλάδα. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἱερός τους σύνδεσμος παρέμεινε δυνατός, εἰλικρινῆς καὶ οὐσιαστικός, ἕως τέλους.

Ο Σεβ. Ποιμενάρχης τῆς Ἑκκλησίας τῶν Σερρῶν, εὐχήθηκε ἐπίσης ἀδελφικῶς στὸν παριστάμενο Παναγιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Φιλόθεο, κατὰ πάντα ἄξιο διάδοχο τοῦ μεταστάντος σεπτοῦ Τεράρχου, ὁ ὅποιος τὸν διηκόνησε μὲ πολλὴ ἀγάπη, ὡς γνήσιος υἱὸς ἔως τέλους, τὴν ἐξ ὑψους παρηγορία, ἀναφερόμενος μετὰ θερμῶν λόγων στὴν πολυτάλαντη προσωπικότητα τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Άνθιμου. «Ο ἀείμνηστος Τεράρχης, εἶπε δ Σεβασμιώτατος, διηκόνησε γιὰ μισὸ αἰῶνα, ὡς Αρχιερεὺς τὴν Ἑκκλησία μας μὲ πίστη, ἀγιοπνευματικὴ ἐνόραση, θυσιαστικὸ φρόνημα, καθαρὸ καὶ ἀσυμβίβαστο λόγο, φιλάνθρωπη διάθεση τὸ ἀγιώτατο μυστήριο τῆς Ἑκκλησίας. Ἐπλούτισε τὴν Ἑκκλησία μας μὲ πολλὰ πνευματικά τοῦ ἀναστήματα, ὑπῆρξε πράγματι μία ἐμβληματικὴ ἐκκλησιαστικὴ προσωπικότητα πρώτου μεγέθους, μία ἐξαιρετικὴ εὐλογία τοῦ Θεοῦ στὴν Ἑκκλησία καὶ τὴν Πατρίδα μας, ἐνας καλὸς καὶ ἀφοσιωμένος ποιμένας μὲ ὑψηλὰ καὶ ἀγια δράματα γιὰ τὴν Ἑκκλησία μας, ἐνας θαρραλέος δμολογητής τῆς πίστεως, ἐνας σπουδαῖος καὶ πρωτοποριακὸς ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ἐνας αὐθεντικὸς πατριώτης». .

ας μνήμης καὶ αἰώνιου ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κοιμηθέντος Ἀρχιερέως, θέλοντας μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ τιμήσει τὴν μεγάλη ἐκκλησιαστικὴ προσφορὰ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Άνθιμου, δ ὅποιος, ἐκτὸς δλων τῶν ἀλλων, ὑπῆρξε εἰλικρινῆς συνοδοιπόρος καὶ γενναῖος συναγωνιστὴς τοῦ ἀοιδίμου Αρχι-

Σικκησιαστικές Σίδησεις και Χρονικά

«Η Έκκλησία είναι και πνευματικό Πανδοχείο και Θεραπευτήριο Ψυχῶν»

Πραγματοποιήθηκε, την Δευτέρα 10 Μαρτίου 2025, η γενική Σύναξη των 50 συνολικών Πνευματικών-Έξομολόγων της κατά Σέρρας και Νιγρίταν Έκκλησίας, στὸν ιερὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Πλαμμ. Ταξιαρχῶν Σερρῶν, μὲ γενικὸ θέμα: «Τὸ λειτουργῆμα τῆς ιερᾶς Έξομολογήσεως». Όμιλητῆς στὴν ὡς εἰρηται Σύναξη, ἦταν ὁ πανοσιολ. ιερομόναχος π. Λουκᾶς Γρηγοριάτης, ἀδελφὸς τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Όσίου Γρηγορίου Ἅγ. Ὁρους.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς κατανυκτικῆς ἀκολουθίας τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων, ποὺ τελέσθηκε στὸ ιερὸν Μητροπολιτικὸν Παρεκκλήσιο Ἅγ. Κων/νου καὶ Ἐλένης, ὁ Σεβ. κ. Θεολόγος προχείρισε σὲ Πνευματικούς τὸν πανοσ. Αρχιμανδρίτη π. Πορφύριο Μπαρμπούτη καὶ τοὺς αἰδεσιμ. Σταυρ. Οἰκονόμους π.

Αντώνιο Τολίδη, Γεώργιο Αντωνιάδη, Χαράλαμπο Βογιατζόγλου, Ἀλκιβιάδη Ζιώγα καὶ Στυλιανὸν Πλακανδάρα, εὐχόμενος πατρικῶς νὰ ὀδηγήσουν μὲ τὸ ἐπιτραχήλιο τοὺς πολλὲς ψυχὲς στὸν Παράδεισο, δηλαδὴ στὸν Χριστό.

Ο Σεβ. κ. Θεολόγος, ἀναφέρθηκε στὶς βασικὲς ἀγιογραφικές, πνευματικές, ἐκκλησιολογικές καὶ ιεροκανονικές ἀρχὲς τοῦ λειτουργῆματος τῆς Πνευματικῆς Πατρότητος, στὸν σκοπό, στὶς προϋποθέσεις καὶ στὶς ὡφέλειές του, ὑπογραμμίζοντας μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἔξῆς: «Ἄδιαλείπτως ἡ φιλόστοργη Μητέρα μας Έκκλησία, ὡς τὸ μυστήριο τῆς συνέχους θεραπευτικῆς, φωτιστικῆς καὶ ἀγιαστικῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο, μεριμνᾶ καὶ γιὰ τὴν πνευματικὴν ἐνίσχυση καὶ ἀνεφοδιασμὸ τῶν ιερουργῶν τῶν θείων μυστηρίων, οἱ ὅποιοι ὡς φρυκτῶροι ἀκοιμητοὶ τοῦ θείου φωτὸς τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, ἐργάζονται, ὡς ὑπηρέτες Χριστοῦ καὶ οἰκονόμοι τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ (Α' Κόρ. 4, 1) στὴν Έκκλησία τὸ

Σκκλησιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

ίερὸν ἔργον τοῦ ἀγιασμοῦ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Τὸ θεόσδοτο, ιερώτατο καὶ φιλανθρωπότατο μυστήριο τῆς εἰρηνεύσεως καὶ καταλλαγῆς, ὡς εὐλογημένος καρπὸς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας καὶ ἔργο θεραπείας τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν ἐκ τῶν καταστροφικῶν συνεπειῶν τῆς ἀμαρτίας, πρέπει νὰ διακονεῖται μὲ ταπεινὸ φρόνημα καὶ ὑψηλὴ συναίσθηση τῆς τιμῆς, τῆς εὐλογίας, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐθύνης ἔναντι τοῦ Κυρίου μας, τῆς Ἑκκλησίας Του καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ».

«Ἡ ἀγία Ὁρθοδοξία μας ἀποτελεῖ εὐλογία, προνόμιο, χάρισμα καὶ κυρίως εὐθύνη»

Στὸ πλαίσιο τῆς λειτουργικῆς καὶ εὐχαριστιακῆς Συνάξεως στὸν ίερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Πάμμ. Ταξιαρχῶν Σερρῶν, μὲ Πράξη τοῦ Σέβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου, καθιερώθηκε, κατὰ τὴν «Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας» ἑκάστου ἔτους, ἡ τέλεση ίεροῦ, Αρχιερατικοῦ μνημοσύνου, ὑπὲρ

μακαρίας ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν 102 συνολικῶς ἀοιδίμων Τεραρχῶν, ποὺ ἀπὸ τὰ πρῶτα ἀκόμη χριστιανικὰ χρόνια (5ος μ.Χ. αἰῶνας) ἐκοπίασαν γιὰ τὴν σπορὰ τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου, ἀγίασαν Αρχιερατικῶς τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ, διεποίμαναν εὐαγγελικῶς καὶ ἀποστολομιμήτως τὴν Σερραϊκὴν Εκκλησίαν.

Ο Σεβ. Ποιμενάρχης τῆς Εκκλησίας τῶν Σερρῶν καὶ τῆς Νιγρίτης κ. Θεολόγος, δύμήσης ἐμπνευσμένως, τονίζοντας μεταξὺ ἀλλων καὶ τὰ ἔξης: «Πρώτη Κυριακὴ τῆς Αγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, σήμερα καὶ ἡ Μητέρα Ὁρθόδοξης Εκκλησία μας, δριστεῖ νὰ τιμοῦμε λειτουργικῶς καὶ εὐχαριστιακῶς τὴν μεγάλη ἑορτὴ τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ίερῶν εἰκόνων, ἡ δοπία ἔχει πολλὰ καὶ ὀφέλιμα νὰ μᾶς διδάξει γιὰ τὸ χθές, ἀλλὰ καὶ τὸ σήμερα τῆς ζωῆς μας. Η Μητέρα μας Εκκλησία, ὡς τὸ θεανθρώπινο Σῶμα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, πορεύεται, "κατάστικτος τοῖς μώλωψι, ἀλλὰ καὶ πανσθενουργός", δύο χιλιάδες χρό-

Σικκησιαστικές Σίδησεις και Χρονικά

νια στήν ἀνθρώπινη ἴστορία, παραμένουσα δρθια, ὑπηρετοῦσα τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δεικνύουσα τὸν δρόμο γιὰ τὸν οὐρανὸν καὶ ἀναπαύουσα τὶς ἀνάγκες τοῦ λαοῦ μας. Η ἀγία Όρθοδοξος Ἐκκλησία, τῆς δοκίας χάριτο Θεοῦ εἴμεθα μέλη, ἡ μία καὶ μόνη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, φανερώνει στὸν κόσμο τὸ ὑπέρλογο καὶ φιλανθρωπότατο μυστήριο τοῦ Χριστοῦ, τὸ δόγμα βιοῦται ἡσυχαστικῶς, εὐχαριστιακῶς, λειτουργικῶς, ἐν ἀπλότητι καὶ ἀφελότητι καρδίας μέσα στὸ ἀγιασμένο χῶρο τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὕτη ἡ Ἐκκλησία, τὸ διδασκαλεῖο τῆς ἀγιότητος καὶ τὸ ἀγνευτήριο τῶν ἀνθρώπινων ψυχῶν διασώζει τὴν πραγματικὴ ἀξία τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου ὡς εἰκόνος τοῦ Θεοῦ. Η δυναμικὴ αὕτη πορεία τοῦ ἀνθρώπου μαζί μὲ τὸν Χριστὸ καὶ μὲ προορισμὸ τὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ κρύβει μέσα τῆς ἐνα πλοῦτο, ἐνα σωτήριο κάλλος, τὸ μεγαλεῖο τῶν ὅποιων ἵσως στὸ παρόντα αἰῶνα ποτὲ δὲν θὰ ἀντιληφθοῦμε στὸ σύνολό του. Η Όρθοδοξία εἶναι ἔμπειρία πίστεως καὶ ζωῆς, θεωρία καὶ πρᾶξις, λόγος καὶ ἥθος, ἀλήθεια καὶ ἐλευθερία, κλῆσις καὶ κοινωνία, ἀποστολὴ καὶ διακονία, μαρτυρία καὶ μαρτύριο, φῶς καὶ ἀνάστασις. Η πολύτιμη Όρθοδοξία μας, ὁ πνευματικὸς καὶ ἔθνικός μας πλοῦτος, δὲν εἶναι θεωρητικὸ ἀφήγημα, οὔτε μουσειακὸ εἶδος, ἀλλὰ ἀποτελεῖ δύναμη, τρόπο καὶ ποιότητα ζωῆς. Ο, τι πιστεύουμε αὐτὸ καὶ ἀγωνιζόμεθα νὰ ζοῦμε. Η ὄρθοδοξη πίστις μας εἶναι ἡ βάσις καὶ τὸ θεμέλιο ὄλοκληρης τῆς ζωῆς μας». Τέλος, μετὰ

τὴν ἀπόλυτη τῆς Θ. Λειτουργίας, πραγματοποιήθηκε ἡ λιτάνευση τῶν πανσεβασμίων εἰκόνων, κατὰ τὴν ὅποια ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου τὸ «Σύμβολο τῆς Πίστεως» καὶ τὸ «Συνοδικὸ τῆς Όρθοδοξίας», συμφώνως πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴ τάξη καὶ παράδοση.

«Ἡ θεοσύστατος νηστείᾳ, τελεσφόρῳ φάρμακο τῆς ψυχῆς»

Ημέρα εὐφρόσυνος ἀνέτειλε γιὰ τὴν κατὰ Σέρρας φιλομάρτυρα Ἐκκλησία, τὸ Σάββατο Α' ἐβδομάδος τῶν Νηστειῶν τῆς Αγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καθὼς πανευκλεῶς ἐορτάζει τὴν ἀνάμνηση τοῦ διὰ κολλύβων θαύματος τοῦ Αγίου, ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου του Τήρωνος, κατὰ τὴν δοπία, μετὰ πάσης λαμπρότητος, πανηγυρίζει ὁ παλαιόφατος ἱερὸς Καθεδρικὸς καὶ Προσκυνηματικὸς Ναὸς τῶν, ἀπὸ ἀρ-

Σκιληγοιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

χαιοτάτων χρόνων, προστατῶν καὶ ἐφόρων τῆς Ἰστορικῆς Μητροπόλεως τῶν Σερρῶν, Αγίων Θεοδώρων.

Τὴν Παρασκευὴ 7 Μαρτίου 2025, παραμονὴ τῆς μεγάλης ἀγιωνύμου ἑορτῆς, στὶς 7:00 τὸ ἀπόγευμα, τελέσθηκε ὁ πανηγυρικός, πολυαρχιερατικὸς Ἐσπερινὸς καὶ ἡ ἀκολουθία τῶν Α' Χαιρετισμῶν πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, στὸν ὡς εἴρηται ἑορτάζοντα ἵερὸ Ναό, χοροστήσαντος τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Δορυλαίου κ. Δαμασκηνοῦ, συγχοροστατησάντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μιλήτου κ. Ἀποστόλου, Καθηγουμένου τῆς Βασιλικῆς, Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἅγ. Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας Βασιλικῶν Χαλκιδικῆς καὶ τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου. Μετά τὴν εὐλόγηση τῆς ἑόρτιας ἀρτοκλασίας, ὁ Θεοφ. Δορυλαίου κ. Δαμασκηνὸς ἐκήρυξε τὸν θ. λόγο, ἀναφερόμενος, μὲ γλαφυρότητα καὶ θεολογικὴ ἐνάργεια, στὸ ἑορταζόμενο γεγονός, καθὼς καὶ στὴν δύναμη τῆς πίστεως, προτρέποντας τὸ πυκνὸ ἐκκλησίασμα νὰ μὴν χάνει τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν αἰσιοδοξία του, ἔχοντας βαθιὰ πίστη στὸν Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ Χριστό. Τὸ Σάββατο 8 Μαρτίου, τελέσθηκε, στὸν Καθεδρικὸ καὶ Προσκυνηματικὸ Ναὸ τῶν Σερρῶν, ἡ πανηγυρική, πολυαρχιερατικὴ θ. Λειτουργία, προεξάρχοντὸς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μιλήτου κ. Ἀποστόλου, συνιερουργησάντων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου καὶ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Δορυλαίου κ. Δαμασκηνοῦ.

Τὸν ἰεροψαλτικὸ χορὸ ἐκόσμησε λαμπρῶς ὁ Πρωτοψάλτης τοῦ ἰεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Θεσσαλονίκης κ. Στυλιανὸς Ζαχαρίου.

Στὴν ἑόρτιο λατρευτικὴ σύναξη παρέστησαν, ἐπίσης συμπροσευχητικῶς, μεταξὺ ἄλλων καὶ ὁ Ἀντιπεριφερειάρχης Σερρῶν κ. Παναγιώτης Σπυρόπουλος, ἡ Δήμαρχος Σερραίων κ. Β. Μητλιάγκα, ἡ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Σερρῶν κ. Χρυσούλα Δρίγκα, Δημοτικοὶ καὶ Περιφερειακοὶ Σύμβουλοι, ὁ Διοικητὴς τῆς 10ης Μηχανοποιημένης Ταξιαρχίας κ. Γεώργιος Λιάμπας, ἐκπρόσωποι τῶν Αστυνομικῶν καὶ λοιπῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου καὶ μέγα πλῆθος λαοῦ, ποὺ προσῆλθαν γιὰ νὰ λάβουν τὴν χάρη τῶν μεγάλων στρατιωτικῶν Αγίων.

Τὸν θ. λόγο ἐκήρυξε ἐμπνευσμένως καὶ μὲ θεολογικὸ βάθος ὁ Σεβ. Μιλήτου κ. Ἀπόστολος, ὁ ὅποιος ἀναφέρθηκε στὴ ζείδωρῃ χάρῃ τῶν Ἅγ. Θεοδώρων, καθὼς καὶ στὴ δύναμη τοῦ Θεοδίδακτου θεσμοῦ τῆς νηστείας στὸν πνευματικὸ ἀγῶνα τῶν πιστῶν, σημειώνοντας μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἔξῆς: «Κυρίαρχῃ θέσῃ στὸν πνευματικὸ μας ἀγῶνα κατέχει ἡ θεοσύστατη νηστεία. Μὲ τὴν νηστεία καὶ τὴν ἐν γένει ἐγκράτεια "ταπεινώνεται" τὸ φιλόσαρκο φρόνημα, ἀνακαίνιζεται καὶ δυναμοῦται ὁ ἕσω τῆς καρδίας ἀνθρωπος. Η νηστεία μας, ἡ ἀσκησή μας γενικότερον, καρποφοροῦν ὅταν γίνονται μὲ χαρὰ καὶ ταπεινὸ φρόνημα, χωρὶς ἀνθρωπάρεσκη διάθεση, ποὺ συχνὰ γεννιέται μέσα μας, μὲ στόχο νὰ μᾶς θαυμάσουν οἱ ἀνθρωποι καὶ νὰ μᾶς

Σικκησιαστικές Σίδησεις και Χρονικά

έπαινέσουν. Ως φάρμακο κατὰ τῶν παθῶν, ἡ θεάρεστος νηστεία, μᾶς χαρίζει ύγεια ψυχῆς καὶ σώματος».

Ακολούθως, εὐλογήθηκαν τὰ έόρτια κόλλυβα τῶν Ἅγ. Θεοδώρων καὶ τελέσθηκε, κατόπιν πρωτοβουλίας τοῦ Συλλόγου Πελοποννησίων Σερρῶν, ἵερὸς μνημόσυνο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς μεγάλης ἡρωικῆς μορφῆς τοῦ Ἀρχιστρατήγου, κατὰ τὴν ἐθνικὴν Παλιγγενεσία τοῦ 1821, Θεοδώρου Κολοκοτρώνη. Στὴν συνέχεια, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης τῆς Σερραϊκῆς Εἰκλησίας κ. Θεολόγος, ἐσημείωσε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἔξῆς: «Οἱ μνῆμες τῶν ἀγίων τῆς πίστεώς μας, ὁδηγοῦν ὅλους μας σὲ πνευματικὸν ἀναβαπτισμόν, ἐπικαιροποιοῦν καὶ παροντοποιοῦν, μὲν ἐναν τῷ πότῳ μοναδικὸν καὶ συγκλονιστικὸν τὸ μυστήριο τῆς πίστεώς μας στὸν Χριστό. Μᾶς στερεώνουν στὴν πίστη μας στὸν Θεό καὶ μᾶς βεβαιώνουν δτὶ Ἐκεῖνος εἶναι παρῶν στὴν ζωὴ μας, εὐεργετικὰ καὶ προστατευτικά. Όσον δμας καὶ ἔδν ἐργάζεται ὁ διάβολος τὸ καταστροφικὸν του ἔργο, Κύριος τῆς ἱστορίας εἶναι μόνον ὁ Τριαδικὸς Θεός, ὁ Οποῖος ἔχει τὴν μέριμνα καὶ τὴν πρόνοιά Του γιὰ τὸν λαό Του. Ανέχεται πρὸς καιρόν, μακροθυμεῖ φιλανθρώπως ἀναμένοντας τὴν μετάνοια, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐγκαταλείπει τὸν λαό Του. Ἐχει πάντοτε τὴν μέριμνα Του γιὰ τὸν κόσμο. Ο τελικὸς λόγος ἀνήκει ἀποκλειστικὰ σ' Ἐκεῖνον. Ἐπιτρέπει τοὺς πειρασμούς, ἀνέχεται τὴν δράση τοῦ διαβόλου γιὰ νὰ ἀναδεικνύονται καὶ νὰ απεφανώνονται οἱ ἐκλεκτοί Του».

Ο σεπτὸς Ποιμενάρχης τῆς Εἰκλησίας τῶν Σερρῶν εὐχαρίστησε, μὲ εὐγνωμοσύνη τοὺς δύο λαμπροὺς Ιεράρχες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ποὺ ἐλάμπουν μὲ τὴν ἴεροπρεπῆ καὶ ἀρχοντικὴ λειτουργικὴ τους παρουσία τὴν ἐφετεινὴ πανήγυρη τῶν Ἅγ. Θεοδώρων, τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Μιλήτου κ. Απόστολο, πολιό, σοφὸ καὶ διαπρεπῆ Ιεράρχη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, διακρινόμενο γιὰ τὴν σύνεση, τὴν βαθιὰ γνῶση τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων καὶ τὴν ἀρχοντικὴ καρδιὰ καὶ τὸν Θεοφ. Επίσκοπο Δορυλαίου κ. Δαμασκηνό, βοηθὸ Επίσκοπο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἐκ τῆς εὐάνδρου Κρήτης καταγόμενο καὶ διακρινόμενο, γιὰ τὴν λιπαρὴ θεολογικὴ του παιδεία, τὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα καὶ τὸ μειλίχιον τοῦ χαρακτῆρος του.

Τέλος, πραγματοποιήθηκε, στὶς πέριξ τοῦ ἴεροῦ Ναοῦ ὁδούς, ὑπὸ τοὺς ἥχους τῆς Φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου Σερρῶν, ἡ καθιερωμένη λιτάνευση τῆς ἴερᾶς εἰ-

Σκκληγοιαδικές Σύδισεις και Χρονικά

κόνος τῶν Ἅγ. Θεοδώρων καὶ τῆς χαριτοβρύτου κάρας τοῦ μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου, τιμαλφεστάτου δώρου βυζαντινοῦ Αὐτοκράτορος, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τοῦ Ιωάννου Καντακουζηνοῦ στὸν περιώνυμο Καθεδρικὸ Ναὸ τῶν Σερρῶν. Τέλος, ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μαξίμου, τοῦ διαποιμάναντος θεοφιλῶς τὴν χριστόλεκτον ποίμνην τῆς κατὰ Σέρρας καὶ Νιγρέταν Έκκλησίας τοῦ Χριστοῦ (1984-2003), ἐψάλη ἀπὸ τὸν Σεβ. Μιλήτου κ. Απόστολο ἵερο τρισάγιο, ὑπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του, μὲ ἀφορμὴ καὶ τὴν συμπλήρωση εἴκοσι δύο ἔτῶν (+5-3-2003), ἀπὸ τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας του.

Τερατικὴ Σύναξη ἐνημερώσεως γιὰ τὴν νόσο Alzheimer στὴν Έκκλησία τῶν Σερρῶν

Γενικὴ Σύναξη τῶν κληρικῶν τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρέτης,

πραγματοποιήθηκε τὴν Πέμπτη 6 Μαρτίου 2025, στὶς 11:00 τὸ πρῶτο, στὸν ἱερὸ Ναὸ Ἅγ. Σπυρίδωνος Σερρῶν, μὲ κεντρικὸ ἄξονα ἀναφορᾶς τὴν ὑπεύθυνη ἐνημέρωση καὶ τὴν ποιμαντικὴ ἀντιμετώπιση συγχρόνων ψυχολογικῶν καὶ ψυχιατρικῶν προβλημάτων ὑγείας, ὡς ἡ νόσος Alzheimer. Η Νευρολόγος – Ψυχίατρος κ. Μαγδαληνὴ Κώστα – Τσολάκη, Όμοτιμος Καθηγήτρια τοῦ Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ιδρύτρια καὶ Πρόεδρος τῆς Έλληνικῆς Έταιρείας καὶ τῆς Πανελλήνιου Όμοσπονδίας τῆς νόσου Alzheimer καὶ τῶν συναφῶν διαταραχῶν, ὁμίλησε μὲ θέμα: «Νέα ἐπιστημονικὰ δεδομένα γιὰ τὴν ἀνοίᾳ», ὡς μία εὐκαιρία συγχρόνου προσεγγίσεως στὴν διάγνωση, τὴν θεραπεία, τὴν υποστήριξη, καθὼς καὶ τὴν βελτίωση τῆς ποιότητος ζωῆς τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν φροντιστῶν τούς. Ή ἐκλεκτὴ ὁμιλήτρια προσεγγίζοντας τὸ θέμα ιατρικά, πνευματικά, ἡθικά καὶ κοινωνικά, μὲ ἐπιστημονικό, τεκμηριωμένο καὶ γλαφυρὸ λόγο, προσέφερε στὸ ἀκροατήριο εὐκαιρίες ὑπευθύνου ἐ-

Σικκησιαστικές Σίδησεις και Χρονικά

νημερώσεως, γονίμου προβληματισμού και έποικοδομητικού διαλόγου.

Ο Σεβασμιώτατος, τέλος, άνακοινωσε τὴν πρόθεση δημιουργίας, πολὺ συντόμως, συγχρόνου Έκκλησιαστικοῦ Κέντρου ἐνημερώσεως γιὰ τὴν νόσο Alzheimer, τὸ ὅποιο σὺν Θεῶ, θὰ λειτουργήσει ὑπὸ τὴν σκέπη τῆς τοπικῆς Έκκλησίας, σὲ συνεργασίᾳ μὲ τοὺς ἀρμοδίους φορεῖς καὶ θεράποντες τῆς ἴατρικῆς ἐπιστήμης καὶ κατέληξε λέγοντάς: «Ἡ Έκκλησία ἔμπνέει καὶ στηρίζει ἔμπρακτως καὶ ἀποτελεσματικῶς, μὲ τὴν πίστη, τὴν θεία χάρη, τὸ ἡθος, τὴν μαρτυρία Τῆς καὶ τὴν ποιότητα τοῦ λόγου καὶ τοῦ ἔργου Τῆς, τὸν ἀναγκεμένο καὶ πονεμένο ἀνθρώπο στὸν καθημερινό του ἄγῶνα».

«Ἡ μετάνοια μᾶς ἀνοίγει τὸν οὐρανὸ καὶ μᾶς εἰσάγει στὸν Παράδεισο»

Τὴν «Κυριακή της Τυρινῆς», 2 Μαρτίου 2025, στὶς 6:00 τὸ ἀπόγευμα, τελέσθηκε, μὲ Αρχιερατικὴ χοροστασία καὶ ἔποικο-

δομητικὴ διμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου, στὸν Ἱερὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ Παμμ. Ταξιαρχῶν Σερρῶν, δ' Α' Κατανυκτικὸς Ἐσπερινὸς τῆς Αγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, μὲ τοὺς ὁραιότατους ὅμιλους περὶ νηστείας, μετανοίας, ταπεινοφροσύνης καὶ συγχωρητικότητος, ποὺ καλλιεργοῦν στὴν ψυχὴ τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν τὸ ἀγωνιστικὸ φρόνημα καὶ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Νυμφίο Χριστό. Νωρὶς τὸ ἀπόγευμα, εἶχαν τοποθετηθεῖ στὸ κέντρο τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, ἡ θαυματουργὸς βυζαντινὴ εἰκόνα τοῦ Κυρίου Παντοκράτορος, προερχομένη ἀπὸ τὸ χωρίο τῶν Στεφανινῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας τῶν Σερρῶν καὶ χαριτόβρυτα ἀποτμήματα Ἱερῶν λειψάνων, πρὸς προσκύνηση καὶ πνευματικὴ ἐνίσχυση τοῦ μεγάλου πλήθους πιστῶν, ποὺ εἶχε κυριολεκτικῶς κατακλύσει τὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Σερρῶν. Στὸ τέλος, ἀναπέμφθηκε ἀπὸ τὸν Σεβ. κ. Θεολόγο, ἡ συγχωρητικὴ εὐχὴ καὶ πραγματοποιήθηκε, κατὰ τὸ Ἱε-

Σκκλησιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

ρό ξθος, δύ ασπασμός τής συγχωρήσεως, πρὶν τὴν εἴσοδο στὴν ἀγία καὶ μεγάλη Τεσσαρακοστή.

«Ποτὲ ξανά!»

Η Έκκλησία τῶν Σερρῶν καὶ τῆς Νιγρίτης, συμμετέχουσα μὲ συνοχὴ καρδίας στὴν πάγκοινη θλίψη, γιὰ τὴν σιδηροδρομικὴ τραγωδία τῶν Τεμπῶν, ποὺ ἐπισυνέβη κατὰ μῆνα Φεβρουάριο τοῦ ἔτους 2023, ἐκάλεσε τοὺς πιστοὺς σὲ θερμὴ προσευχή, κατὰ τὸ Αρχιερατικὸ Τρισάγιο, ποὺ ἀναπέμφθηκε τὴν Παρασκευὴ 28 Φεβρουαρίου 2025, στὶς 10:00 τὸ πρωὶ, στὸν ἵερο Μητροπολιτικὸ Ναὸ Παμμ. Ταξιαρχῶν Σερρῶν, γιὰ τὴν ἀνάπταυση τῶν ψυχῶν τῶν 57 ἀθώων θυμάτων τῆς φρικτῆς αὐτῆς τραγωδίας. Στὴν ἵερᾳ ἀκολουθίᾳ, παρευρέθησαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὁ Ἀντιπεριφερειάρχης Σερρῶν κ. Παναγιώτης Σπυρόπουλος, οἱ Δήμαρχοι Σερραίων καὶ Βισαλτίας κ. κ. Βαρβάρα Μητλιάγκα καὶ Εὐανθία Πλιάκου, Περιφερειακοὶ καὶ Δημοτικοὶ Σύμβουλοι καὶ πλῆθος κόσμου.

Στὸν περιεκτικὸ καὶ ἐπιστηρικτικὸ σύντομο λόγο του, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγος, ἀνέφερε δτὶ ή πικρὴ αὐτὴ συγκυρία προσφέρει ἴδιαιτέρως δυνατά, διδακτικὰ καὶ ἐπίκαιρα μηνύματα, τονίζοντας μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἔξης: «Χρέος ἵερό, ἐπιτελοῦμε ὡς Έκκλησία, κοινωνία δηλαδὴ πίστεως, ἀγάπης καὶ προσευχῆς, πικρὸ δόμως καὶ ὀδυνηρό, αὐτὸ τῆς προσευχητικῆς μνημονεύσεως τῶν

όνομάτων τῶν 57 ἀθώων θυμάτων τῆς ἀνείπωτης σιδηροδρομικῆς τραγωδίας, ποὺ ἐπισυνέβη, πρὸ δύο ἑτῶν στὴν περιοχὴ τῶν Τεμπῶν καὶ ἐβύθισε δλόκληρη τὴν Πατρίδα μας στὸ πένθος καὶ τὴν ὁδύνη. Γιὰ τοὺς "ἀγγέλους" τῆς Πατρίδος μας, ποὺ ἀνοιξαν τόσο πρόωρα τὰ φτερά τους καὶ πέταξαν στοὺς οὐρανούς, τὰ χρυσά παιδιά τῆς Ἑλλάδος μας καὶ τοὺς ἀδελφούς μας, ποὺ βρήκαν βίαιο καὶ ἀδικο θάνατο στὰ Τέμπη, ἡ Έκκλησία μας, ὡς πολύτεκνος Μητέρα, μὲ συνοχὴ καρδίας πονᾶ, προσεύχεται, συμπαρίσταται. Τὸ φωνάζει δυνατὰ καὶ τὸ ἀπαιτεῖ δικαίως δλόκληρη ἡ βαρυαλγοῦσα Ἑλλάδα μας. Νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὴν ἔθνικὴ αὐτὴ τραγωδία μὲ προσευχή, ἐνότητα, ἀλληλεγγύη, ἐνσυναίσθηση καὶ ἀπόφαση νὰ μὴν ἐπαναληφθεῖ ποτὲ ξανὰ μιὰ τέτοια τραγωδία. Ποτὲ ξανὰ νὰ μὴν θρηνήσουν γονεῖς ἐπάνω στοὺς τάφους τῶν παιδιῶν τους! Ποτὲ ξανὰ νὰ μὴν ἀπλωθεῖ τὸ πεν-

Σικκησιασμικές Σίδησεις και Χρονικά

θηρό πέπλο τῆς βαρειᾶς ὁδύνης στὶς ψυχὲς τόσων ἀνθρώπων! Ποτὲ ξανὰ τόσα δάκρυα, τόσος πόνος, τόση θλίψη».

«Ο Οἶκος τοῦ Πατρός μας, ἡ Ἐκκλησία, σχολεῖο μετανοίας καὶ θεραπευτήριο ψυχῶν»

Στὸν ίερὸν Ναὸν Ἅγ. Γεωργίου Εὐαγγελιστρίας Λαχανά, ιερούργησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρέντης κ. Θεολόγος, τὴν Κυριακὴν 16 Φεβρουαρίου 2025. Στὴν ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὴν Εὐαγγελικὴν περικοπὴν τοῦ «Ἄσωτου υἱοῦ» (Λκ. 1ε' 11-32) δύμιλία του, δὲ Σεβασμιώτατος προσέφερε στὸ ἔκκλησίασμα, λόγους ψυχωφελεῖς καὶ ἐπιστηρικτικούς, μὲ θεολογικὴν καὶ πατερικὴν τεκμηρίωσην, γιὰ τὸν προκείμενο πνευματικὸν ἀγῶνα τῶν πιστῶν, ὑπογραμμίζοντας μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἔξῆς: «Ἐχοντες ἥδη εἰσέλθει, μὲ τὴν πλουσιόδωρη ἀγάπη τοῦ ἀγίου Θεοῦ, στὴν κατανυκτικοτάτην περίοδο τοῦ ίεροῦ Τριωδίου, ἡ

ἀγία Μητέρα μας Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, μᾶς προετοιμάζει πνευματικῶς, νὰ ἀγωνισθοῦμε γιὰ τὴν κατάκτηση τῶν ὑψηλῶν κορυφῶν τοῦ πνεύματος, ποὺ μᾶς φέρνουν κοντύτερα στὸν ποθεινότατο Σωτῆρα μας, Ἰησοῦ Χριστό. Η παραβολὴ τοῦ «Ἄσωτου υἱοῦ» ἢ τοῦ «Ἐύσπλάχνου Πατέρα», γνωστὴ καὶ προσφιλὴς σὲ ὅλους μας, προβάλει τὴν μεγάλη σημασία τῆς μετανοίας καὶ τῆς συγχωριτικότητος. Ο Κύριος μας, μᾶς ὑπενθυμίζει διὰ δὲν ὑπάρχει ἀμαρτία, ποὺ μπορεῖ νὰ ὑπερβεῖ τὴν ἀπειρη ἀγάπη καὶ φιλανθρωπία Του. Η εἰλικρινὴς μετάνοια, ἡ χωρίς δικαιολογίες καὶ ὀραιοποιήσεις, αὐτή, ποὺ συνοδεύεται μὲ ταπείνωση καὶ συντριψὴ καρδίας, ἐλκύει τὴν συγχώρεση καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Η μετάνοια, δταν δὲν είναι ἀπλῶς ἔνα αἴσθημα μεταμέλειας, ἀλλὰ κίνηση ἐπιστροφῆς στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπόφραση ἐγκατάλειψης τῆς ἀμαρτίας, ἔχει τὴν δύναμην νὰ ἀναστήσει τὴν νεκρωμένη ἀπὸ τὰ πάθη καρδιά μας, νὰ μεταμορφώσει τὴν ζωὴ μας, νὰ διαγράψει δλα ἐκεῖνα τὰ λάθη, ποὺ μᾶς βαραίνουν καὶ φαντάζουν ἀνυπέρβλητα. Υπάρχει, λοιπόν, ἡ δυνατότητα τῆς ἀποκατάστασης τῆς κοινωνίας μας μὲ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ μὲ τὸν συνάνθρωπό μας, ἡ ἐπιλογὴ τῆς ἐπιστροφῆς μας, τῆς διαγραφῆς τῶν λαθῶν μας, διὰ τῆς μετανοίας. Άς μήν λησμονοῦμε, ἀδελφοί, διὰ οὐδέποτε ὁ φιλεύσπλαχνος Θεὸς καὶ Πατέρας μας στέκεται στὴν ἀμαρτίᾳ, ἀλλὰ ἀντιθέτως, ἐπιτρέπει ἐλευθέρως νὰ γνωρίσουμε, μέσα ἀπὸ τὶς περιπλανήσεις μας, τὴν

Σκιχηγοιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

ύπαρξιακή, μας ἀδυναμία, ἀναμένοντας, μὲ ἀνιδιωτελῆ ἀγάπη, τὴν ἐπιστροφή μας στὸν Οἶκο τοῦ Πατρός μας, τὴν Ἐκκλησία, ὥστε νὰ μᾶς καταστήσει καὶ πάλιν κληρονόμους τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας Του». Πρὸ τῆς ἀπολύσεως τῆς θ. Μυσταγωγίας, δὲ Σεβασμιώτατος, ἀπένειμε τὸ ὄφφικιο τοῦ Οἰκονόμου στὸν ἐφημέριο τῆς ἐνορίας Ἀγ. Γεωργίου Εὐαγγελιστρίας, π. Ἅγγελο Γερούτοπουλο, σὲ ἐπιβράβευση τῶν κόπων του, ἀλλὰ καὶ παρότρυνση, γιὰ ἀκόμη μεγαλύτερη πνευματικὴ ἔργασία, πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ χαρὰ τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἀκολούθως, δὲ Σεβ. χειροθέτησε σὲ ἀναγνώστη τὸν κ. Θεοδόσιο Απατσίδη, ἐπιβραβεύοντας δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τὴν ἐπὶ μακρὰ σειρὰ ἐτῶν φιλόθεη καὶ φιλόπονη προσφορά του στὴν διακονία τοῦ ἴεροῦ ἀναλογίου.

Ἐπίσκεψη τῆς νέας Περιφερειάρχου Κ. Μακεδονίας στὸν Μητροπολίτη Σερρῶν

Τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγο, ἐπισκέψθηκε, τὴν Παρασκευὴ 14 Φεβρουαρίου 2025, στὶς 12:00 τὸ μεσημέρι, στὸ Ἐπισκοπεῖο Σερρῶν, ἡ νέα Περιφερειάρχης Κεντρικῆς Μακεδονίας κ. Αθηνᾶ Αηδονά, συνοδευομένη ἀπὸ τὸν Αντιπεριφερειάρχη Σερρῶν κ. Παναγιώτη Σπυρόπουλο καὶ λοιποὺς ὑπηρεσιακοὺς παράγοντες, στὸ πλαίσιο τῶν ἐθιμοτυπικῶν ἐπισκέψεων, ποὺ πραγματοποιεῖ ἐπὶ τῇ

ἀναλήψει τῶν νέων καθηκόντων τῆς. Ἡ κ. Αηδονὰ εὐχαρίστησε τὸν Ποιμενάρχη τῆς Ἐκκλησίας τῶν Σερρῶν γιὰ τὴν ἐγκάρδια δοχὴ καὶ φιλοξενία, καθὼς καὶ γιὰ τὶς πολύτιμες σκέψεις του καὶ τὸν γόνιμο διάλογο, Ἐξέφρασε δὲ τὸν σεβασμό της πρὸς τὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ τὴν βαθιὰ ἐκτίμησή της γιὰ τὸ ἐπιτελούμενο ποιμαντικό, φιλανθρωπικό καὶ ἐν γένει πνευματικὸ ἔργο Τῆς. Ο Σεβασμιώτατος, συνεχάρη ἐγκαρδίως τὴν κ. Περιφερειάρχη, γιὰ τὰ νέα καθήκοντά της, εὐχόμενος τὴν ἐνίσχυση καὶ εὐλογία τοῦ ἀγίου Θεοῦ στὸ ὑψηλὸ καὶ εὐθυνοφόρο ἔργο της καὶ τῆς προσέφερε σὲ ἀνάμνηση τῆς συναντήσεως, ἀκριβὲς ἀντίγραφο τῆς Παναγίας «Πονολυτρίας».

«Οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας
ἀνεδείχθησαν ἐμψυχα
κατοικητήρια τοῦ Ἅγίου
Πνεύματος».

Ἡ Ιερὰ Μητρόπολις Σερρῶν καὶ Νιγρί-

Σικκησιαστικές Σίδησεις και Χρονικά

της άποβλέπουσα στὸν ἀγιασμό, τὴν πνευματικὴ στερέωση καὶ ἐνίσχυση τῶν πιστῶν, μὲ τιμὴ, σεβασμὸς ἀλλὰ καὶ χαρά πνευματικῆ ύποδέχθηκε, τὴν χαριτόβρυτη Κάρα τοῦ Ὁσίου Δαυΐδ τοῦ Γέροντος τοῦ θαυματουργοῦ, ἡ ὁποίᾳ εὐρίσκεται ἀπὸ αἰώνων, ἀποθησαυρισμένῃ στὴν διάνυσμη Ἱερὰ Μονὴ Λίμνης Εύβοιας. Η ύποδοχὴ τοῦ θαυματοβρύτου Ἱε-

καὶ τοῦ λαοφιλοῦ Ὁσίου τῆς πίστεώς μας.

Ο Σεβασμιώτατος, ὅμιλησε ἐπικαίρως πρὸς τὸ πολυπληθὲς ἐκκλησίασμα γιὰ τὴν μεγίστη αὐτὴ εὐλογία στὴ ζωὴ καὶ τὸν προσωπικὸ πνευματικὸ μας ἀγῶνα, τονίζοντας μεταξὺ ἀλλῶν καὶ τὰ ἔξῆς: «Εὐρισκόμενοι, μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, στὸ προπαρασκευαστικὸ στάδιο τῆς Αγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, μὲ αἰσθήματα βαθυτάτης συγκινήσεως, ἀλλὰ καὶ δοξολογίας πρὸς τὸ ὑπερούμνητο δνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ύποδεχθήκαμε τὴν τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Δαυΐδ τοῦ Γέροντος, ἡ ὁποίᾳ ἤλθε, ὡς μία εὐλογία ἔξαιρετική, ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Χαλκίδος, μὲ τὴν φιλάδελφη εὐχὴ καὶ εὐλογία τοῦ καλοῦ ἀδελφοῦ Μητροπολίτου κ. Χρυσοστόμου, πρὸς ἀγιασμὸν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ἐνταῦθα παροικοῦντος φιλοχρίστου λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Μεγίστη εὐεργεσία ἀπολαμβάνει σήμερον ἡ πόλις τῶν Σερρῶν καὶ ἡ ἀκριτικὴ Μητρόπολις μας συνολικῶς καὶ διὰ τοῦτο δοξάζουμε τὸ πανάγιο δνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ὑμνολογοῦμε τὴ φιλόστοργη πρόνοιά Του. Ἐχουμε ἀνάγκη ὅλοι μας ἀπὸ τὴν φιλάνθρωπη καὶ φιλόστοργη, πρεσβευτικὴ μεσιτεία τῶν ἀγίων μας γιὰ τὸν προσωπικὸ πνευματικὸ μας ἀγῶνα, ἀλλὰ καὶ συνολικῶς γιὰ τὴ ζωὴ μας. Εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ὡς φωτεινοὶ ὄδοδεῖκτες, μᾶς δείχνουν τὸν δρόμο τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεως στὸν Σωτῆρα Χριστόν, ποὺ ἀγιάζουν, Ἱεροποιοῦν καὶ ὠραιοποιοῦν τὸν ἀνθρώπο. Οἱ ἀγιοὶ μας, οἱ χρυσὲς πνευματικὲς

ροῦ λειψάνου, πραγματοποιήθηκε τίν Τετάρτη 12 Φεβρουαρίου 2025, μέσα σὲ κλίμα βαθιᾶς συγκινήσεως καὶ πνευματικῆς ἀνατάσεως, ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγο μὲ τὴν συμμετοχὴ τοῦ εὐαγοῦς Κλήρου, τοῦ Αντιπεριφερειάρχου Σερρῶν κ. Παναγιώτου Σπυροπούλου, ἐκπροσώπων τῶν Στρατιωτικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου, καθὼς καὶ πλήθους εὐσέβῶν χριστιανῶν, ἀπὸ τὴν πόλη καὶ τὴν εὐρύτερη περιοχὴ τῆς Μητροπολιτικῆς περιφερείας τῶν Σερρῶν καὶ τῆς Νιγρίτης, οἱ ὁποῖοι, πληροφορηθέντες τὴν ἔλευση τοῦ Ἱεροῦ λειψάνου, προσῆλθαν γιὰ νὰ προσκυνήσουν καὶ νὰ λάβουν τὴν χάρη

Σκκληγιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

έφεδρείες του Θεού στήν γῆ, οι γνήσιοι φίλοι τῶν ἀνθρώπων δείχνουν σὲ δλους μας, μὲ τὴ ζέουσα πίστη τους στὸν Σωτῆρα Χριστό, τὸν πνευματικό τους ἄγῶνα καὶ τὴ δική τους θυσία, πὼς πρέπει κι ἐμεῖς, στοὺς δυσκόλους καὶ ἀποκαλυπτικοὺς καιρούς μας, νὰ πολιτευόμεθα. Οἱ ἄγιοι τῆς πίστεώς μας εἶναι οἱ συνδοιπόροι στὸν ἄγῶνα μας, ἐκεῖνοι οἱ δρόποιοι τείνουν εὐήκοον οὖς στὶς παρακλήσεις τῶν ἀνθρώπων, ἀναπαύουν, θεραπεύουν, σκεπάζουν μὲ τὶς προσευχὲς τοὺς ἀνθρώπους».

«Οἱ ἄγιοι τῆς πίστεώς μας,
κραταιοὶ φύλακες καὶ
προστάτες τῶν ἀνθρώπων»

Τεροπρεπῶς τελέσθηκε καὶ στὴν Ἔκκλησίᾳ τῶν Σερρῶν, ὁ λειτουργικὸς ἑορτασμὸς τῆς πανιέρου μνήμης τοῦ Ἅγιου ιερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ. Στὸ πλαίσιο τῆς ὡς εἴρηται μεγαλωνύμου ἑορτῆς, τὴν Δευτέρα 10 Φεβρουαρίου 2025, τελέσθηκε ἡ πανηγυ-

ρικὴ Θ. Λειτουργία, ιερουργήσαντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου, στὸν ἑορτάζοντα ιερὸν Ναὸν Ἅγ. Παντελεήμονος. Ο Σεβασμιώτατος, στὸ μεστὸ πνευματικῶν νοημάτων κήρυγμά του, κατέθεσε σκέψεις ὀφέλιμες καὶ διδακτικὲς γιὰ γόνιμο, πνευματικὸ ἀναστοχασμό, ποὺ πρέπει νὰ δηγεῖ, δμως, δπως ἐτόνισε καὶ σὲ σωτήριες ἀποφάσεις ζωῆς, μὲ δόηγὸ τοὺς ἀγίους μας, ποὺ ἀποτελοῦν ἀξεπέραστα πρότυπα χριστοζωῆς καὶ ἀσφαλεῖς λιμένες καὶ καταφύγια στὸ ταξίδι τῆς ζωῆς.

«Ο σήμερον λαμπρῶς ἑορταζόμενος Ἅγ. Χαράλαμπος, καθὼς καὶ δλοι οἱ ἄγιοι τῆς Ἔκκλησίας, εἰπε ὁ Σεβασμιώτατος, μὲ μία φωνὴ διακηρύσσουν, δτι, "οἱ δικαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν Κυρίῳ μισθός αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ Υψίστῳ!" (Δίκαιος Σολομῶν), ύπενθυμίζοντας σὲ δλους μας, μὲ ἔναν συγκλονιστικὸ τρόπο τὸ χρέος τῆς αὐθεντικῆς βιώσεως καὶ μαρτυρίας τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ποὺ προβάλλει ἐνώπιόν

Σικκησιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

μας, ώς ή απάντηση τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, τῆς Ἐκκλησίας μας δηλαδή, στὴν ἡθικὴ καὶ πνευματικὴ φτώχεια τοῦ σύγχρονου κόσμου. Μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἴθε κί ἐμεῖς, νὰ πορευόμεθα στὴν ζωὴ μας, ώς ὁ ἄγ. Χαράλαμπος, ἔχοντες Εὐαγγελικὴ ποιότητα ζωῆς, δμολογιακὸ φρόνημα, ἐκκλησιαστικὸ ἥθος, συνέπεια λόγων καὶ ἔργων, λατρεία γιὰ τὸν Σωτῆρα μας Ἰησοῦ Χριστό, ἀγάπη γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

«Ἡ κάθε ἔνθεη μητέρα αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι μία "μικρὴ Παναγία"»

Στὸν ἑορτάζοντα ιερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Παμμ. Ταξιαρχῶν Σερρῶν, ιερούργησε τὴν Κυριακὴ 2 Φεβρουαρίου 2025, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγος, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τῆς Υπαπαντῆς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Συνάξεως τῆς χαριτοβρύτου εἰκόνος τῆς Παναγίας τῆς «Ιεροσολυμιτίσσης». Ἐμπνεόμενος, ὁ Σεβασμιώτατος, ἀπὸ τὴν μεγάλη Δεσποτοθεομητορικὴ ἑορτὴ τῆς Υπαπαντῆς τοῦ Κυρίου μας, ἀνέπιτυξε σκέψεις ὡφέλιμες καὶ ἐπιστηρικτικὲς γιὰ τὸν πνευματικὸ ἀγῶνα τῶν πιστῶν, σημειώνοντας μεταξὺ ἀλλων καὶ τὰ ἔξης: «Ἡ σωτήριος ὑπακοὴ εἶναι τὸ πρῶτο πνευματικὸ σύνθημα, ποὺ λαμβάνουμε ώς πολύτιμο ἐφόδιο ζωῆς, ἀπὸ τὴν ἑορτὴ τῆς Υπαπαντῆς τοῦ Κυρίου μας. Καθὼς

ζοῦμε σὲ καιροὺς ἀσυδοσίας, πικροὺς καὶ παράξενους, τὸ παράδειγμα τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ταπεινώσεως τοῦ ίδιου τοῦ Κυρίου μας, ἡ προσφορά Του, δηλαδή, κατὰ τὸν Μωσαϊκὸ Νόμο, ώς πρωτότοκου ἀρρενος στὸν Ναὸ τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἔνα πολὺ διδακτικὸ σύνθημα γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὸν πνευματικὸ μας ἀγῶνα. Δυστυχῶς, στὶς ἡμέρες μας προβάλλεται τὸ ἴδιον θέλημα ἀκόμη καὶ μέσα στὴν Ἐκκλησία. Ο καθένας ἔχει τὸ δικό

τον θέλημα, τὸ ὅποιο καὶ θέλει νὰ ἐπιβάλλει. Ἐρχεται, δμως ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ώς τέλειος Θεός καὶ ἀνθρωπὸς καὶ ὑπακούει, κατὰ τὴν ἀνθρωπίνη, βεβαίως φύσιν Του, κατ' ἀκρίβειαν στὸν Μωσαϊκὸ Νόμο, τοῦ ὅποιου ὁ Ἰδιος ὑπῆρξε Νομοδότης καὶ Νομοθέτης. Εορτάζει ἐπίσης, ἡ Μάνα Παναγία, ἡ Όποια προσέφερε τὸν Υἱὸν καὶ Θεό Της στὸν Ναὸ τὸν νομικό. Εορτάζουν, δμως, κατὰ τὴν Θριόδοξο παράδοση, οἱ μητέρες δλων μας, εἴτε αὐτὲς εὑρίσκονται κοντά μας καὶ μᾶς ἐνισχύουν μὲ τὴν στοργὴ καὶ τὴν θαλπωρή τους, εἴτε εὑρίσκονται πλησί-

Σκκλησιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

ον τῆς μεγάλης Μητέρας ὅλου τοῦ κόσμου, τῆς Παναγίας καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μᾶς σκεπάζουν μὲ τὶς προσευχὲς καὶ τὴν ἀγάπη τους, καθὼς ἡ πιὸ δυνατή, φωτεινὴ καὶ ἡ πιὸ ἀγνή ἀγάπη σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, μετὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, εἶναι αὐτὴ τῆς μητέρας, ἡ ὁποίᾳ εἶναι ἰσχυροτέρα καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ θανάτου: Ἐօρτάζει καὶ ἡ πνευματικὴ Μητέρα μας, Ἐκκλησία, ἡ Ὁποίᾳ μᾶς κρατᾷ μὲ ἀγάπη μέσα στὴν στοργικὴ ἀγκάλῃ Τῆς δλους μας, μᾶς τρέφει πνευματικῶς, διὰ τῶν θείων μυστηρίων Τῆς, μᾶς μυσταγωγεῖ μακρόθυμα, παρὰ τὴν ἀνθρώπινη ἀτέλειά μας, μᾶς ἀγιάζει, μᾶς κάνει οὐρανοπολίτες, μᾶς παρηγορεῖ, μᾶς ἐνισχύει, μᾶς συγχωρεῖ, μᾶς περιμένει πάντοτε, μᾶς ἔμπνέει, μᾶς διδάσκει, μᾶς θεραπεύει, μᾶς χειραγωγεῖ στὴν ἀλήθεια, μᾶς συγχωρεῖ, σκουπίζει τὰ δάκρυά μας καὶ ἐπουλώνει τὶς πληγές μας».

«Σ' ἀποζητοῦμε, Χριστόδουλε!...
(Σ. Καργάκος)»

Μὲ τὴν δέουσα ἱεροπρέπεια ἑορτάσθηκε καὶ στὴν Ἐκκλησία τῶν Σερρῶν, ἡ πανσεβάσμιος μνήμη τῶν τριῶν μεγίστων φωστήρων τῆς τριτηλίου Θεότητος καὶ προστατῶν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, Ἀγίων Τεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἐτιμήθησαν οἱ μορφὲς τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Αθηνῶν καὶ πάστος Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συπληρώσεως 17 ἔτῶν (+28/01/2008), ἀπὸ τῆς

πρὸς Κύριον ἐκδημίας του καὶ τῶν ἀειμνήστων ἐκπαιδευτικῶν καὶ μαθητῶν τριῶν τῆς Πατρίδος μας.

Τὴν Πέμπτη 30 Ιανουαρίου 2025, τελέσθηκε ἡ πανηγυρικὴ θ. Λειτουργία στὸν Ἱερὸν Καθεδρικὸν καὶ Προσκυνηματικὸν Ναὸν Ἅγ. Θεοδώρων Σερρῶν, Ἱερουργήσαντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς θ. Μυσταγωγίας, ἀνεγνώσθη τὸ Μήνυμα τῆς Τερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Αγίων τριῶν Τεραρχῶν. Πρὸ τῆς ἀπολύσεώς της τελέσθηκε Ἀρχιερατικὸ μνημόσυνο ὑπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Αρχιεπισκόπου Αθηνῶν καὶ πάστος Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου καὶ τῶν ψυχῶν τῶν κεκοιμημένων ἐκπαιδευτικῶν, μαθητῶν καὶ μαθητῶν τῆς Πατρίδος μας, καθὼς καὶ τῶν θυμάτων τῆς σιδηροδρομικῆς τραγωδίας τῆς κοιλάδος τῶν Τεμπῶν.

Ο Σεβ. Ποιμενάρχης τῆς τῶν Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Εκκλησίας κ. Θεολόγος κάλεσε τὰ παιδιά νὰ μιμοῦνται τοὺς καλοὺς διδασκάλους τους στὴν ἀρετή, τὴν φιλέργια καὶ τὴν φιλομάθεια καὶ νὰ ἐντρυφοῦν στὴν πίστη καὶ τὴν σοφία τῶν τιμωμένων Αγίων Τριῶν Τεραρχῶν, ὥστε νὰ κτίσουν ἔνα δυνατό, ισορροπημένο καὶ κατὰ Θεὸν ἄρτιο χαρακτῆρα. Ο Σεβασμιώτατος ἀναφέρθηκε, ἐπίσης, καταλλήλως μὲ θεομοὺς λόγους καὶ βαθιὰ συγκίνηση, στὴν πολυτάλαντη καὶ φωτεινὴ προσωπικότητα τοῦ μακαριστοῦ Πρωθιεράρχου κυροῦ Χριστοδού-

Σικκησιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

λου, ἀφιερώνοντας στήν μνήμη του, τοὺς τόσο ἀληθινοὺς καὶ συγκλονιστικοὺς στήν ἀπλότητα καὶ εἰλικρίνειά τους λόγους, τοῦ μεγάλου Ἑλληνος ἴστορικοῦ, δοκιμιογράφου καὶ συγγραφέως Σαράντου Καργάκου (1937-2019), ό όποιος, σὲ δημοσίευμά του, μεταξὺ ἄλλων, ἔγραφε γιὰ τὸν ἀείμνηστο, μεγάλο Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο: «Ὄταν ἔφυγε ἔγραψα: "Σὲ κλαίει ὁ λαός!". Σήμερα, μετὰ ἀπὸ τὴν παρέλευση τόσων ἐτῶν ἀπὸ τῇ θανῇ του εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ γράψω: "Σὲ θέλει ὁ λαός!"». Στὸ διάστημα τῆς ἐπίγειας ἀπουσίας του ἔφυγαν κι ἄλλοι πολλοί, μεγάλοι καὶ τρανοί, ποὺ ἤσαν παστύγνωστοι ἐδῶ κι ἔκει. Ὄλους δμως τοὺς πῆρε τὸ ποτάμι τῆς λήθης. Μόνον ὁ Χριστόδουλος ζῆ ἀσβηστο καντήλι στήν ψυχὴ τοῦ ἀγνοῦ λαοῦ ποὺ πονεῖ γιὰ τὴν ἔρμη Πατρίδα. Ο Χριστόδουλος χτυπούσε διαρκῶς τὴν καμπάνα τοῦ συναγερμοῦ, διότι "ἄκουε τὴν βοὴν τῶν πλησιαζόντων γεγονότων". Γι' αὐτὸ είχε ἀπέναντι του δλους αὐτοὺς ποὺ ἀπεργάστηκαν τὴν σημερινή μας κατά-

ντια. Δυστυχῶς, στὴν Ἑλλάδα, ἀντὶ νὰ χτυπᾶμε αὐτοὺς ποὺ βάζουν τὴν φωτιά, χτυπᾶμε ἐκείνους ποὺ βαράνε τὴν καμπάνα τοῦ συναγερμοῦ». Τέλος, ὁ Σεβ. κ. Θεολόγος, εὔχήθηκε χρόνια φωτισμένα καὶ εὐλογημένα στήν ἑκπαιδευτικὴ κοινότητα τοῦ τόπου καὶ σὲ δλους τοὺς συμπροσευχηθέντες πιστούς, ποὺ προσῆλθαν γιὰ νὰ τιμήσουν τὴν μνήμη τῶν Αγίων προστατῶν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς παιδείας.

«Ἡ Ἐκκλησία διδάσκει τὸ εὐχαριστιακὸ ἥθος στήν ζωή μας»

Στὸν ἔορτάζοντα ἱερὸ Ναὸ Αγ. Αθανασίου Νιγρίτης, χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγος, τὴν Παρασκευὴ 17 Ιανουαρίου 2025, παραμονὴ τῆς ἔορτῆς τῆς συνάξεως τῶν ἐν ἀγίοις Πατέρων ἡμῶν Αθανασίου καὶ Κυρίλλου, Πατριαρχῶν Αλεξανδρείας. Ο Σεβ. Ποιμενάρχης τῆς Σερραϊκῆς Εκκλησίας κ. Θεολόγος, κατόπιν

Ἐκκλησιαστικές Σύδισεις και Χρονικά

εύγενον παρακλήσεως του Προέδρου κ. Βασιλείου Χατζημιχαλίδη και των μελών του Συλλόγου Ιεροψαλτών της Εκκλησίας των Σερρών «Ρωμανός ὁ Μελαδός», έτιμησε τὸν κ. Ἀχιλλέα Μικρό, διὰ τιμητικῆς πλακέτας, γιὰ δσα φιλοθέως και φιλοπόνως, ἐπὶ μακρὰ σειρὰ ἐτῶν προσφέρει, στὴ διακονίᾳ τοῦ Ἱεροῦ ἀναλογίου, ὡς Πρωτοψάλτης τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἅγ. Αθανασίου Νιγρίτης, δόποιος διακονεῖ γιὰ 38 και πλέον ἔτη τὸ Ἱερὸ Φαλτήριο, μὲ φόβο Θεοῦ, ἐκκλησιαστικὸ ήθος, βαθιὰ πίστη και ταπεινὸ φρόνημα.

«Κέντρο τῆς ζωῆς μας εἴθε νὰ γίνει ὁ Θεάνθρωπος και ὅχι ὁ ἐμπαθής και σκοτισμένος ἄνθρωπος»

Μὲ ἐκκλησιαστικὴ λαμπρότητα και Ἱεροπρέπεια ἐορτάσθηκε και στὶς Σέρρες ἡ μεγάλη Δεσποτικὴ ἐορτὴ τῶν Θεοφανείων. Ἐπίκεντρο τοῦ λειτουργικοῦ ἐορτασμοῦ τῆς λαμπρᾶς και μεγαλειώδους αὐτῆς ἐορτῆς τῆς ἀγίας πίστεώς μας,

στὴν Ἐκκλησία τῶν Σερρῶν, ἀπετέλεσε ὁ Ἱερὸς Μητροπολιτικὸς Ναὸς Παμμ. Ταξιαρχῶν, ὃπου τὴν Δευτέρα 6 Ιανουαρίου 2025, ἱερούργησε και ἐτέλεσε τὴν ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἁγιασμοῦ τῶν ὑδάτων, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν και Νιγρίτης κ. Θεολόγος. Ο Σεβασμιώτατος ἀνέφερε μεταξὺ ἀλλων και τὰ ἔξῆς: Ἡ μεγάλῃ Δεσποτικῇ πανήγυρις σηματοδοτεῖ τὴν ἀπαρχὴ τοῦ χριστιανικοῦ βάπτισματος διὰ τοῦ ὅποιου ὁ ἀνθρωπὸς γίνεται τίμιον μέλος τοῦ Παναγίου Σώματος τοῦ Χριστοῦ, τῆς Ἐκκλησίας και μετέχει τῶν προνομίων τῆς θείας υἱοθεσίας. Στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ ὁ Χριστὸς ἀγίασε τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων, ὥστε νὰ εἰναι “ἀγιασμοῦ δῶρον, ἀμιαρτημάτων λυτήριον, νοσημάτων ἀλεξιτήριον, δαίμοσιν δλέθριον, ταῖς ἐναντίαις δυνάμεσιν ἀπρόσιτον”, ἀλλὰ και μᾶς ἐφανέρωσε τὸ μυστήριο τῆς Ἀγίας Τοιάδος. Τὸ βαθύτερο νόημα τῆς Δεσποτικῆς ἐορτῆς τῶν Θεοφανείων φανερώνεται σ' ἐκείνους ποὺ θὰ καθαρίσουν

Σικκησιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν πρόσωπικό τους ἀγῶνα τὶς αἰσθήσεις τους, ὥστε νὰ γίνουν δεκτικοὶ τοῦ θείου φωτισμοῦ καὶ ἀγιασμοῦ. Σ' ἐκείνους ποὺ θὰ προσεγγίσουν τὸ μεγάλο μυστήριο τῆς σωτηρίας ὅχι μὲ τὸν νοῦ καὶ τὴν λογική, ἀλλὰ βιωματικὰ μὲ ταπείνωση καὶ μὲ ὄδηγό την πίστη. Τότε θὰ δοῦν μὲ ἔκπληξη καὶ δέος ὅτι τὰ θεῖα γεγονότα ποὺ σήμερα τιμᾶ ἡ Ἑκκλησία μας εἶναι τόσο κοντά μας καὶ ἔχουν νὰ δώσουν ἐνα μήνυμα σύγχρονο καὶ ἐπίκαιο. Όλα αὐτὰ τὰ θαυμάσια ἀναλογιζόμενοι, ἀς ἀφήσουμε ἀπὸ τὸ κέντρο τῆς ψυχῆς μας νὰ ἀνέβει στὰ χείλη μας ἡ δοξολογική προσευχὴ πρὸς τὸν Κύριο καὶ Θεό μας: "Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἔξαρκέσει πρὸς ὑμνον τῶν θαυμασίων σου!". Τὸ δὲ ἔλεος, ἡ χάρις καὶ ὁ ἀγιασμὸς τοῦ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν βαπτισθὲντος καὶ φωτίσαντος τὸν κόσμον, Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἴθε νὰ εἶναι μαζὶ μὲ δλους μας».

Ἀκολούθως, στὶς 11:30 τὸ πρωΐ, στὴν

τεχνητὴ λίμνη τῆς κοιλάδος τῶν Ἀγ. Αναργύρων Σερρῶν, τελέσθηκε ἀπὸ τὸν Σεβ. κ. Θεολόγο, ἡ ιερὰ τελετὴ τῆς καταδύσεως τοῦ Τιμ. Σταυροῦ καὶ τοῦ Ἁγιασμοῦ τῶν ὑδάτων. Αρκετοὶ ἦταν ἐκεῖνοι οἱ δποῖοι ἔσπευσαν νὰ βουτήξουν στὰ νερά τῆς τεχνητῆς λίμνης, προκειμένου νὰ ἀνασύρουν τὸν Τίμιο Σταυρό. Ο πρῶτος ἀπὸ αὐτοὺς ἔλαβε, ὡς εὐλογία ἔναν χρυσὸ σταυρό, ἐνῷ σὲ δλους ὁ Σεβασμιώτατος χάρισε μαζὶ μὲ τὴν εὐλογία του καὶ ἀπὸ μία εἰκόνα τῆς «Παναγίας Πονολυτρίας», εὐχόμενος χρόνια πολλά, εὐλογημένα, φωτισμένα καὶ ἀγια.

Σερρῶν Θεολόγος πρὸς τοὺς νέους: «Ἄγωνισθεῖτε νά κτίσετε ἔναν χαρακτῆρα μὲ πίστη, ἀρχὲς καὶ ἀξίες»

Ὄπως κάθε χρόνο, ἔτσι καὶ ἐφέτος, ἡ Τερὰ Μητρόπολη Σερρῶν καὶ Νιγρίτης, ἀφιέρωσε τὴν δεύτερη ἡμέρα τοῦ νέου πολιτικοῦ ἔτους 2025, στὰ παιδιὰ τῶν Ἱερατικῶν οἰκογενειῶν, ἀλλὰ καὶ στὴν φοιτητιῶσα νεολαίᾳ τῆς Μητροπολιτικῆς τῆς περιφερείας. Συγκεκριμένως, στὶς 6:00 τὸ ἀπόγευμα τῆς Πέμπτης 2 Ιανουαρίου, δ. Σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγος καλωσόρισε τοὺς μικροὺς φίλους τοῦ Χριστοῦ μας στὴν ἑορταστικὴ ἐκδήλωση, ποὺ διοργάνωσε ἡ Σερραϊκὴ Ἑκκλησία στὴν αἰθουσα «ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ» τῆς ἐκκλησιαστικῆς βιβλιοθήκης «ΜΥΡΙΟΒΙΒΛΟΣ» τοῦ «ΜΑΕΙΜΕΙΟΥ». Τὰ μικρὰ «ἀγ-

Σκκληγιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

γελούδια» τῆς νεανικῆς χορωδίας «Άγγέλων Φωνὲς» τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης, ὑπὸ τὴν διεύθυνση τῆς χοράρχου κ. Μαρίας Κουβακλή, καθὼς καὶ ὅλα τὰ παιδιά, ἔψαλαν τὰ κάλαντα στὸν πνευματικό τους Πατέρα καὶ τοῦ εὐχήθηκαν, γιὰ τὸν καινούργιο χρόνο, εὐχαριστῶντας τὸν μὲ τὸν δικό τους τρόπο, γιὰ τὴν ἐμπρακτὴ ἀγάπη του στὶς οἰκογένειές τους. Ο Σεβασμιώτατος ὁμίλησε μὲ πατρικὴ στοργὴ στὰ παιδιά, προσφέροντας σὲ ὅλα γλυκίσματα καὶ τὰ πρωτοχρονιάτικα δῶρα τους.

Ακολούθως, στὶς 8:00 τὸ βράδυ τῆς ἵδιας ἡμέρας, ὁ Σεβασμιώτατος παρενόρέθηκε στὴ σύναξη φοιτητριῶν καὶ φοιτητῶν – νέων τῆς Έκκλησίας τῶν Σερρῶν καὶ τῆς Νιγρίτης, ποὺ πραγματοποιήθηκε μὲ τὴν φροντίδα τοῦ Γραφείου Νεότητος, στὸ ἀναψυκτήριο «CITYZEN» στὴν Ακρόπολη τῶν Σερρῶν. Η προσέλευση τῶν νέων γιὰ μία ἀκόμη χρονιὰ ὑπῆρξε ἐντυπωσιακή καὶ συγκινητική. Ο Σεβ.

ἀφοῦ εὐλόγησε τὴν πατροπαράδοτη ἀγιοβασιλειόπιτα, ὁμίλησε πρὸς δλους τοὺς φοιτητὲς καὶ τὶς φοιτήτριες, τονίζοντας μεταξὺ ἄλλων τὴν μεγάλη ἀξία τῆς πίστεως στὸν Χριστό, ὡς Θεό καὶ Σωτῆρα, στὴ ζωὴ τῶν νέων ἀνθρώπων, ποὺ τώρα κτίζουν τὴ ζωὴ τους. Τοὺς προέτρεψε νὰ ἀγωνίζονται μὲ συνέπεια, δύναμη καὶ μεθοδικότητα γιὰ τὴν πραγμάτωση τῶν ὀνείδων καὶ τῶν στόχων τους, σφυρηλατῶντας ἐναν χαρακτῆρα-μὲ πίστη, ἀρχές, ἰδανικὰ καὶ ἀξίες. Στὴ συνέχεια, ὁ Σεβασμιώτατος μοίρασε εὐλογίες σὲ δλους τοὺς νέους καθὼς καὶ τὰ κομμάτια τῆς ἀγιοβασιλειόπιτας, τὸ φλούρι τῆς ὁποίας ἀντιστοιχοῦσε σὲ ἐνα χρηματικὸ ποσό, τὸ ὅποιο «ἔλαχε» στὴν φοιτήτρια Πληροφοριακῶν Συστημάτων τοῦ τμήματος Ἐφαρμοσμένης Πληροφορικῆς τοῦ ΠΑ.ΜΑΚ., κ. Νικολέτα Κιούσσε.

Σικκηγιασιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

«Ας κτίσουμε μία νέα ζωή, που
θὰ φωτίζεται ἀπὸ δυνατὴ
πίστη στὸν Θεό, δίκαιοσύνη,
μετάνοια καὶ ἀγάπη στὸν
συνάνθρωπο»

Μὲ τὴν δέουσα ιεροπρέπεια καὶ ἐκκλησιαστικὴ λαμπρότητα ἔօρτάσθηκαν καὶ στὴν Ἐκκλησία τῶν Σερρῶν ἡ μεγάλη Δεσποτικὴ ἔօρτὴ τῆς κατὰ σάρκα περιτομῆς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς καὶ ἡ ἵερὰ μνήμη τοῦ Ἀγ. Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας. Τὴν πρώτη τοῦ νέου ἔτους 2025, Τετάρτη 1 Ιανουαρίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγος ἴερούργησε στὴν πανηγυρικὴ θ. Λειτουργία, ποὺ τελέσθηκε στὸν ἱερὸν Καθεδρικὸ καὶ Προσκυνηματικὸ Ναὸν Ἀγ. Θεοδώρων Σερρῶν, στὸ τέλος τῆς ὁποίας, εὐλόγησε τὴν κοπὴ τῆς πατροπαράδοτης Ἅγιοβασιλειό-

πιτας. Ακολούθως, στὶς 11:00 τὸ πρῶτον χοροστάτησε στὴν ἐπίσημη Δοξολογία, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς εἰσόδου στὸ νέο πολιτικὸ ἔτος, ποὺ τελέσθηκε στὸν ἱερὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸν Παμμ. Ταξιαρχῶν Σερρῶν, παρουσίᾳ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, τοῦ Βουλευτοῦ Ν. Σερρῶν κ. Κων. Μπούμπα, τοῦ Ἀντιπεριφερειάρχου Σερρῶν κ. Παν. Σπυρόπουλου, τῆς Δημάρχου Σερρῶν κ. Βαρβάρας Μητλιάγκα, τῆς Προέδρου τοῦ Δημοτικοῦ Σημβουλίου Σερρῶν κ. Χρ. Δρίγκα, Δημοτικῶν καὶ Περιφερειακῶν Συμβούλων, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Επιμελητηρίου Σερρῶν κ. Άθ. Μαλλιαρά, τοῦ Διοικητοῦ τοῦ 10ου Συντάγματος ΠΖ κ. Μαυρουδή Θεοδωρίδη, τῶν Διευθυντῶν τῆς Πρωτοβάθμιας καὶ τῆς Δευτεροβάθμιας Έκπαιδεύσεως Ν. Σερρῶν κ. Ι. Καραβασίλη καὶ κ. Δ. Σωτηριάδη, ἐκπροσώπων τῆς Αστυνομικῆς Διεύθυνσεως καὶ τῆς Πυροσβεστικῆς Υπηρεσίας Σερρῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου, λαϊκῶν συνεργατῶν τῆς Σερραϊκῆς Εκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Πρὸ τῆς ἀπολύσεως τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας, ὁ Σεβ. κ. Θεολόγος, εὐχήθηκε ἐγκαρδίως καὶ πατρικῶς, ὁ φιλάνθρωπος Θεός, νὰ εὐλογήσει πλουσίως τὸ νέο πολιτικὸ ἔτος, ὡστε νὰ είναι γιὰ ὅλους, χρονιὰ θερμουργοῦ πίστεως, εὐλογίας, μετανοίας, πνευματικῆς προκοπῆς, σωτηρίας, εἰρήνης, ἀγάπης, ὑγείας καὶ εὐημερίας.

Σκκληγιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

«Ο χρόνος είναι πολυτίμητο
δώρο Θεού και μέτρο τῆς
προσωπικῆς μας εύθυνης»

Τὴν πατροπαράδοτη Ἀγιοβασιλειώπιτα εὐλόγησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγος, τὴν Τρίτη 31 Δεκεμβρίου 2024, στὶς 4:30 τὸ ἀπόγευμα, στὸ Ἐπισκοπεῖο Σερρῶν, παρουσίᾳ τοῦ εὐαγοῦς Κλήρου, τῶν Βουλευτῶν Σερρῶν κ. Θεοφ. Λεονταρίδη καὶ κ. Κων. Μπούμπα, τοῦ Ἀντιπεριφερειάρχου Σερρῶν κ. Παν. Σπυρόπουλου, τῶν Δημάρχων Σερραίων κ. Βαρβάρας Μητλιάγκα, Βισαλτίας κ. Εὐανθίας Πλιάκου καὶ Ἐμμ. Παπᾶ κ. Δημητρίου Νότα, τοῦ Διοικητοῦ τοῦ 10ου Συντάγματος ΠΖ κ. Μαυρουδή Θεοδωρίδη, τοῦ Διοικητοῦ τῆς Πυροσβεστικῆς Υπηρεσίας Σερρῶν κ. Ανδρέου Θεοδωρίδη, τοῦ Προέδρου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Σερρῶν κ. Παναγίωτου Καρίπογλου, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Πρωτοβάθμιας Ἐκπαιδεύσεως Σερρῶν κ. Ιωάννου Καραβασίλη, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Σερρῶν κ. Αθανασίου Μαλλιαρά, ἐκπροσώπων τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Σερρῶν καὶ λοιπῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ο Σεβασμιώτατος, εὐχήθηκε ἐπίσης στοὺς ἀρχοντες τοῦ τόπου τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ στὸ ἔργο τους, ὑγεία κατ' ἄμφω, δύναμη καὶ κάθε ἐπιτυχία στὰ καθήκοντά τους. Αναφέρθηκε δέ, στὴν ἀγαστὴ συνεργασία τῶν κοινωνικῶν φορέων μὲ τὴν Ἐκκλησία τῶν Σερρῶν, πρὸς ὅφελος καὶ πρόοδο τῶν πολιτῶν, διαβεβαιώνοντας δτιή τοπική Ἐκκλησία

θὰ συνεχίσει νὰ λειτουργεῖ συνεργατικῶς, ὡς ἀγαθοποιὸς δύναμις καὶ θερμῇ συμπαραστάτης στὴν τοπικὴ κοινωνία, ἐπ' ὥφελείᾳ πάντοτε τῶν ἀνθρώπων. «Ἡ Ἐκκλησία μας, ἐτόνισε ὁ Σεβ., διακονεῖ μὲ πιστότητα τὸ δράμα τῆς ἐνότητος, τῆς συνεργατικότητος καὶ τῆς ὁμοψυχίας τοῦ λαοῦ μας μέσα ἀπὸ τὴν καθαρότητα καὶ τὴν δυναμικὴ τῆς χριστιανικῆς μας πίστεως, τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ φιλότιμου, ποὺ ἀποτελοῦν θεμελιακὸ στοιχεῖο τῆς ταυτότητος τοῦ τόπου μας καὶ προϋπόθεση ἐπιβιώσεως, περαιτέρω προόδου καὶ ἀνάπτυξης. Εἶναι ἀνάγκη νὰ σφύρηλατήσουμε τὴν μεταξύ μας ἐνότητα, ἔτσι ὥστε, νὰ μπορέσουμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὶς προκλήσεις τῆς νέας χρονιᾶς. Νὰ ἀντιληφθοῦμε δτι, εἶναι ἀσυγκρέτως περισσότερα καὶ σπουδαιότερα ἐκεῖνα, ποὺ μᾶς ἐνώνουν καὶ ἐλάχιστα, ἀν μὴ καὶ οὐσιαστικῶς ἀνύπαρκτα, αὐτὰ ποὺ νομίζουμε ὅτι μᾶς χωρίζουν. Άς ἀγωνισθοῦμε μὲ σύνεση καὶ συνέπεια, ὥστε ὁ νέος χρόνος, νὰ γίνει θαλερὸς φυτώριο

Σικκησιαδικές Σίδησεις και Χρονικά

πίστεως, ἀγάπης, ἐλπίδος και προόδου γιὰ τὸν τόπο μας».

Ἀκολούθως, στὶς 6:00 τὸ ἀπόγευμα, τελέσθηκε ὁ πανηγυρικὸς Ἐσπερινὸς τῆς μεγάλης Δεσποτικῆς ἑορτῆς τῆς κατὰ σάρκα Περιτομῆς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ και τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἅγ. Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας, στὸν πανηγυρίζοντα, δύνανυμο ἵερὸ Ναὸ Κ. Λευκῶνος, χοροστατήσαντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν και Νιγρίτης κ. Θεολόγου. Ο Σεβ. ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ φιλέορτο ἐκκλησίασμα, ἀναφέρθηκε στὴν ἔννοια τοῦ χρόνου, ὡς δῶρο τῆς θείας πρόνοιας στὸν ἄνθρωπο, ὑπογραμμίζοντας μεταξὺ ἀλλῶν και τὰ ἔξῆς: «Ο χρόνος τῆς παρούσης ζωῆς χαρίζεται και πιστώνεται, ἀπὸ τὴν θεία ἀγάπη στὸν καθένα μας, ὥστε νὰ τὸν ἀξιοποιήσουμε πρὸς χάριν τῆς σωτηρίας. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, τὸ παροδικὸ και τὸ ἐφήμερο, ὑπηρετοῦν τὸ οὐράνιο και τὸ αἰώνιο. Ο ἄνθρωπος καλεῖται νὰ ἀγωνισθεῖ ἐν Χριστῷ και μετὰ πάντων τῶν ἀγίων, μέσα στὸν ἀγιασμένο χωροχρόνο τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὴν πνευματικὴ και ὀντολογικὴ του ἀνακαίνιση και σωτηρία. Ἔτσι δὲ χρόνος ἔξαγιάζεται και ἀποκτᾶ οὐσιαστικὸ νόημα, ὅμορφια και ἀξία».

Ολίγο πρό του «Δι' εὐχῶν...» τῆς πανηγυρικῆς, ἐσπερινῆς ἀκολουθίας, ὁ Σεβ. κ. Θεολόγος, ὡς Πρόδεδρος τοῦ Δ. Σ. τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου «Παναγία ή Πονολύτρια», προσέφερε μαζὶ μὲ τοὺς σεβαστοὺς πατέρες τῆς Σερραϊκῆς Ἐκκλησίας, συνολικῶς 47 ὑποτροφίες σὲ

ἰσάριθμους φοιτητὲς και φοιτήτριες τῆς Μητροπολιτικῆς του περιφερείας, οἱ ὅποιοι ἐπιδεικνύουν ἴδιαίτερη ἔφεση γιὰ μάθηση και διακρίνονται γιὰ τὸ ἡθος και τὴν ἐπιμέλειά τους. «Νὰ ἐνθυμεῖσθε, ἀγαπητά μου παιδιά, εἶπε ὁ Σεβασμιώτατος, δτὶ οἱ θύρες τῆς μητέρας μας Ἐκκλησίας, ή Ὁποίᾳ ἀγιάζει, διδάσκει, ἐμπνέει, ἀναμένει, σκεπάζει, κατανοεῖ και συγχωρεῖ, εἶναι πάντα ἀνοικτὲς γιὰ

δλους. Πολλὲς εἶναι οἱ στιγμές, ποὺ ἡ ζωὴ μας ἐπιφυλάσσει δυσκολίες, θλίψεις, ἀντιξόστητες. Μέσα ἀπὸ αὐτὸ τὸν δρόμο, τὸν σωτήριο και λυτρωτικό, διῆλθαν και οἱ ἀγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, δπως ὁ Ἅγ. Βασίλειος. Στὶς δύσκολες αὐτὲς καταστάσεις, χρήσιμο και ἐνισχυτικὸ εἶναι νὰ ἐνθυμούμεθα δτὶ η θύρα τοῦ Χριστοῦ παραμένει πάντα ἀνοικτῇ, χωρὶς διακρίσεις και ἀποκλεισμούς. Τὸ δόνομα τοῦ Χριστοῦ εἶναι συνώνυμο τῆς ἀληθείας, τῆς στοργῆς, τῆς ζωῆς και τῆς ἀγάπης, τὸ δὲ κάλεσμα Του καθολικὸ και σωτήριο».

Χριστός Ἐνέστη!
Христос воскрес!
Christ is risen!
¡Cristo ha resucitado!
الْمَسِيحُ قَامَ! حَقًا قَامَ!
Krishti u ngjall!

Ωρήματον γιαρέων ή μετωπίσημον
Christus ist auferstanden!

Christ est ressuscité!
Cristo è risorto!
Cristo ressuscitou!
Hristos a înviat!
Christus surrexit
Христос увосткес!
Христос възкресе!
Krist uskrsnu!

Kristus vstal z mrtvých!
Chrystus zmartwychwstał!

Христос воскрес!
Христос възкресе!
Kristus (ir) augšāmcēlies!
Kristus prisikēlē!

الْمَسِيحُ قَامَ
مسیح بر خاسته است! به راستی برخاسته است!

«Ωδή στην Πανύμνητο Θεοτόκο». Έκδήλωση λόγου και μέλους (Σάββατο 5 Απριλίου) του Συλλόγου Τεροφαλτών Σερρών «Ρωμανός ο Μελωδός» και της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής «Ο Άγ. Νικήτας ο Νέος» του Μαξιμείου Πνευματικού Κέντρου.

Πατροπαράδοτα κάλαντα ἀγίου Λαζάρου ἀπό τις «λαζαρίνες» της Θρακικής Εστίας Ν. Σερρών.